

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Tăuții Măgherauș pentru perioada 2023-2030

CUPRINS

1. CONTEXT ARGUMENTATIV ȘI STRATEGIC	8
1.1 CONTEXT GENERAL ȘI CADRU PARTENERIAL	8
1.1.1 CONTEXTUL REALIZĂRII STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	8
1.1.2 METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	9
1.2 PROCESUL CONSULTATIV ȘI DE IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI	10
1.2.1 CERCETARE SOCIOLOGICĂ	11
1.2.2 CONSULTĂRI TEMATICE	15
2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC	16
2.1 CADRU GENERAL	16
2.1.1 SCURT ISTORIC	17
2.1.2 AȘEZARE GEOGRAFICĂ ȘI RELIEF	17
2.1.3 CONDIȚII CLIMATICE	18
2.1.4 RESURSE NATURALE	19
2.2 STRUCTURA DEMOGRAFICĂ	21
ANALIZA SWOT - PROFILUL DEMOGRAFIC	27
3. CONECTIVITATE, MOBILITATE, INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU	28
3.1 PROFIL TERITORIAL ȘI CONECTIVITATE	28
3.2 ANALIZA SPAȚIULUI URBAN	30
3.2.1 CONDIȚII DE LOCUIRE	30
3.2.2 SITUAȚIA SPAȚIILOR VERZI	34
3.2.3 SIGURANȚĂ ȘI ORDINE PUBLICĂ. INFRASTRUCTURA PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ	34
3.2.4 ZONE URBANE MARGINALIZATE	35
3.3 MOBILITATE URBANĂ	35
3.3.1 INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	35
3.3.2 INFRASTRUCTURA FERROVIARĂ	36
3.3.3 TRANSPORT ALTERNATIV	36
3.3.4 TRANSPORT PUBLIC ȘI RELAȚII DE NAVETISM	37
3.4 INFRASTRUCTURA TEHNICO – EDILITARĂ	39
3.4.1 ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE	39
3.4.2 ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE	40
3.4.3 ILUMINAT PUBLIC	41
3.5 MEDIU ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ	42
3.5.1 FACTORI ȘI PROBLEME DE MEDIU	42
3.5.2 REZERVAȚII NATURALE ȘI AREALE PROTEJATE	46
3.5.3 SISTEMUL DE MANAGEMENT AL DEȘEURILOR	47
3.5.4 ECONOMIA CIRCULARĂ	49
ANALIZA SWOT – CONECTIVITATE, MOBILITATE, INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU	50
4. MEDIUL ECONOMIC ȘI FORȚA DE MUNCĂ	51
4.1 PROFILUL ECONOMIC AL TERITORIULUI ANALIZAT	51
4.1.1 AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	55
4.1.2 INDUSTRIE ȘI CONSTRUCȚII	57

4.1.3	COMERŢ ŞI SERVICII	58
4.1.4	TURISM	58
4.2	FORŢA DE MUNCĂ, OCUPARE ŞI ŞOMAJ	60
4.2.1	FORŢA DE MUNCĂ ŞI OCUPARE	60
4.2.2	ŞOMAJ	62
	ANALIZA SWOT - MEDIUL ECONOMIC ŞI FORŢA DE MUNCĂ	63
5.	EDUCAŢIE. SĂNĂTATE. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ ŞI DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER	64
5.1	EDUCAŢIE	64
5.1.1	INFRASTRUCTURĂ EDUCAŢIONALĂ	64
5.1.2	POPULAŢIE ŞCOLARĂ ŞI PERSONAL DIDACTIC	65
5.2	SĂNĂTATE	67
5.2.1	INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE	67
5.2.2	RESURSE UMANE	68
5.3	ASISTENŢĂ SOCIALĂ	68
5.3.1	INFRASTRUCTURĂ DE SERVICII SOCIALE	68
5.4	INFRASTRUCTURA DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER, CULTURĂ ŞI SPORT	70
5.4.1	CULTURĂ ŞI CULTE	70
5.4.2	SPORT	74
5.4.3	OBIECTIVE TURISTICE	75
	ANALIZA SWOT – EDUCAŢIE. SĂNĂTATE. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ ŞI DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER	76
6.	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ŞI MEDIU ASOCIATIV	77
6.1	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	77
6.2	TĂUŢII-MĂGHERĂUŞ – SMART CITY	78
6.3	MEDIU ASOCIATIV ŞI COLABORARE INTERNAŢIONALĂ	80
6.4	EXPERIENŢA LOCALĂ PRIVIND PROIECTELE CU FINANŢARE NERAMBURSABILĂ	80
	ANALIZA SWOT – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ŞI MEDIU ASOCIATIV	84
7.	STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ	86
7.1	CONTEXT EUROPEAN, NAŢIONAL, REGIONAL ŞI JUDEŢEAN	86
7.1.1	CONTEXT EUROPEAN	86
7.1.2	CONTEXT NAŢIONAL	88
7.1.3	CONTEXT REGIONAL ŞI JUDEŢEAN	93
7.2	ANALIZA ŞI IDENTIFICAREA NEVOILOR ŞI A PROBLEMELOR LA NIVEL DE ORAŞ	97
7.2.1	SINTEZA NEVOILOR DESPRINSE DIN CONSULTAREA COMUNITĂŢII	97
7.3	CONCEPT DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ	99
7.3.1	VIZIUNEA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE PENTRU 2030	101
7.3.2	PILONI DE DEZVOLTARE ŞI OBIECTIVE STRATEGICE PROPUSE PENTRU ORAŞUL TĂUŢII-MĂGHERĂUŞ	102
8.	PORTOFOLIUL DE PROIECTE. CALENDAR DE ACTIVITĂŢI PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU	111
8.1	LISTA COMPLETĂ DE INTERVENŢII - PORTOFOLIUL DE PROIECTE	111
8.2	MECANISMUL DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR	111
8.3	PLANUL DE ACŢIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI	114
8.4	MANAGEMENTUL RISCURILOR	115
9.	MONITORIZAREA ŞI EVALUAREA SIDU	116

LISTĂ TABELE

Tabel 1 Concluzii desprinse în urma consultării publice desfășurate online.....	11
Tabel 2 Sporul natural și mișcarea migratorie, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2021	25
Tabel 3 Infrastructura de colectare a deșeurilor și cantitatea totală colectată, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2022	48
Tabel 4 Tipologia întreprinderilor și structura mediului de afaceri din orașul Tăuții-Măgherăuș, după numărul întreprinderilor, cifra de afaceri și numărul de angajați, 2021	53
Tabel 5 Structura fondului funciar al orașului Tăuții-Măgherăuș, anul 2022	55
Tabel 6 Vârsta de muncă la nivel național, 1990-2020	60
Tabel 7 Gradul de încărcare în infrastructura educațională, 2021.....	66
Tabel 8 Beneficiari servicii sociale La nivelul Orașului Tăuții-Măgherăuș, Decembrie 2022	69
Tabel 9 Dimensiuni PNIESC	91
Tabel 10 Corelarea obiectivelor specifice din PDR 2021 – 2027 cu Prioritățile aferente PR 2021 – 2027 pentru Regiunea Nord Vest.....	93
Tabel 11 Corelarea obiectivelor din Strategia de Specializare inteligentă 2021 – 2027 cu domeniile de specializare inteligentă identificate pentru Regiunea Nord Vest.....	94
Tabel 12 Cele mai importante probleme la nivel de oraș rezultate în cadrul consultării publice derulate online	97
Tabel 13: Matricea de prioritizare a proiectelor	112

LISTĂ FIGURI

Figură 1 Zona administrativă a oraşului Tăuţii Măgherăuş	16
Figură 2 Variaţia anuală a temperaturii, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 1979-2021	18
Figură 3 Temperatura şi precipitaţiile medii, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2022.....	19
Figură 4 Evoluţia populaţiei după domiciliu pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş.....	22
Figură 5 Evoluţia populaţiei pe categorii de vârstă, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2022	23
Figură 6 Piramida vârstelor populaţiei, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, anul 2022	24
Figură 7 Amplasare Zona Urbană Funcţională Baia Mare	29
Figură 8 Amplasare Zona Metropolitană Baia Mare	30
Figură 9 Evoluţia numărului de locuinţe, suprafeţa locuibilă şi suprafaţa intravilană, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2021	31
Figură 10 Evoluţia numărului documentaţiilor de urbanism, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2021	31
Figură 11 Evoluţia spaţială în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2022	32
Figură 12 Lungimea reţelei de distribuţie a apei, capacitatea instalaţiilor de producere şi cantitatea de apă potabilă distribuită, 2014-2021	39
Figură 13 Lungimea reţelei de distribuţie gaze şi cantitatea distribuită, Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2021	40
Figură 14 Consum iluminat public, lungimea reţelei şi nr. corpurilor de iluminat, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2022.....	41
Figură 15 Nivel calitate aer în judeţul Maramureş	43
Figură 16 Zonele cu risc de inundaţii, Tăuţii-Măgherăuş.....	45
Figură 17 Situaţia colectării pe fracţii a deşeurilor în fiecare localitate - judeţul Maramureş, iunie 2021	47
Figură 18 Variaţie PIB, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2014-2020	51
Figură 19 Evoluţia PIB-ului pentru judeţele din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2014-2020.....	52
Figură 20 Evoluţia întreprinderilor active - Oraşul Tăuţii-Măgherăuş, Judeţul Maramureş, 2014-2021.....	52
Figură 21 Structura pe sectoare de activitate după numărul de întreprinderi în oraşul Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş, anul 2021	53
Figură 22 Cifra de afaceri de la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş, 2014-2021	54
Figură 23 Distribuţia cifrei de afaceri pe sectoare de activitate, oraşul Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş	54
Figură 24 Evoluţia numărului de angajaţi în oraşul Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş, 2014-2021	54
Figură 25 Distribuţia numărului de angajaţi pe sectoare de activitate la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş şi judeţul Maramureş, 2021	55
Figură 26 Evoluţia nr. de unităţi active din domeniile agriculturii, silviculturii şi pescuitului, 2014-2021.....	56
Figură 27 Evoluţia structurilor de primire turistică, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, judeţul Maramureş şi Regiunea de Dezvoltare N-V, 2014-2022.....	59
Figură 28 Evoluţia câştigului salarial mediu net lunar, 2014-2021.....	62
Figură 29 Evoluţia numărului de unităţi şcolare, 2014-2021.....	64
Figură 30 Evoluţia populaţiei şcolare, 2014-2021.....	65
Figură 31 Evoluţia nr. de medici la 1.000 loc, oraşul Tăuţii-Măgherăuş, judeţul Maramureş şi România, 2014-2021.....	68
Figură 32 Evoluţia numărului de volume existente, eliberate şi cititori activi	71
Figură 33 Verticale şi piloni Smart City.....	78
Figură 34 UAT-uri componente GALMMV.....	80
Figură 35 Obiectivele de dezvoltare durabilă cuprinse în Strategia naţională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.....	88
Figură 36 Schema logică de elaborare a conceptului de dezvoltare strategică	100

LISTĂ ABREVIERI

ADI	Asociația De Dezvoltare Intercomunitară
ADR	Agencia De Dezvoltare Regională
AJPIS	Agencia Județeană Pentru Plăți și Inspectie Socială
ANOFM	Agencia Națională Pentru Ocuparea Forței De Muncă
ANPM	Agencia Națională Pentru Protecția Mediului
ATI	Anestezie și Terapie Intensivă
CAEN	Clasificarea Activităților din Economia Națională
CDI	Cercetare, Dezvoltare și Inovare
CET	Centrală Electrică Termoficare
CFR	Căile Ferate Române
DC	Drum Comunal
DEEE	Deșuri de Echipamente Electrice și Electronice
DESI	Indicele Economiei și Societății Digitale
ESI	(Fondurile) Structurale și de Investiții Europene
DJ	Drum Județean
DN	Drum Național
EC	Economie Circulară
EMS	Energy Management System
DE	Drum European
GAL	Grupul de Acțiune Locală
GES	Gaze cu Efect De Seră
GIS	Sistem de Informare Geografic
HCL	Hotărâre de Consiliu Local
HG	Hotărâre de Guvern
INS	Institutul Național de Statistică
IPJ	Inspectoratul de Poliție al Județului
ISU	Inspectoratul Pentru Situații de Urgență
ITI	Investiții Teritoriale Integrate
IUCN	International Union for Conservation Of Nature
LED	Dioda Electro Luminiscentă
OUG	Ordonanța de Urgență
PAEDC	Planul de Acțiune Privind Energia Durabilă și Clima
PC	Personal Computer
PIB	Produsul Intern Brut
PIEE	Program Îmbunătățire Eficiență Energetică
PJGD	Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor
PM	Particule în suspensie
PMUD	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă
POCA	Program Operațional Capacitate Administrativă
POR	Program Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
PUG	Planul Urbanistic General
RMFB	Centrul de Recuperare Medicală

ROSE	Romania Secondary Education
SA	Societate pe Acţiuni
SCM	Sport Club Municipal
SDL	Strategie de Dezvoltare Locală
SDTR	Strategia de Dezvoltare Teritorială a României
SEOSP	Serviciul de Evaluare şi Orientare Şcolară şi Profesională
SIDU	Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană
SIP	Sistemul de Iluminat Public
SF	Studiu de Fezabilitate
SMART	Tehnologia de Analiză şi Raportare prin Auto-Monitorizare
SMID	Sistemul de Management Integrat al Deşeurilor
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SWOT	Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunităţi, Ameninţări
TEN-T	Trans-European Transport Network
TIC	Tehnologia Informaţiei şi a Comunicaţiilor
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UCTE	Union for the Co-Ordination of Transmission of Electricity
UE	Uniunea Europeană
UNESCO	Organizaţia Naţiunilor Unite Pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură
UPU	Unitate de Primiri Urgenţe
ZM	Zona Metropolitană
ZUF	Zona Urbană Funcţională

PARTEA I

Analiza situației existente - contextul urban și
identificarea principalelor probleme și
provocări la nivelul Orașului Tăuții Măgherauș

---

1. Context argumentativ și strategic

1.1 Context general și cadru partenerial

1.1.1 Contextul realizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Demersul realizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a fost determinat de necesitatea de a realiza un document strategic care să răspundă obiectivului principal de dezvoltare a capacității de reglementare și planificare strategică a administrației publice locale. În acest context, prezenta strategie de dezvoltare integrează toate inițiativele planificate la nivelul teritoriului indiferent de documentul strategic sectorial care le- generat.

Teritoriul acoperit de prezentul document strategic se referă la teritoriul administrativ al orașului Tăuții-Măgherauș, împreună cu localitățile componente.

Elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a ținut cont de recomandările Comisiei pentru Politica de Coeziune Teritorială și bugetul UE privind elaborarea cu succes a strategiilor de dezvoltare regională, astfel:

- *Recomandarea 1:* Planificarea strategică la nivel regional ca punct de plecare pentru dezvoltarea cu succes;
- *Recomandarea 2:* Obiectivele de dezvoltare durabilă ca bază pentru strategiile pe termen lung ale orașelor și regiunilor;
- *Recomandarea 3:* Strategiile de dezvoltare regională ale orașelor și regiunilor trebuie să fie bazate pe o evaluare prospectivă precisă;
- *Recomandarea 4:* Investițiile în consolidarea capacității instituționale și administrative ca o condiție pentru eficacitatea cheltuielilor publice;
- *Recomandarea 5:* Promovarea sinergiilor între fonduri și entități;
- *Recomandarea 6:* Cooperarea teritorială în zonele funcționale;
- *Recomandarea 7:* Proiecte de colaborare între programele ESI din statele sau regiunile învecinate;
- *Recomandarea 8:* Promovarea abordării teritoriale prin valorificarea deplină a potențialului instrumentelor integrate, precum dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității și investițiile teritoriale integrate (ITI).

În vederea respectării art. 29 din Regulamentul UE nr. 1060/2021, în elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Tăuții-Măgherauș, s-a luat în considerare integrarea următoarelor elemente:

- (a) zona geografică vizată de strategie, abordată în:
  - Cap. 1 Context argumentativ și strategic
  - Cap. 2 Profil socio – demografic
- (b) o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu, realizată în:

- a. Cap. 2 – 6: Analiza SWOT pe domenii de analiză și concluziile desprinse
- (c) o descriere a unei abordări integrate care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei, realizată în:
  - a. Cap. 7 Strategia integrată de dezvoltare urbană
- (d) o descriere a implicării partenerilor, în conformitate cu articolul 8 din același Regulament, în pregătirea și implementarea strategiei, realizată în:
  - a. Cap 1.2 Proces consultativ și de implicare a factorilor interesați

Având rolul de document de planificare strategică, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Tăuții-Măgherauș sintetizează direcțiile prioritare de intervenție pentru orizontul de timp 2023 – 2030, urmărind utilizarea optimă și responsabilă a resurselor disponibile pentru a asigura o planificare urbană integrată.

1.1.2 Metodologia de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Elaborarea strategiei de dezvoltare este un proces care presupune o serie de etape, pornind de la analiză, diagnoză și identificare a nevoilor și așteptărilor comunității, până la prezentarea unor modalități de acțiune determinate în timp, integrate cu strategiile și politicile sectoriale existente, relevante (la nivel local, regional și național), modalități de acțiuni ale căror rezultate sunt previzionate, având permanent în vedere un set bine stabilit de obiective și principii.

Metodologia aplicată pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană se bazează pe implementarea a trei etape (de fundamentare, de derulare a procesului de activare a planificării, de finalizare și livrare a SIDU) și aplicarea unor metode de lucru adecvate:

- Etapa 1: Etapa de fundamentare:
  - Metode de lucru aplicate: cercetarea de birou, analiza documentară, cercetarea pe teren, analize operaționale prin intermediul evenimentelor participative;
  - Activități derulate:
    - Consultarea rapoartelor, revizuirea studiilor de caz și a literaturii consolidate, analiza spațială, analiza datelor statistice;
    - Solicitarea de informații prin corespondență scrisă, interviuri cu actorii relevanți și beneficiarii politicilor urbane, schimb de experiență cu planificatorii locali;
    - Organizarea de grupuri de lucru și sesiuni de interogare prin aplicarea de chestionare, în scopul de a identifica și discuta problemele urbane locale și a identifica soluții;
- Etapa 2: Etapa de derulare a procesului de activare a planificării:
  - Metode de lucru aplicate: Observație; Interviu; Anchetă;
  - Activități derulate:

- Stabilirea și organizarea actorilor locali în cadrul unui proces de planificare locală care structurează proiectarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană;
  - Organizarea de grupuri de lucru și sesiuni de interogare prin aplicarea de chestionare, în scopul de a identifica și discuta problemele urbane locale și a identifica soluții;
- Etapa 3: Etapa de elaborare a strategiei integrate de dezvoltare urbană:
- Metode de lucru aplicate: Formularea strategiei ;
  - Activități derulate:
    - Finalizarea SIDU, prin evaluarea rezultatelor primelor două etape, definirea scenariilor de planificare, prioritizarea proiectelor selectate și proiectarea unui plan de acțiune.

Metodele de lucru utilizate pun accent pe **procesul de consultare** a comunității în ansamblu prin intermediul unor anchete, dar și consultarea unor actori locali (experți, reprezentanți ai unor instituții relevante, ai mediului de afaceri sau ai societății civile) prin interviuri sau transmitere de informații.

Astfel, cea mai importantă caracteristică a procesului de elaborare a strategiei de dezvoltare a unei comunități, o reprezintă condiția participativ-consultativă, obligatorie în acest tip de demers, cu atât mai mult cu cât strategia nu este a administrației publice sau a unei entități anume, ci aparține, în primul rând, comunității locale.

1.2 Procesul consultativ și de implicare a factorilor interesați

La baza elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Oraşului Tăuţii-Măgherauş pentru perioada 2023 - 2030, a stat un sistem coordonat de informare și comunicare ce a respectat principiile europene și naționale aplicate în dezvoltarea regiunilor.

Astfel, au fost implicate consultări ale comunității și discuții formale și informale cu reprezentanți ai autorităților competente, ai autorităților publice locale, cu organizații ale societății civile, cu parteneri economici și sociali, avându-se în vedere inclusiv promovarea egalității de șanse și nediscriminării.

- Identificarea, cooptarea și colaborarea cu factorii de interes local care au putut furniza informații necesare în procesul de analiză diagnostic și au putut formula propuneri de dezvoltare strategică a Oraşului Tăuţii-Măgherauş;
- Diseminarea activității de elaborare a strategiei integrate, respectiv a propunerii de dezvoltare la nivelul zonei, în vederea colectării propunerilor și observațiilor din partea factorilor interesați relevanți.

Întregul proces de consultare a avut în vedere crearea unei viziuni comune, omogenizarea modului de funcționare a acestora și creșterea capacității operaționale a proiectelor pentru generarea de rezultate cu impact asupra viziunii strategice propuse.

1.2.1 Cercetare sociologică

Între procesele consultative derulate pentru elaborarea strategiei integrate, pe lângă constituirea cadrului partenerial care să permită implicarea experților, s-a avut în vedere valorificarea rezultatelor obținute din **procesul de consultare online a comunității locale**.

Sondajul de opinie a reprezentat demersul științific de analiză și interpretare a datelor obținute dintr-o anchetă pe bază de chestionar, realizată la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș. Cercetarea s-a desfășurat în perioada **20 martie 2023 – 5 aprilie 2023** și s-a desfășurat prin intermediul unui formular configurat pe platforma *SurveyMonkey* distribuit în mediul online. Populația de referință este compusă din cetățenii orașului Tăuții-Măgherauș. Participanților li s-a făcut instructajul privind modul corespunzător de completare a chestionarelor în descrierea formularului, unde li s-a prezentat și scopul cercetării.

Aceștia au fost informați cu privire la confidențialitatea și caracterul voluntar de participare la studiu. Din totalul de **234** de participanți, toate răspunsurile au fost considerate valide, acestea regăsindu-se în datele de cercetare pentru studiul prezent.

Chestionarul folosit pentru obținerea datelor a cuprins un set de **23** de întrebări, dintre care **19** închise (cu variante de răspuns precodificate) și 4 deschise, care au permis exprimarea liberei opinii privind nivelul de dezvoltare și evaluarea percepției asupra nivelului calității propriului mediu de viață.

Astfel, în urma consultării opiniei publice cu privire la principalele nevoi și probleme ale comunității locale, s-au obținut următoarele serii de date de la publicul țintă (locuitorii orașului Tăuții-Măgherauș), structurate pe următoarele domenii:

1. Calitatea vieții și nivelul de dezvoltare economică;
2. Calitatea serviciilor din comunitate;
3. Modul de relaționare cu administrația publică locală;
4. Opinii privind nevoile și direcțiile de dezvoltare urbană.

În urma analizei răspunsurilor primite și a clasificării acestora pe cele patru domenii amintite mai sus, au fost desprinse următoarele concluzii:

Tabel 1 Concluzii desprinse în urma consultării publice desfășurate online

Temă de analiză	Concluzii
Calitatea vieții și nivelul de dezvoltare economică	<p>Per ansamblu, locuitorii sunt mulțumiți de orașul în care trăiesc, 51,53% din participanți declarându-se mulțumiți și 7,86% declarându-se foarte mulțumiți de viața pe care o duc în oraș. Dacă ponderea celor cu o percepție neutră (nici mulțumiți, nici nemulțumiți) este de 31,00%, ponderea celor care sunt nemulțumiți este relativ scăzută 4,37% nemulțumiți și 5,24% foarte nemulțumiți de viața pe care o duc în oraș.</p> <p>În privința celor mai importante domenii în care ar trebui să se intervină la nivelul localității, se remarcă interesul locuitorilor pentru îmbunătățirea infrastructurii rutiere (menționată în 75% dintre răspunsuri), îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare (rețele de alimentare cu apă, canalizare, gaze etc) (58,77%) și sănătatea și infrastructura de sănătate (44,74%).</p> <p>O importanță mai scăzută o au, conform percepției locuitorilor, intervențiile în dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele dezavantajate (12,72%) sau valorificarea patrimoniului natural și construit (10,53%).</p> <p>Dezvoltarea economică a localității este percepută ca având un nivel relativ dezvoltat. Astfel, nivelul de dezvoltare economică este apreciat într-un procent de aproximativ 40,79% drept foarte dezvoltat și bine dezvoltat, 34,65% drept relativ dezvoltat, 19,73% drept puțin dezvoltat și foarte puțin dezvoltat.</p>

Temă de analiză	Concluzii
	<p>Majoritatea respondenţilor doresc să rămână în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, 78,82% dintre aceştia considerând că oraşul oferă o serie de beneficii şi avantaje care îi determină să îşi păstreze domiciliul aici. Motivele care stau la baza acestei decizii sunt diverse, însă se pare că liniştea şi siguranţa publică, iluminatul public, curăţenia şi salubritatea zonei, calitatea reţelelor de utilităţi şi accesul la parcuri, spaţii verzi şi locuri de joacă pentru copii sunt printre cele mai importante criterii de selecţie pentru respondenţi.</p> <p>În ceea ce priveşte <i>intenţia de a se muta într-o altă ţară</i>, procentul de respondenţi care şi-au manifestat intenţia de a face acest lucru este foarte scăzut, reprezentând doar 9,85% din totalul sondajului. Cu toate acestea, un procent de 8,87% dintre respondenţi au indicat că ar lua în calcul posibilitatea de a se muta într-o altă localitate din judeţ, poate din motive legate de locul de muncă sau de alte condiţii de viaţă şi doar 2,46% dintre respondenţi şi-au exprimat intenţia de a se muta într-un alt judeţ. Rezultatele acestui sondaj arată că locuitorii oraşului Tăuţii-Măgherăuş sunt în general mulţumiţi de mediul în care trăiesc şi nu doresc să îşi schimbe domiciliul în următorii 3 ani. Cu toate acestea, un procent mic dintre respondenţi ar putea să ia în considerare posibilitatea de a se muta într-o altă localitate din judeţ sau chiar în alt judeţ, din diferite motive.</p> <p>Tăuţii-Măgherăuş este un oraş care oferă o varietate de aspecte pozitive care sunt apreciate de către locuitorii săi. Ca urmare a analizei realizate, au fost menţionate, frecvent următoarele aspecte pozitive: Liniştea şi siguranţa publică, care au fost menţionate de 48,25% dintre respondenţi, şi care reprezintă un aspect important pentru orice locuitor al oraşului acestea oferă un mediu de viaţă confortabil, care este vital pentru bunăstarea locuitorilor; Iluminatul public, menţionat de 42,36% dintre participanţi, este un alt aspect pozitiv important pentru oraş deoarece o iluminare adecvată a străzilor şi a locurilor publice creează un mediu securizant şi confortabil, în special pe timp de noapte; Curăţenia şi salubritatea zonei, menţionate de 41,05% dintre respondenţi, sunt de asemenea aspecte importante, un oraş curat şi bine întreţinut îmbunătăţeşte calitatea vieţii, contribuie la menţinerea sănătăţii şi creează un mediu mai plăcut pentru locuitorii săi; Calitatea reţelelor de utilităţi, menţionată de 37,55% dintre participanţi, este un alt aspect pozitiv şi important pentru oraş, deoarece accesul la utilităţi de calitate, cum ar fi apă, canalizare, energie electrică şi gaz, este fundamental pentru bunăstarea, sănătatea şi confortul locuitorilor; Accesul la parcuri, spaţii verzi şi locuri de joacă pentru copii, menţionat de 34,78% dintre respondenţi, oferă locuitorilor oraşului oportunităţi de relaxare şi divertisment în aer liber, îmbunătăţind astfel starea de sănătate a acestora şi implicit calitatea vieţii; Aprovizionarea cu produse agroalimentare, menţionată de 33,48% dintre participanţi, este un aspect important pentru locuitorii oraşului deoarece accesul la produse proaspete şi de calitate este absolut necesar pentru a avea o viaţă sănătoasă, o dezvoltare armonioasă şi echilibrată; Accesul la unităţi comerciale, menţionat de 32,89% dintre respondenţi, este un alt aspect pozitiv important pentru oraş, acesta oferă locuitorilor oportunităţi de afaceri şi acces la produse şi servicii esenţiale; Accesul la terenuri şi facilităţi pentru sport, menţionat de 29,13% dintre participanţi, este important pentru o viaţă sănătoasă şi echilibrată iar oportunităţile de practicare a sportului sunt necesare pentru bunăstarea şi sănătatea locuitorilor; Transportul public, menţionat de 26,09% dintre respondenţi, este un alt aspect important pentru că accesul la un sistem de transport public eficient şi bine dezvoltat poate ajuta la reducerea congestiei traficului, a poluării şi a emisiilor de gaze cu efect de seră.</p> <p>În cadrul sondajului realizat în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, au fost identificate şi câteva aspecte negative care sunt percepute ca fiind o problemă de către un număr semnificativ de respondenţi. Una dintre cele mai mari probleme identificate a fost infrastructura pentru biciclişti, menţionată de 65,94% dintre respondenţi. O infrastructură proastă pentru biciclişti poate fi un impediment major pentru cei care doresc să folosească bicicleta ca mijloc de transport, ceea ce poate duce la o dependenţă mai mare de autovehiculele personale şi la creşterea poluării şi a traficului rutier. În plus, o infrastructură inadecvată pentru biciclişti poate fi o problemă de siguranţă, expunând cicliştii la riscuri mai mari de accidentare.</p> <p>Traficul rutier a fost menţionat şi el ca o problemă semnificativă, fiind evidenţiat de 23,25% dintre respondenţi. Traficul intens poate duce la congestie rutieră, care poate fi frustrantă pentru şoferi şi poate contribui la o calitate scăzută a aerului din oraş. De asemenea, traficul rutier poate fi o problemă majoră pentru siguranţa pietonilor şi a cicliştilor, mai ales în absenţa unei infrastructuri adecvate pentru aceştia.</p>

Temă de analiză	Concluzii
	<p>Calitatea drumurilor publice și a trotuarelor a fost menționată de 21,74% dintre respondenți ca fiind o problemă. Astfel drumurile și trotuarele proaste pot fi periculoase pentru pietoni și cicliști, crescând riscul de accidente și în plus, acestea pot duce la deteriorarea autovehiculelor și la costuri suplimentare pentru proprietarii acestora. Opțiunile limitate pentru petrecerea timpului liber (activități culturale, evenimente) au fost evidențiate, ca fiind o problemă minoră, dar semnificativă, de 15,28% dintre respondenți. Lipsa opțiunilor de petrecere a timpului liber poate fi o problemă în special pentru tineri și pentru familiile cu copii, care caută activități distractive și edificatoare în timpul liber. Aceste aspecte negative evidențiate de sondajul realizat în orașul Tăuții-Măgherăuş pot fi o provocare pentru autorități, care trebuie să ia în considerare nevoile și așteptările locuitorilor în vederea îmbunătățirii calității vieții. Astfel, autoritățile pot lua măsuri pentru îmbunătățirea infrastructurii pentru bicicliști, reducerea traficului rutier, îmbunătățirea calității drumurilor publice și a trotuarelor și extinderea opțiunilor de petrecere a timpului liber.</p> <p>În ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor, 81,19% dintre participanți realizează colectarea selectivă a deșeurilor pentru toate categoriile de deșeuri, 17,33% realizează colectarea selectivă doar pentru câteva categorii de deșeuri, iar 1,49% nu colectează selectiv deșeurile.</p>
<p>Calitatea serviciilor din comunitate</p>	<p>Sistemul de învățământ este unul dintre aspectele pozitive ale orașului, conform aprecierii majorității respondenților. Aceștia apreciază în mod deosebit starea fizică a unităților de învățământ, inclusiv accesul la utilități, dotările din unitățile de învățământ, distanța față de școala din localitate, capacitatea unităților de învățământ (numărul de locuri disponibile la clasă), calitatea educației primite și numărul existent al grădinițelor și creșelor.</p> <p>În ceea ce privește sistemul medical, serviciul de ambulanță este cel mai apreciat de către respondenți, urmat de spitalul județean de urgență și de medicii de familie. Cu toate acestea, cabinetele medicale școlare sunt cel mai puțin apreciate de către participanții la studiu, urmate de cabinetele de medicină de specialitate.</p> <p>Sistemul de asistență socială este apreciat pentru serviciile de asistență socială acordate pentru copii sau familii cu copii (centre de zi, centre rezidențiale) și serviciile de asistență socială acordate adulților (ex. persoane adulte cu dizabilități, victimele violenței în familie, alte servicii comunitare). Cu toate acestea, alocațiile și indemnizațiile pentru creșterea copilului, serviciile de asistență socială acordate persoanelor vulnerabile (ex. persoane în risc de sărăcie, persoane cu diferite adicții, persoane fără adăpost, tineri în dificultate) și serviciile de asistență socială acordate vârstnicilor (ex. centre de îngrijire și asistență, inclusiv asistență medico-socială) înregistrează cel mai scăzut nivel de mulțumire din partea respondenților.</p> <p>Calitatea serviciilor oferite în comunitate este importantă pentru locuitorii orașului Tăuții-Măgherăuş, iar aspectele pozitive și negative menționate de aceștia pot fi folosite ca puncte de pornire pentru dezvoltarea respectiv îmbunătățirea acestor servicii în viitor.</p>
<p>Modul de relaționare cu administrația publică locală</p>	<p>Respondenții au evaluat gradul de implicare a autorității locale ca fiind în general unul mulțumitor. Astfel 27,94% dintre aceștia consideră că rezolvarea problemelor de care autorități se realizează la nivel bun și satisfăcător. Cu toate acestea, doar 16,67% dintre respondenți consideră că implicarea autorității locale este foarte bună, în timp ce 19,12% sunt nemulțumiți și o consideră slabă iar 8,33% chiar foarte slabă. În general, evaluarea gradului de implicare a autorității locale este un indicator important pentru măsurarea eficienței și transparenței administrației publice locale și ar putea indica nevoia de îmbunătățiri în ceea ce privește comunicarea și relaționarea cu cetățenii.</p> <p>În ceea ce privește relaționarea cu administrația publică locală, aspectul cel mai apreciat este posibilitatea efectuării de plăți electronice a taxelor și impozitelor, cu un procent de 45,32%. Aceasta indică faptul că oamenii sunt dispuși să utilizeze tehnologia pentru a simplifica procesul de plată și a economisi timp. Pe de altă parte, consultarea cetățenilor privind finanțarea unor proiecte este cel mai puțin apreciat aspect în ceea ce privește relaționarea cu administrația publică locală, cu un procent de 20,50%. Acest lucru poate indica o nevoie crescută de implicare a cetățenilor în procesul decizional și de transparență din partea autorității locale în ceea ce privește finanțarea proiectelor publice.</p> <p>Respondenții au evidențiat că preferă modalitățile de comunicare eficiente și ușor accesibile cu autoritățile publice locale, astfel încât să poată să-și exprime opinia și să ofere sugestii cu privire la problemele comunității lor. Astfel, aproape jumătate dintre participanți (48,48%) au menționat</p>

Temă de analiză	Concluzii
	<p>că ar prefera dezvoltarea unor aplicații pe mobil pentru a putea comunica rapid cu autoritatea publică locală. Această metodă ar permite transmiterea rapidă de sugestii, solicitarea de informații și notificarea unor probleme care necesită intervenție din partea administrației publice. Platformele online axate pe colectarea de sugestii cu privire la proiectele necesare sau aflate în implementare au fost menționate și ele de 45,45% dintre respondenți ca fiind o metodă eficientă de comunicare. Acest lucru ar permite cetățenilor să ia parte la procesul decizional și să ofere feedback cu privire la proiectele în derulare sau propuse. De asemenea, formarea unor consilii zonale (36,87%) și îmbunătățirea site-ului autorității publice locale (36,36%) au fost alte două modalități de comunicare apreciate de către respondenți. Formarea unor consilii zonale ar permite cetățenilor să se implice direct în activitatea administrației publice și să ofere sugestii și feedback cu privire la problemele specifice zonei lor. Îmbunătățirea site-ului autorității publice locale ar putea oferi informații mai clare și mai accesibile cu privire la proiectele și politicile administrației publice locale, precum și modalitățile de contact cu autoritățile locale.</p>
<p>Opiniile privind nevoile și direcțiile de dezvoltare urbană</p>	<p>Conform rezultatelor studiului, participanții au identificat câteva aspecte care ar necesita îmbunătățiri în ceea ce privește activitatea administrației publice locale. Astfel, cea mai mare parte dintre respondenți, adică 59,11%, consideră că sprijinirea producătorilor locali și a comercializării produselor locale ar duce la dezvoltarea economică a localității. Această opinie este susținută de faptul că producătorii locali ar fi mai bine încurajați să își vândă produsele, iar economia locală ar fi stimulată prin creșterea numărului de afaceri în zonă.</p> <p>În continuare, reducerea birocrăției și dezvoltarea unor servicii publice rapide și eficiente sunt considerate necesare de către 54,22% dintre respondenți. Acest lucru ar contribui la îmbunătățirea proceselor administrative și la eliminarea frustrării generate de birocrăție.</p> <p>Pe locul trei în topul intervențiilor necesare se situează programele pentru sprijinirea afacerilor noi, cu o pondere de 49,78%. O astfel de inițiativă ar putea atrage noi investitori și ar putea genera locuri de muncă noi în zonă.</p> <p>Alte aspecte care necesită îmbunătățiri, conform respondenților, sunt îmbunătățirea accesului și mobilității angajaților la/de la locul de muncă, dezvoltarea infrastructurii de tipul parcurilor industriale, HuB-urilor sau incubatoarelor de afaceri, asigurarea corelării cererii de pe piața muncii cu oferta instituțiilor de învățământ și dezvoltarea dialogului dintre mediul de afaceri și administrația publică pentru a conduce la un nivel mai ridicat de dezvoltare urbană.</p> <p>În ceea ce privește topul domeniilor de intervenție, participanții au evidențiat îmbunătățirea infrastructurii rutiere ca fiind cea mai importantă, cu o pondere de 75,00%. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare, în special a rețelelor de alimentare cu apă, canalizare și gaze, este pe locul doi, cu o pondere de 58,77%. În același timp, participanții consideră că trebuie să se acorde atenție domeniilor precum sănătate și infrastructura de sănătate, utilizarea resurselor alternative de energie, educație și infrastructura educațională, sprijinirea mobilității și a transportului, protejarea mediului și combaterea schimbărilor climatice, implementarea măsurilor de eficientizare energetică și termică, sprijinirea dezvoltării infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber, dezvoltarea mediului de afaceri, amenajarea și crearea de noi spații verzi, digitalizarea și transformarea digitală a serviciilor publice, dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele dezavantajate și valorificarea patrimoniului natural și construit.</p>

Sursa: Prelucrare date, sondaj desfășurat la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș în perioada 20.03.2023 – 05.04.2023

1.2.2 Consultări tematice

În perioada elaborării strategiei, a fost desfășurată în **27 aprilie 2023**, în format hibrid (fizic și în sistem de videoconferință), o consultare publică la care au fost invitați cetățeni, experți din cadrul Primăriei Tăuții-Măgherăuș, reprezentanți ai instituțiilor publice, ai sectorului privat și ai organizațiilor non-profit.

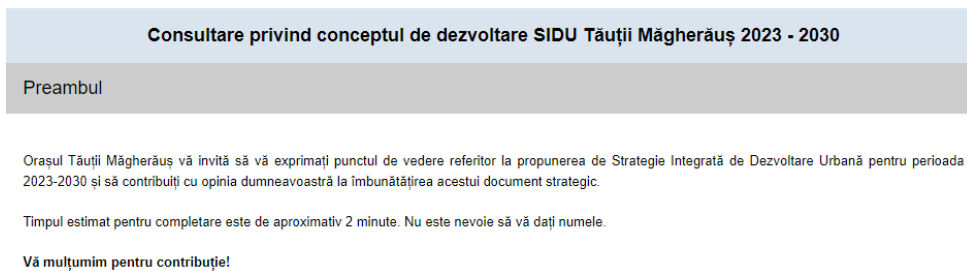
Consultarea a vizat atât prezentarea concluziilor desprinse în urma analizei situației existente la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, cât și propunerea de concept strategic. În cadrul consultărilor, reprezentanții entităților participante s-au implicat activ în dezbateri, exprimând idei, sugestii și propuneri.

Câteva din temele care au trezit interesul participanților și au generat discuții constructive au fost legate de:

- **Educație:** necesitatea organizării unor proiecte educative la nivelul orașului, care să implice inclusiv părinții;
- **Mobilitate:** măsura în care viitoarele intervenții legate de infrastructura velo iau în considerare conectarea punctelor de interes local precum locul de muncă sau locul de relaxare;
- **Regenerare urbană:** necesitatea unor spații urbane de tipul parcurilor, în proximitatea cartierelor, pentru seniorii din oraș;
- **Mediul de afaceri:** importanța dezvoltării unei infrastructuri pentru dezvoltarea afacerilor, de tipul zonelor industriale, parcuri industriale sau incubatoare de afaceri, cu toate utilitățile necesare pentru instalarea investitorilor;
- **Mediu:** utilitatea măsurilor de conștientizare a efectelor poluării; au fost luate în considerare acțiuni privind conștientizarea importanței utilizării transportului în comun și a transportului alternativ cu impact în reducerea poluării dar și măsuri de tipul

În ceea ce privește procesul de consultare privind conceptul strategic, acesta s-a realizat tot prin intermediul unui chestionar în configurat pe platforma *SurveyMonkey* distribuit în mediul online.

Chestionarul a fost alcătuit din 3 întrebări închise, dar cu posibilitatea de a aduce completări, întrebările urmărind să identifice în ce măsură conceptul strategic propus acoperă și interesele individuale ale cetățenilor sau instituțiilor prezente local.

2. Profil socio-demografic

2.1 Cadru general

Tăuții Măgherăuș este a 10-a unitate administrativ teritorială din punctul de vedere al populației din județul Maramureș, la 1 iulie 2022, populația orașului reprezentând 1,81% din totalul populației județene.

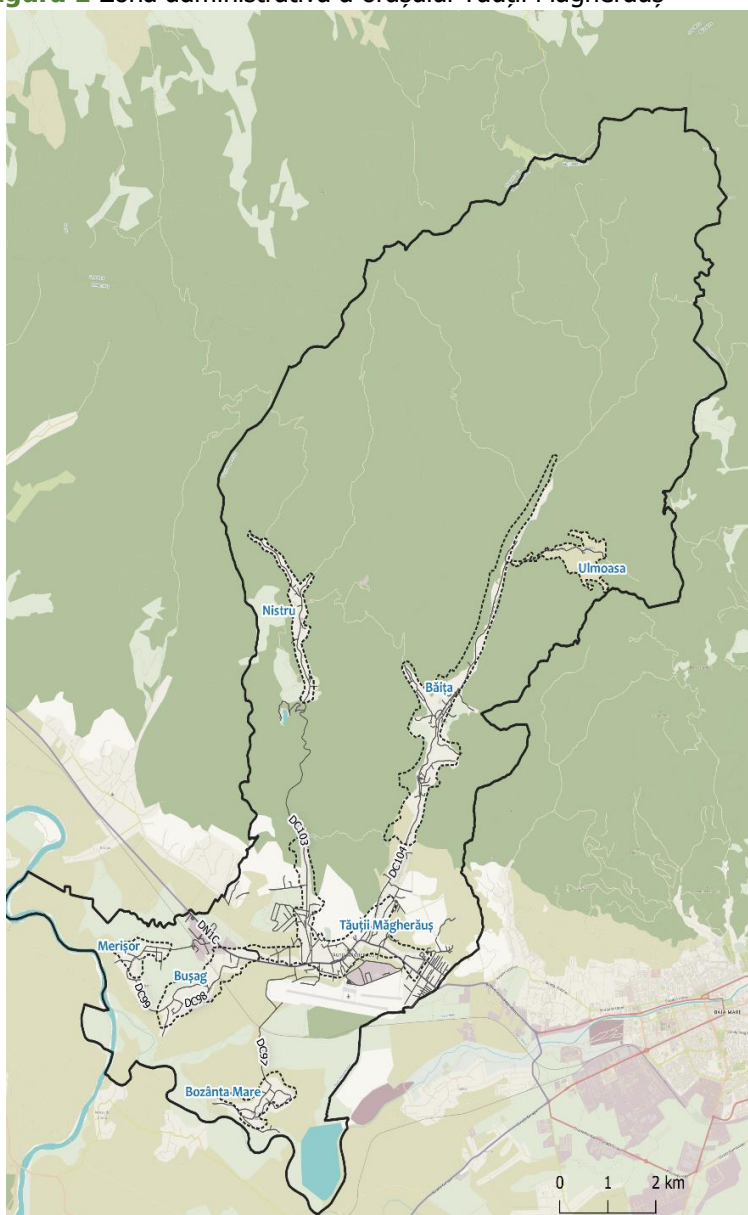
Orașul face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord Vest, din care face parte județul Maramureș, alături de județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Satu Mare și Sălaj.

Orașul Tăuții Măgherăuș este situat în partea centrală a județului Maramureș, cu coordonatele 47°40' N, 23°28' E, fiind amplasat la 10 km distanță față de municipiul Baia Mare (reședința de județ), la 77 de km față de Municipiul Sighetul Marmăției și la 52 de km față de municipiul Satu Mare (reședința județului Satu Mare).

Orașul Tăuții Măgherăuș este compus din:

- Cartierul Băița – dezvoltat de-a lungul văii cu același nume;
- Cartierul Busag – uns at ce adăpostește o istorie ce datează încă din epoca bronzului;
- Cartierul Nistru – s-a dezvoltat începând cu secolul al XVII-lea, când s-a deschis mina cu același nume, situata în amonte;
- Satul Bozânta Mare – s-a dezvoltat de-a lungul malului drept al râului Săsar;
- Satul Merișor – poziționat în sud-vestul orașului, imediat după cartierul Busag;
- Satul Ulmoasa – s-a dezvoltat pe valea cu același nume și este un sat pitoresc.

Figură 1 Zona administrativă a orașului Tăuții Măgherăuș

Sursa: Prelucrarea consultantului

2.1.1 Scurt istoric

Tăuții-Măgherăuș este un oraș cu istorie, o veche așezare românească aflată pentru mult timp sub dominație austro-ungară.

În antichitate, regiunea a fost locuită de triburi geto-dace, iar în secolele XI-XII, teritoriul a fost cucerit de imperiul austro-ungar. În perioada medievală, Tăuții-Măgherăuș a fost un important centru comercial și cultural, situat la granița dintre Transilvania și regiunea Maramureșului.

În secolul al XV-lea, orașul a fost distrus de o invazie turcească, dar a fost reconstruit în secolul al XVI-lea și a devenit un important centru al culturii și al tradițiilor populare maramureșene.

În timpul răscoalei conduse de Francisc Rákóczi II împotriva Austriei, Tăuții-Măgherăuș a fost unul dintre centrele de rezistență ale rebelilor. După înfrângerea răscoalei din 1703, populația orașului a suferit represiuni și persecuții din partea autorităților austriece.

În perioada modernă, Tăuții-Măgherăuș a devenit un important centru industrial și comercial, cu o populație diversă și o economie prosperă. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, orașul a fost ocupat de trupele germane, iar după război a fost integrat în Republica Populară Română.

Orașul Tăuții-Măgherăuș și regiunea Maramureșului au devenit parte a României în urma Tratatului de la Trianon din 1920, care a pus capăt Primului Război Mondial și a desființat Imperiul Austro-Ungar. În urma acestui tratat, teritoriul Maramureșului a fost împărțit între România și Cehoslovacia, iar Tăuții-Măgherăuș a intrat în componența României. De atunci, orașul a făcut parte din statul român și a fost subiect al politicii interne și externe ale României până la prăbușirea regimului comunist în decembrie 1989.

Astăzi, Tăuții-Măgherăuș este un oraș modern, cu o economie diversificată și o cultură bogată. Turismul este o activitate importantă în zonă, datorită frumuseții naturale a regiunii și a tradițiilor populare autentice ale zonei Maramureșului.

2.1.2 Așezare geografică și relief

Zona geografică a județului Maramureș prezintă o mare diversitate de relief, cu o distribuție de aproximativ 43% suprafață muntoasă, 30% suprafață alcătuită din dealuri și podișuri, iar 27% suprafață depresionară. Județul este străbătut de două lanțuri muntoase, ducând la o relativă izolare a Depresiunii Maramureșului, care este una dintre cele mai întinse depresiuni intramontane din țară. Datorită preponderenței reliefului muntos, densitatea populației este mai mică decât media regională.

Orașul Tăuții-Măgherăuș este situat într-un sector de deal la o altitudine de 151-263 m în partea de nord-vest a Depresiunii Maramureșului, fiind înconjurat mai mulți munți și culmi. Altitudinea medie a zonei este de 600m, cea mai mare altitudine înregistrează în vârful Pietroasa (Băița). Relieful din zona Tăuții-Măgherăuș este caracterizat de culmi și văi largi, care împreună formează un peisaj pitoresc. Dealurile sunt acoperite cu păduri de foioase și conifere și este străbătută de râurile Someș, Lăpuș și Băița.

Unitatea de relief cea mai frecventă este versantul, într-o măsură mai mică apar și alte forme de relief cum ar fi: platoul, comana sau lunca.

Configurația terenului este în general ondulată, iar pe anumite porțiuni se întâlnesc configurații frământate.

2.1.3 Condiții climatice

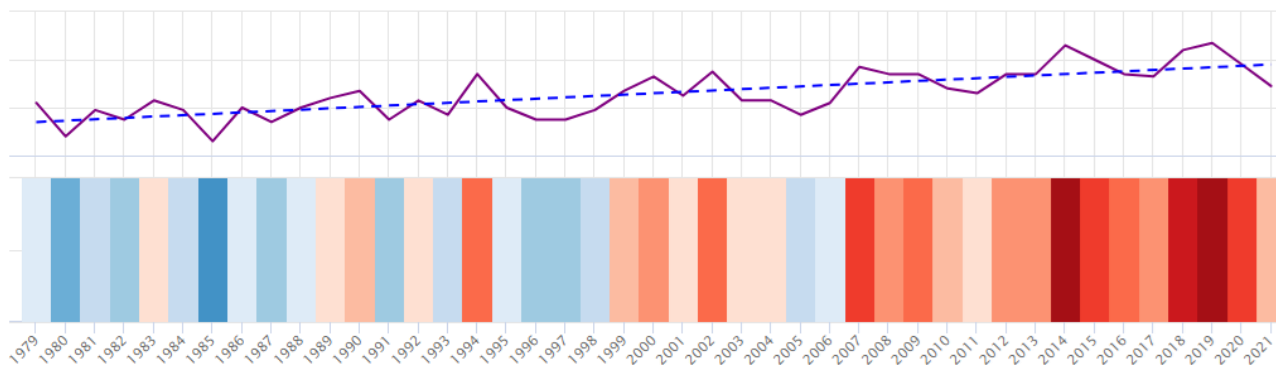
Acordul de la Paris din 2015 stabilește o inițiativă globală pentru a limita încălzirea globală sub 2°C, de preferință la 1,5°C, comparativ cu nivelurile preindustriale. Pentru a atinge acest obiectiv, țările urmăresc reducerea creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră cât mai curând posibil.

Efectele schimbărilor climatice sunt deja bine vizibile prin creșterea temperaturii aerului, topirea ghețarilor și diminuarea calotelor polare, creșterea nivelului mării, creșterea deșertificării, precum prin fenomene meteorologice extreme mai frecvente, cum ar fi valurile de căldură, secetă, inundațiile și furtunile. Schimbările climatice nu sunt uniforme la nivel global și afectează unele regiuni mai mult decât altele.

Strategia Națională privind Schimbările Climatice (2013-2020) prevede reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă, prin intervențiile posibile numărându-se **acțiuni de eficientizare energetică a clădirilor rezidențiale, instituțiilor publice sau sistemelor de iluminat public** sau de **creșterea gradului de utilizare a energiei din surse regenerabile nepoluante**, pentru asigurarea tranziției către un sistem energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon și măsuri ce vizează adaptarea la efectele schimbărilor climatice prin creșterea rezilienței localităților față de riscurile naturale prognozate. Măsurile includ atât măsuri de protecție împotriva riscurilor naturale, cât și de creștere a suprafețelor ocupate cu arbori (spații verzi plantate, păduri) pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice.

În următoarea diagramă se pot observa schimbările climatice din perimetrului orașului Tăuții-Măgherauș, în ultimii 40 de ani.

Figură 2 Variația anuală a temperaturii, orașul Tăuții-Măgherauș, 1979-2021

Sursa: Meteoblue

Graficul de mai sus arată o estimare a temperaturii medii anuale pentru orașul Tăuții Măgherauș, linia albastră punctată reprezintă o tendință liniară a schimbărilor climatice. Dacă linia de tendință este ascendentă de la stânga la dreapta, tendința temperaturii este pozitivă și se încălzește din cauza schimbărilor climatice, dacă este orizontală, nu se observă nicio tendință clară, iar dacă este descendentă, vremea se răcește în timp.

Clima județului Maramureș este temperat-continentală¹, cu unele influențe baltice și scandinave, care o fac mai umedă și rece, în zona montană atingându-se maximul precipitațiilor înregistrate în România. Depresiunile din județ au un efect de adăpost climatic prin raportare la zonele montane.

¹ Sursa: Strategia de dezvoltare a județului Maramureș, 2014-2020

În timpul iernii, temperaturile scad sub zero grade Celsius și pot ajunge până la -20 grade Celsius, în special în zonele de munte. Iarna este mai lungă și adesea începe în luna noiembrie și durează până în luna martie. În timpul verii, temperaturile pot ajunge la 30 grade Celsius în zone de câmpie, în timp ce în zonele de munte temperaturile sunt mai scăzute.

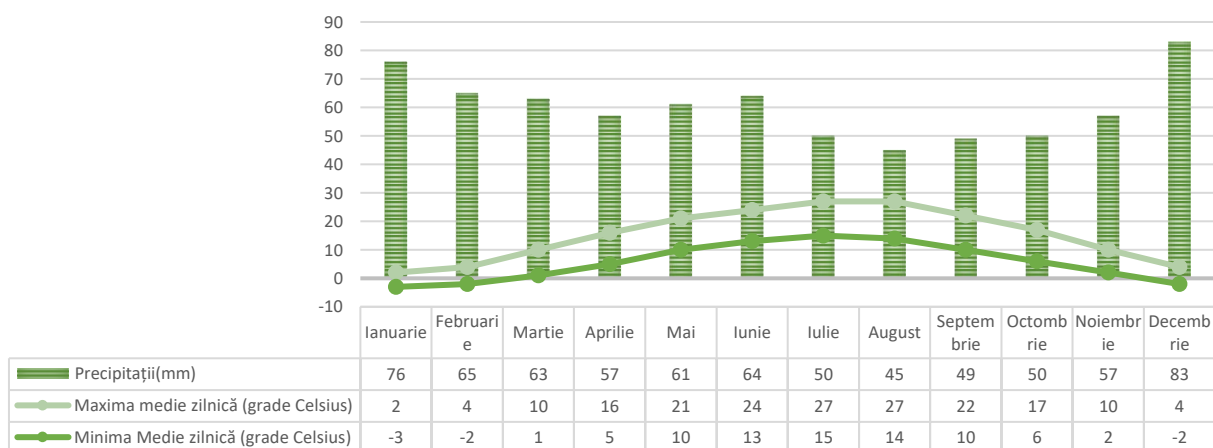
Precipitațiile sunt relativ ridicate pe tot parcursul anului, iar cele mai mari cantități de precipitații se înregistrează în timpul verii și toamnei. În timpul iernii, ninge adesea, mai ales în zonele de munte, iar zăpada poate dura din noiembrie până în luna aprilie.

Clima orașului este moderată, temperatura medie pe anotimpuri fiind următoarea: primăvara – 8,8°C, vara – 18,3°C, toamna – 8,7°C și iarna – 2,9°C. Primul îngheț se produce de obicei între 4 și 10 octombrie, iar ultimul îngheț între 24 și 29 aprilie.

Umezeala relativă a aerului se prezintă astfel: iarna – 85%, primăvara – 67%, vara – 73% și toamna – 81%.

Regiunea se află într-o zonă relativ săracă în precipitații, cca. 700 mm anual. Pe anotimpuri distribuția acestora este următoarea: iarna – 115 mm, primăvara – 170 mm, vara – 260 mm și toamna – 155 mm.

Figură 3 Temperatura și precipitațiile medii, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2022

Sursa: Prelucrarea consultantului, date metebblue.com

În regiune bat puține vânturi, care atunci când apar realizează intensități reduse. Vânturile bat din direcții diferite, datorită catenelor muntoase din jur.

În concluzie, zona are un climat specific care oferă protecție, cu ierni relativ blânde și veri călduroase. Perioadele de primăvara timpurie și toamnă lungă sunt ideale pentru cultivarea casantului comestibil în văile Băița și dealurile Tăuților.

2.1.4 Resurse naturale

Resursele naturale reprezintă totalitatea zăcămintelor de minerale și minereuri, a terenurilor cultivabile și utilizabile, a apelor și a pădurilor de care dispune o regiune. Acestea pot fi clasificate în două categorii:

- **Resurse naturale neregenerabile:** minerale și combustibil fosil;

- **Resurse naturale regenerabile:** apă, aer, sol, flora, fauna sălbatică, inclusive cele inepuizabile: energie solară, eoliană, geotermală și a valurilor.

Tăuții-Măgherăuș face parte dintr-un important bazin de extracție a minereurilor neferoase. În așezările de la poalele munților sunt numeroase izvoare naturale.

Din punct de vedere al caracterizării resurselor naturale, regiunea este purtătoarea unor mai văietăți de roci aparținând unor unități geologice diversse. Astfel, pot fi întâlnite roci magmatice, roci vulcanice (andezite, dacite, riolite, bazalte, roci metamorfice (șisturi, calcare, cristaline) și roci sedimentare (gresii, marne, argile).

În zona Ilba, Nistru, Băița, dominante sunt zăcăminte de minereuri complexe.

Din punct de vedere al mineralizației metalifere, pentru zona studiată, zăcămintele pot fi grupate în următoarele tipuri:

- Zăcăminte auro-argintifere – Băița;
- Zăcăminte complexe, cu conținut predominant de Pb, Zn, cărora li se asociază subornoat, Cu, Au și Ag – majoritatea zăcămintelor din bazinul minier băimarean;
- Zăcăminte cuprifere, cărora li se asociază subordonat Au și Ag-Nistru.

În afara resurselor metalice neferoase, amintite, de mare importanță în zonă sunt și minereurile nemetalifere și materialele de construcție rezultate prin procedee miniere, astfel:

- Pietriș și nisip, sunt prezente în acumulara Ilba și Băița, pe artera hidrografică Someș, andezite-Băița, Nistru și Cicârlău;
- În depresiunea Baia Mare, sunt prezente apele minerale clorosodice, bicarbonatate, uneori sulfuroase și termale. La Apa Sărată se găsesc ape minerale clorosodice și sulfuroase.

Pe teritoriul orașului Tăuții-Măgherăuș, în anul 2023, nu există licențe de exploatare a resurselor minerale de ANRM.

Floră și Faună

Datorită predominării reliefului muntos și deluros din zona Tăuții-Măgherăuș, aceasta este acoperit în mare parte de păduri, în special de fag și carpen, care ocupă versanții munților. În zonele mai înalte se întâlnesc păduri de fag amestecate cu brad și molid, în timp ce în luncile râurilor se dezvoltă pajști alături de diverse specii hidrophile precum pipirig și rogoz.

Pe de altă parte, în Depresiunea Baia Mare, aria este acoperită de păduri de foioase, în special de stejar, însă acestea au fost în mare parte defrișate și înlocuite cu terenuri agricole și pășuni. Este important să se ia măsuri pentru protejarea și regenerarea acestor zone forestiere, având în vedere beneficiile lor ecologice și economice.

În orașul Tăuții-Măgherăuș, vegetația variază în funcție de tipul de sol și de activitățile umane. Astfel, în zonele cu soluri mai fertile se dezvoltă păduri bogate în specii de arbori și plante, iar în zonele mai aride sau cu soluri degradate se întâlnesc specii de plante adaptate la aceste condiții. În afara zonei forestiere, orașul găzduiește și parcuri și grădini publice care adăpostesc diverse specii de plante.

Pădurile reprezintă cea mai mare pondere a teritoriului, urmate de golurile de munte și pășuni, iar terenurile agricole nu depășesc 10% din suprafața orașului. Acesta determină faptul că fauna aparține în cea mai mare parte mediului forestier, cu multe specii cu valoare cinegetică. Printre

vânături se numără cerbul carpatin, căpriorul, iar secundar se întâlnesc ursul, mistrețul, iepurile și fazanul.

În ceea ce privește mediul acvatic, zona montană este favorabilă creșterii păstrăvului, în timp ce în depresiuni se întâlnesc specii precum lipanul și scobarul.

Este important să se protejeze și să se conserve aceste habitate naturale, astfel încât să se asigure menținerea diversității biologice și a resurselor cinegetice și piscicole. O astfel de conservare poate fi realizată prin dezvoltarea unor proiecte de turism ecologic sau prin aplicarea unor practici agricole și silvice sustenabile.

Rețeaua hidrografică

Pârâiele din orașul Tăuții-Măgherăuș care se varsă în Someș fac parte din bazinul hidrografic al acestuia. Cele mai importante văi sunt Valea Nistrului și Valea Băița, care sunt alimentate de afluenți precum Lăpuș, Limpedia, Chiuzoșa, Cireșu, Corbu, Ulmoasa, Căpitanu și Apa Sărata. Cursul apelor este bine reliefat în general, însă odată ce ajung în luna Someșului, acestea formează numeroase meandre. În timpul ploilor abundente, există riscul de inundații din cauza faptului că albia nu poate evacua cantitatea mare de apă. Luncile văilor sunt, de obicei, plate, dar pot avea și forme depresionare, iar talvegurile au pante mari în partea superioară a cursului, dar foarte mici în lunca Someșului.

Alimentarea văilor din rețeaua hidrografică este mixtă, pluvio-nivală, iar cantitatea mare de precipitații este, de obicei, absorbită de pânzele freatice, cu adâncime variabilă în funcție de conformația petrografică și tectonică locală. În apropierea localității Nistru se găsește un lac artificial, cu o suprafață redusă de aproximativ 0,5 ha, realizat în scop turistic. Lacurile antropice din zonele montane sunt, de obicei, obiective turistice valoroase din punct de vedere peisagistic și de recreere.

Adâncimea apelor freatice de suprafață variază în funcție de formele micro și macroreliefului, precum și de alcătuirea substratului litologic. În general, adâncimea apei freatice depășește 10 m pe terasele superioare, dar poate fi mai mică, între 2,5 și 9 m, în zonele depresionare și baza versanților.

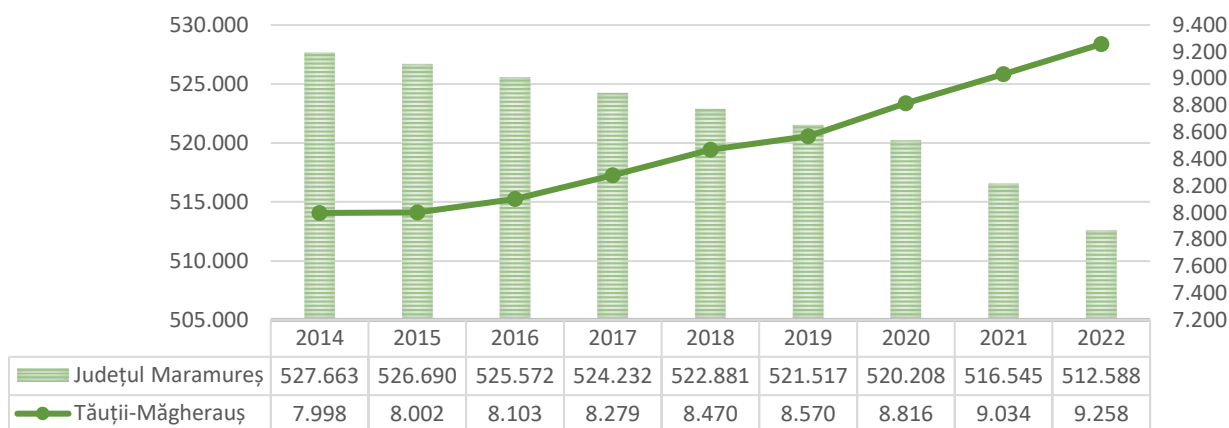
2.2 Structura demografică

Factorul demografic este unul dintre factorii de influență cu impact direct asupra evoluției orașului Tăuții-Măgherăuș. Evoluția factorului demografic, sub aspect general, se află într-o continuă scădere la nivelul întregii țări ca urmare a lipsei acute politici sectoriale coerente la nivel național. Numărul de acțiuni pro natalitate a scăzut față de nivelul la care erau implementate înainte de 1989, ceea ce a generat o scădere în mod natural a populației. Actualele acțiuni de politică demografică implementate la nivel național privind sporirea natalității sunt perturbate de dificultățile financiare cu care se confruntă o pătură semnificativă din populație.

În ceea ce privește **populația stabilă**, la nivelul orașului Tăuții Măgherăuș, valorile demografice indică un număr de 9.258 locuitori după domiciliu (1 iulie 2022), iar la nivelul județului Maramureș este de 512.588 de locuitori. Populația stabilă din orașul Tăuții-Măgherăuș reprezintă 1,81% din populația județului Maramureș.

Populația stabilă este într-un proces de ușoară, dar continuă creștere, în timp ce la nivel județean, regional și național este în scădere. În oraș, în perioada 2014-2022, populația a crescut cu 15,75% în anul 2022, în timp ce la nivel județean populația a scăzut cu 2,86%, la nivel regional cu 1,05%, iar la nivel național populația s-a diminuat cu 1,60%.

Figură 4 Evoluția populației după domiciliu pentru orașul Tăuții-Măgherauș și județul Maramureș

Sursa: INS (POP108D)

Orașul Tăuții-Măgherauș face parte din orașele din Regiunea Nord Vest cu o evoluție mai stabilă a populației în ultimii ani, alături de Sângeorz Băi, Municipiul Bistrița, Arduș, Beclean, Livada sau Șomcuța Mare și, desigur, Municipiul Cluj Napoca a cărei stabilitate demografică poate fi pusă și pe seama statutului de mare centru urban (al doilea cea populație din România)². Celelalte orașe care înregistrează stabilitate demografică au beneficiat de proximitatea față de un centru urban, ceea ce a generat un fenomen de suburbanizare.

Județul Maramureș este format din 76 de localități, din care în perioada 2014-2022, doar 19 UAT-uri (25%) au avut o evoluție a populației ascendentă, restul localităților maramureșene având o populație descendentă, analiză ce confirmă procesul de migrare – îmbătrânire a populație. Localitățile care au avut o evoluție ascendentă a populației în intervalul 2014-2022, sunt localitățile: Groși (20,99%), Coltău (17,54%), Tăuții-Măgherauș (15,75%), Recea (14,19%), Satulung (10,66%), Săcălășeni (7,77%), Coroieni (6,42%), Cicârlău (6,15%), Arduș (4,91%), Fărcașa (4,64%), Sarasău (3,85%), Repedea (1,95%), Sălsig (1,76%), Moisei (1,18%), Coaș (0,99%), Ariniș (0,69%), Remetea Chioarului (0,52%), Șomcuța Mare (0,21%), Ruscova (0,07%).

Densitatea populației este egală cu raportul dintre suprafața totală a orașului și locuitorii acestuia. La nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, **densitatea populației** este de 76.73 locuitori/ km², fiind semnificativ mai mică comparativ cu cea de la nivelul județului Maramureș, unde densitatea populației este de 81,30 locuitori/ km².

Orașul Tăuții-Măgherauș este împărțit în 6 localități, fiecare dintre acestea având o densitate diferită, în funcție de localitate și de locuințe (locuințe colective sau locuințe individuale), valori ridicate ale densității înregistrându-se în zona localitatea Tăuții-Măgherauș.

Referitor la **distribuția pe sexe a populației**, se observă un ușor dezechilibru între populația feminină și cea masculină, dezechilibrul observat la nivelul județului Maramureș (1,61%) fiind mai scăzut decât cel de la nivel național (2,39%). Din punct de vedere la raportului de masculinitate, în anul 2022, la nivelul județului Maramureș, revine un număr de 96 de persoane de sex masculin la 100 de persoane de sex feminin.

La nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, în anul 2022, distribuția pe sexe a populației este asemănătoare cu cea de la nivel județean, astfel, populația feminină reprezintă 50,80%, iar

² Sursa: <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2021/02/PDR-NV-2021-2027-versiunea-feb-2021.pdf>

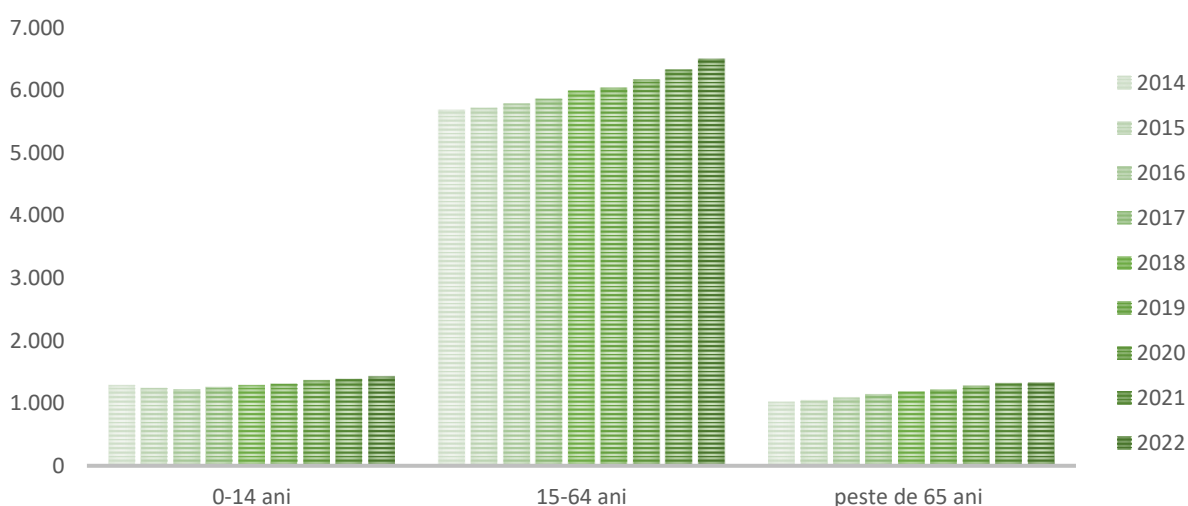
populația masculină 49,19%. Raportul de masculinitate de la nivelul orașului este identic cu cel de la nivelul județului.

În ceea ce privește **distribuția populației pe categorii de vârstă**, la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, în anul 2022, datele statistice arată că 15,39% din populație are vârste cuprinse între 0-14 ani, 70,25% din populație are vârste cuprinse între 15-64 de ani, iar 14,36% din populație depășește vârsta de 65 de ani.

În anul 2022, comparativ cu cifrele de la nivel județean, ponderea populației tinere cu vârste cuprinse între 0-14 ani, de la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, este mai mare, fapt ce denotă un grad mai scăzut de îmbătrânire al populației.

În privința evoluției în timp se remarcă trendul ascendent al populației (la toate categoriile de vârstă), ceea ce înseamnă că atunci când o grupă a populației apte de muncă iese din câmpul muncii, populația tânără o poate înlocui, fără a exista dezechilibre economice/ demografice.

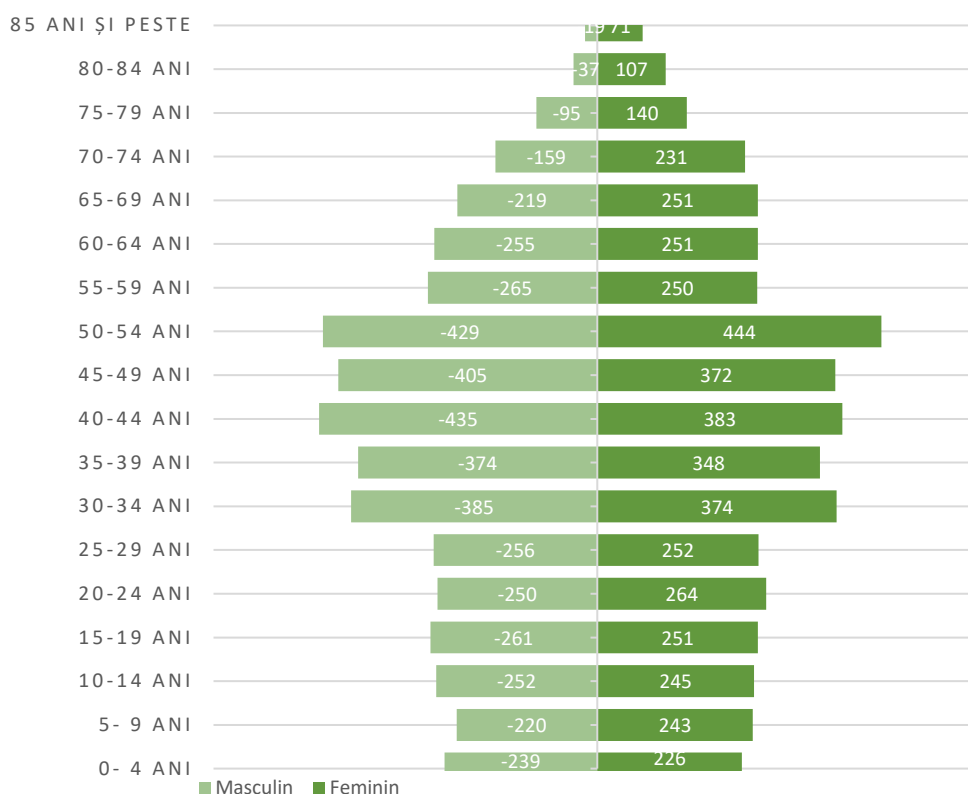
Figură 5 Evoluția populației pe categorii de vârstă, orașul Tăuții-Măgherauș, 2014-2022

Sursa: INS (POP107D)

Piramida populației arată că baza (numărul de persoane tinere) începe să se lărgescă de la an, la an, iar vârful să se îngusteze, indicând tendința de întinerire a populației și necesitățile de a investi în sistemul educațional pentru copii și tineri.

Figură 6 Piramida vârstelor populației, orașul Tăuții-Măgherăuș, anul 2022

Sursa: INS (POP108D)

În ceea ce privește **durata medie de viață**, la nivelul județului Maramureș, datele statistice indică pentru anul 2021, o speranță medie de viață până la 74,6 ani. Datele statistice indică o diferență semnificativă între durata medie de viață între sexe. Pentru persoanele de sex feminin durata medie a vieții, la nivelul județului Maramureș, în anul 2021 este de 78,11 ani, iar pentru persoanele de sex masculin este de 71,19 de ani. Acest indicator surprinde o diferență de aproape șapte ani în ceea ce privește comparația duratei medii de viață între sexe. Cu toate acestea, este important de subliniat faptul că evoluția duratei medii de viață este în scădere în ultimii 7 ani la nivelul județului Maramureș (în 2014, durata medie a vieții a fost de 74,87 ani). Durata medie a vieții este ușor mai scăzută în județul Maramureș comparativ cu Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a României (75,09 ani).

Evoluția fenomenelor demografice

Mișcarea naturală a populației reprezintă unul dintre elementele determinate ale evoluției demografice și a numărului total al locuitorilor. Mișcarea naturală cuprinde natalitatea, mortalitatea și sporul natural.

Numărul născuților vii: La nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, în 2021 s-a înregistrat un număr de 74 de născuți vii iar numărul acestora vii fluctuează de la an, la an. La nivel județean, există o tendință de scădere a numărului de născuți vii.

Numărul de **persoane decedate** de la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, pentru anul 2021 a ajuns la 130, număr de ce se află în creștere față de anul anterior. La nivelul județului, numărul deceselor se ridică la 7.283 de persoane, număr de asemenea în creștere față de anul anterior, creșterea este

cauzată, în principal, de contextul pandemiei provocate de coronavirusul SARS-CoV-2 care a caracterizat anii 2020 și 2021.

În perioada 2014-2021, în orașul Tăuții-Măgherăuș nu au existat decese infantile.

Sporul natural (diferența dintre rata natalității și rata mortalității), în perioada 2014-2021, are în mare parte o valoare negativă, ceea ce indică o tendință de descreștere a populației.

Numărul căsătoriilor la finalul anului 2021 era în creștere față de anul 2014, având loc un număr de 42 de căsătorii, iar la nivelul județului au avut loc 2.810 de căsătorii.

Referitor la **numărul de divorțuri**, orașul Tăuții-Măgherăuș înregistrează o scădere a acestora, în 2021 atingându-se un număr de 10 divorțuri, față de 17 în anul 2014. La nivel județean, în anul 2021, au fost 639 de divorțuri.

Pentru evoluția demografică a unui teritoriu, mișcarea migratorie este un proces complex, evoluția acestui fenomen putând echilibra sau dezechilibra bilanțul demografic. Alături de sporul natural al populației, migrația internă și externă de la nivelul orașului, arată informații importante cu privire la tendințele de mobilitate a populației.

Numărul stabilirilor de reședință este un indicator ce se află în creștere în orașul Tăuții-Măgherăuș, situație identică ca în cazul județului Maramureș. În anul 2021, în orașul Tăuții-Măgherăuș, 87 de persoane au luat decizia de a își stabili reședința în oraș (mai puține față de anul 2020, când numărul a fost de 154 de persoane), în timp ce, în anul 2014 s-au stabilit 58 de persoane. În privința **plecărilor de reședință**, în anul 2021, 92 de persoane au ales să părăsească orașul, iar 3.662 de persoane au ales să părăsească județul.

Tabel 2 Sporul natural și mișcarea migratorie, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2021

An	Născuți Vii	Decedați	Spor natural	Stabiliri de reședință	Plecări cu reședința	Rata migrației	Căsătorii	Divorțuri	Nupțialitate
2014	77	91	-14	49	58	-9	40	17	23
2015	62	106	-44	42	95	-53	30	16	14
2016	72	77	-5	60	106	-46	46	12	34
2017	93	88	5	45	93	-48	43	18	25
2018	101	91	10	55	90	-35	55	14	41
2019	82	93	-11	65	112	-47	37	12	25
2020	76	97	-21	154	92	62	42	20	22
2021	74	130	-56	87	92	-5	42	10	32

Sursa: INS (POP201D, POP206D, POP210D, POP212B, POP304B, POP305B)

Indicatori statistici demografici

Indicele de îmbătrânire demografică a populației stabilește numărul de persoane vârstnice (de peste 65 de ani) ce revin la 1.000 de persoane tinere (vârsta cuprinsă între 0-14 ani) astfel, la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, gradul de îmbătrânire a populației este de este de 1.257. Gradul de îmbătrânire e în scădere, având în vedere că în anul 2014, numărul de persoane vârstnice ce reveneau la 1.00 de persoane tinere era de 1.072%o..

Raportul de dependență demografică calculat ca raportul dintre persoanele considerate dependente (categorie din care fac parte persoanele cuprinse cu vârste între 0-14 ani și peste 65 ani) și persoanele considerate apte de muncă (persoanele cu vârstă cuprinsă între 15-64 de ani), exprimat

la 1.000 de persoane a ajuns în oraşul Tăuţii Măgherăuş, la nivelul anul 2022, la 407,10‰, astfel, la 1.000 de persoane apte de muncă revin 407 persoane dependente (în scădere faţă de anul 2014, unde reveneau 423 de persoane).

Indicatorul ratei de înlocuire a forţei de muncă reprezintă raportul dintre numărul total populaţiei tinere (0-14 ani) şi o treime din populaţia cu vârste cuprinse între 15-64 de ani, exprimat la 1.000 locuitori.

Pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2022, rata de înlocuire a forţei de muncă este 680,33‰, astfel la momentul ieşirii din câmpul muncii a 1.000 de persoane, acestea vor fi înlocuite de 680 de persoane. Valoarea este în creştere faţă de anul 2014 (unde rata de înlocuire a fost de 657).

Dacă rata de înlocuire a forţei de muncă o să înceapă să înregistreze scăderi continue, în timp, pentru oraş se va crea un deficit al forţei de muncă, aspect cirtic în lipsa utilizării unor soluţii tehnologice inovatoare care, odată cu trecerea timpului, ar putea înlocui treptat forţa de muncă umană.

Analiza SWOT - Profilul demografic

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Amplasarea geografică; Peisaj natural diversificat și atractiv; Populația demografică în creștere; Climat temperat-continental prielnic. 	<ul style="list-style-type: none"> Sporul natural din perioada analizată este predominant negativ; Soldul schimbărilor de domiciliu din perioada analizată este predominant negativ.

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> Oportunități de finanțare orientate către îmbunătățirea nivelului de trai la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş, în următorul exercițiu financiar 	<ul style="list-style-type: none"> Riscul de apariție a fenomenelor de migrare a populației în străinătate pe fondul unui nivel redus al puterii de cumpărare, ceea ce ar putea conduce la lipsa forței de muncă și diminuarea interesului mediului de afaceri pentru realizarea de investiții de amploare

Concluzii cu privire la profilul socio-demografic

Amplasarea geografică reprezintă un avantaj pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş, fiind situat în apropierea unor drumuri naționale și internaționale importante, ceea ce poate facilita transportul și accesul la alte zone din țară și din Europa. De asemenea, oraşul se află la poalele Munților Gutâi și în apropierea Parcului Natural Apuseni, într-un cadru natural deosebit ce oferă oportunități pentru dezvoltarea turismului.

Peisajul natural diversificat și atractiv reprezintă un punct forte pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş, care este înconjurat de peisaje montane, lacuri și păduri, oferind un mediu natural deosebit, care poate atrage turiști și investitori.

Populația demografică în creștere este, de asemenea, un aspect pozitiv al oraşului Tăuţii-Măgherăuş. O creștere a populației poate însemna o creștere a cererii pentru servicii și produse locale, ceea ce poate stimula economia locală.

Cu toate acestea, rata sporului natural și rata migrației este în mare parte negativă și există o tendință de sporire accelerată a numărului de vârstnici (fenomen similar cu cel de la nivel național). Se impun, astfel, politici de stimulare a creșterii natalității, de creștere a atractivității oraşului pentru tineri și de eficientizare a măsurilor de ocupare și de incluziune socială pentru a putea combate tendința de îmbătrânire a populației.

3. Conectivitate, Mobilitate, Infrastructură și Mediu

3.1 Profil teritorial și conectivitate

Orașul Tăuții-Măgherăuș este încadrat conform Legii 351/ 2001 privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a I-V-a – Rețeaua de localități*, în rândul **localităților urbane de rang III**, iar cele șase localități componente au rangul V.

Rețeaua principală de drumuri existente la nivelul orașului este compusă din:

- Drumul Național 1C (E58), care tranzitează orașul pe axa Est-Vest;
- Drumul Județean 109 J, care asigură legătura cu aeroportul;
- Drumurile comunale: DC 104 – conectivitatea localitățile Băița și Ulmoasa; DC 103 – conectivitatea localitatea Nistru.

Conform PATN, în România există trei tipuri de evoluție, după cum urmează:

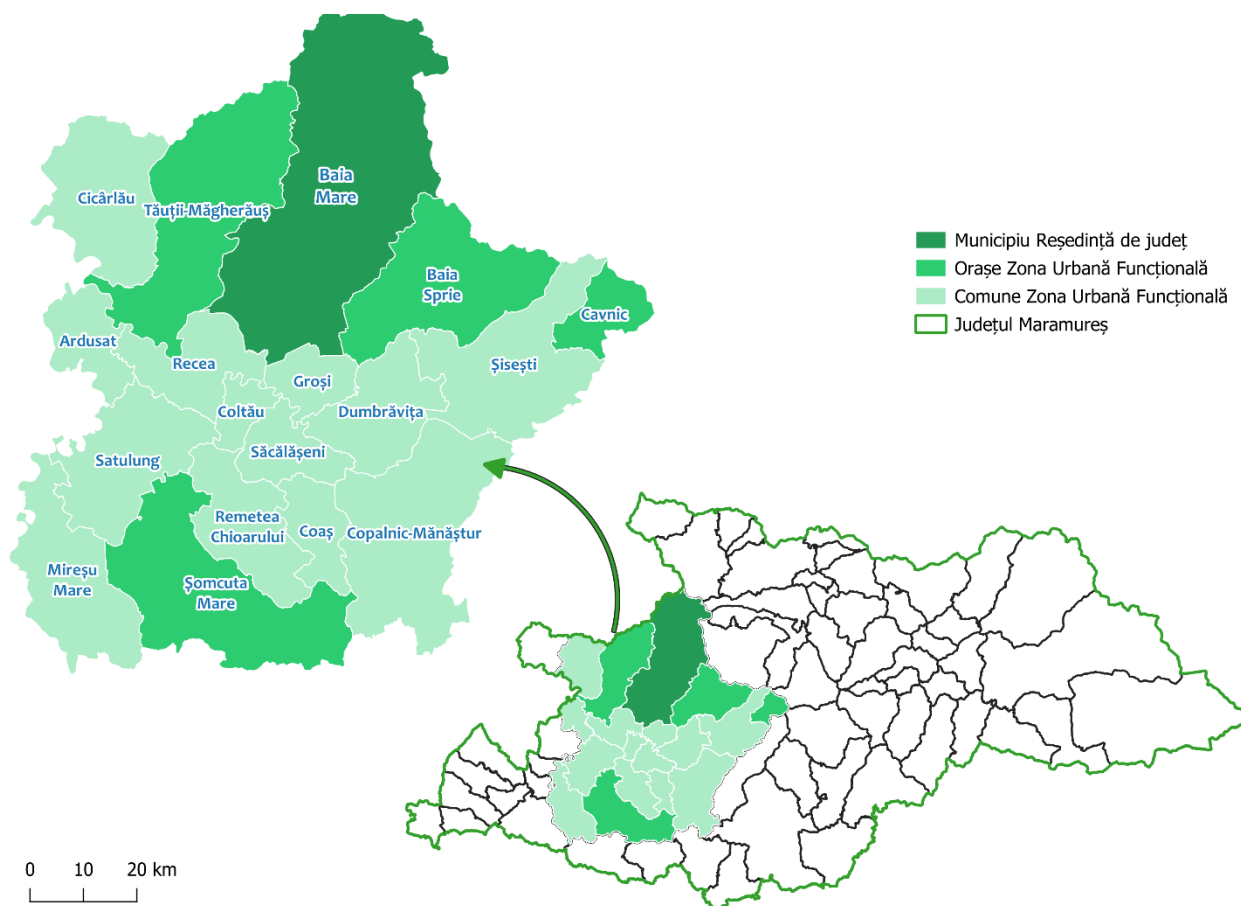
- Categoria 1: Orașe mici, localizate în zone rurale existente, care dețin mai multe funcții de deservire ale acestor zone rurale și care prezintă zone de influență relativ bine conturate;
- Categoria 2: Orașe mici mai dezvoltate amplasate în apropierea unor centre urbane mari, de cele mai multe ori cu funcții administrative, a căror forță de polarizare o absoarbe pe cea a orașelor mici;
- Categoria 3: Orașele mai puțin dezvoltate a căror zonă de influență sunt înglobate în zonele de influență ale unor orașe mai dezvoltate.

Orașul Tăuții-Măgherăuș face parte din categoria 3, orașul fiind înglobat în zona de influență a municipiului reședință de județ – Baia Mare, alături de UAT-urile Baia Sprie și Cavnic. Astfel, alături de municipiul reședință de județ și orașele Baia Sprie, Cavnic și Seini, Orașul Tăuții Măgherăuș formează o grupare de așezări urbane de importanță strategică. Prin valorificarea cadrului legal existent în domeniul cooperării intercomunitare dar și disponibilitatea surselor de finanțare, aceste orașe pot dezvolta strategii și proiecte de interes comun.

În Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Tăuții-Măgherăuș, prin anchetele de orginie – destinație, au fost identificate relații de tip navetism între orașul Tăuții-Măgherăuș și municipiul Baia Mare, relații ce consolidează studiul Zonelor Urbane Funcționale, realizat de către Banca Mondială. Astfel, Orașul Tăuții Măgherăuș face parte din **Zona Urbană Funcțională Baia Mare**, care concentrează 19 UAT, după cum urmează: Groși, Recea, Tăuții-Măgherăuș, Baia Sprie, Cavnic, Ardușat, Cicârlăi, Copalnic-Mănăștur, Dumbrăvița, Mireșu Mare, Remetea Chioarului, Satulung, Săcălășeni, Șisești, Șomcuta Mare, Pomi, Coaș și Coltău. La nivelul județului Maramureș au fost identificate **4 zone urbane funcționale**, concentrate în jurul următoarelor centre urbane: municipiul Baia Mare, Municipiul Sighetu Marmăției, orașul Vișeu de Sus și orașul Târgu Lăpuș.

Zona Urbană Funcțională reprezintă acea zonă formată dintr-unul sau mai multe centre urbane cu caracter polarizator din punct de vedere socio-economic și localitățile înconjurătoare, între care există cel puțin o relație bazată pe migrațiune și navetism (datorită proximității), care împărtășesc una sau mai multe specializări funcționale și/sau caracteristici cultural istorice și care însumează o populație de puțin 250.000 locuitori. O zonă urbană funcțională este formată dintr-un oraș nucleu și localitățile limitrofe de unde cel puțin 15% din forța de muncă face naveta către respectivul centru urban.

Figură 7 Amplasare Zona Urbană Funcțională Baia Mare

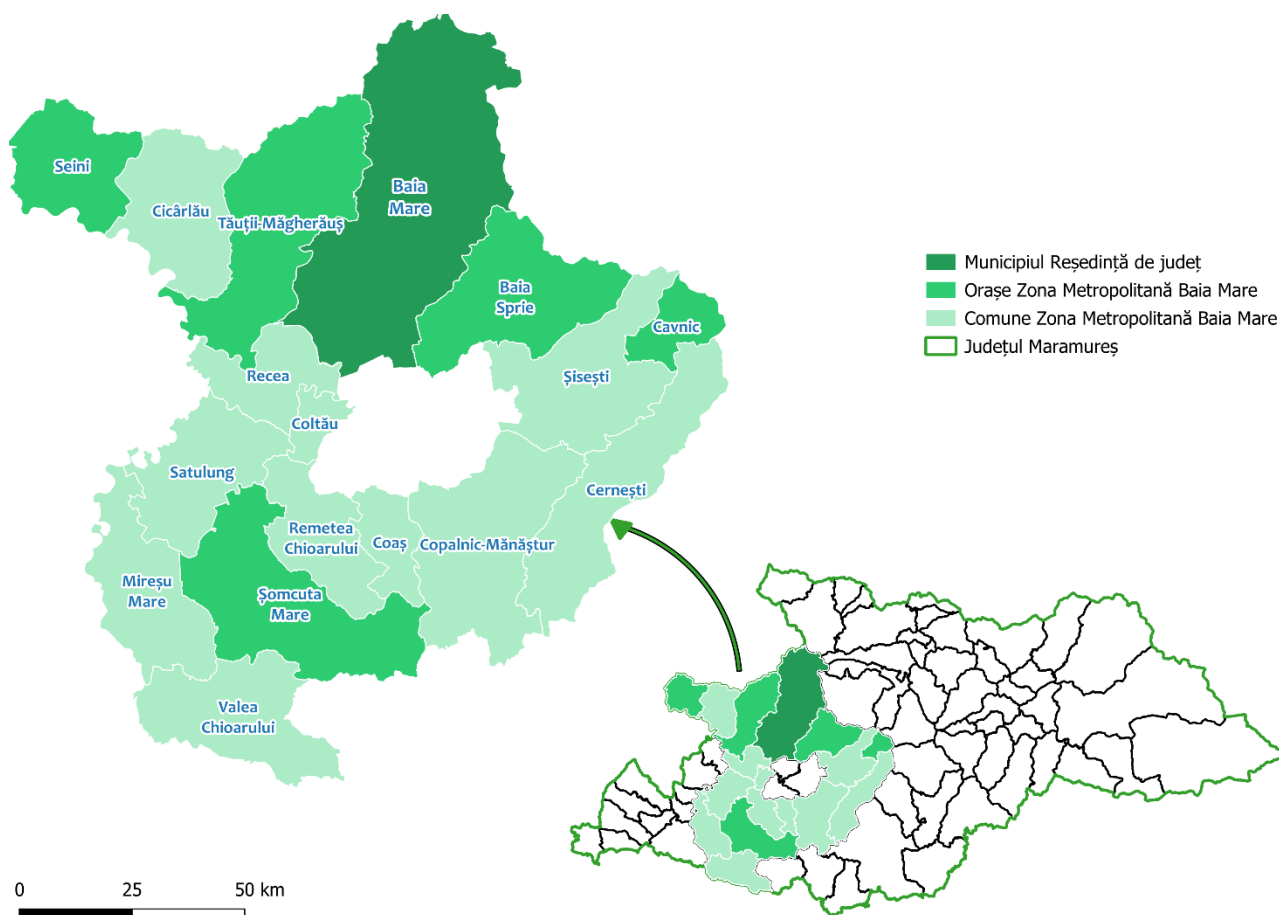
Sursa: Prelucrarea consultantului, date Banca Mondială

Zona Metropolitană Baia Mare

Zona Metropolitană Baia Mare³ este o zonă formată din Municipiul Baia Mare, împreună cu cinci orașe și treisprezece comune, aflate în aria de polarizare a municipiului, cu intenția de a dezvolta în comun programe și proiecte, precum și servicii de utilitate publică. Populația totală a zonei metropolitane este de peste 220.000 locuitori, iar suprafața acesteia este de peste 1.250 km². Zona Metropolitană Baia Mare e formată din municipiul Baia Mare, orașele Seini, Baia Sprie, Cavnic, Șomcuta Mare și Tăuții-Măgherauș și comunele Cernesti, Cicarläu, Copalnic-Mănăstur, Sisești, Mireșu Mare, Recea, Satulung, Valea Chioarului, Coaș, Remetea Chioarului și Colțâu.

³ Sursa: <https://www.zmbm.ro/membrii/comune/>

Figură 8 Amplasare Zona Metropolitană Baia Mare

Sursa: Prelucrarea consultantului

3.2 Analiza spațiului urban

Analiza calitativă a spațiului urban vizează componentele și caracteristicile sale: configurația spațială, principalele zone funcționale ale teritoriului intravilan și relația dintre acestea, identificarea tendințelor de dezvoltare, analiza tipologiei locuirii și calitatea acesteia, configurația spațiilor publice, inclusiv a spațiilor verzi.

3.2.1 Condiții de locuire

Suprafața fondului funciar al orașului Tăuții-Măgherauș este de 12.065 hectare (din care aproximativ 47% proprietate privată), iar suprafața orașului este împărțită în localități⁴, după cum urmează:

- Tăuții-Măgherauș – 4.086 locuitori;
- Băița – 1.975 locuitori;
- Nistru – 1.475 locuitori;
- Bușag – 675 locuitori;
- Merișor – 470 locuitori;
- Bozânta Mare – 493 locuitori;
- Ulmoasa – 289 locuitori.

⁴ Sursa: PUG 2023-2030

Conform Planului Urbanistic General, la nivel de oraș, principala zonificare funcțională este cea de locuințe și funcțiuni complementare, reprezentând un procent de 65,22% din intravilan (zone dominante de locuire, cu precădere individuală, cu regim mic de înălțime și câteva locuințe colective).

În anul 2021, în orașul Tăuții-Măgherăuș, erau 3.523 de locuințe, care, raportate la populația totală a orașului, reprezintă o medie de 2,62 locuitori/ locuință. În perioada 2014-2021, s-a înregistrat o creștere constantă a numărului total de locuințe, în anul 21 existând cu 297 de locuințe mai multe față de anul 2014 (o creștere de 9,21%).

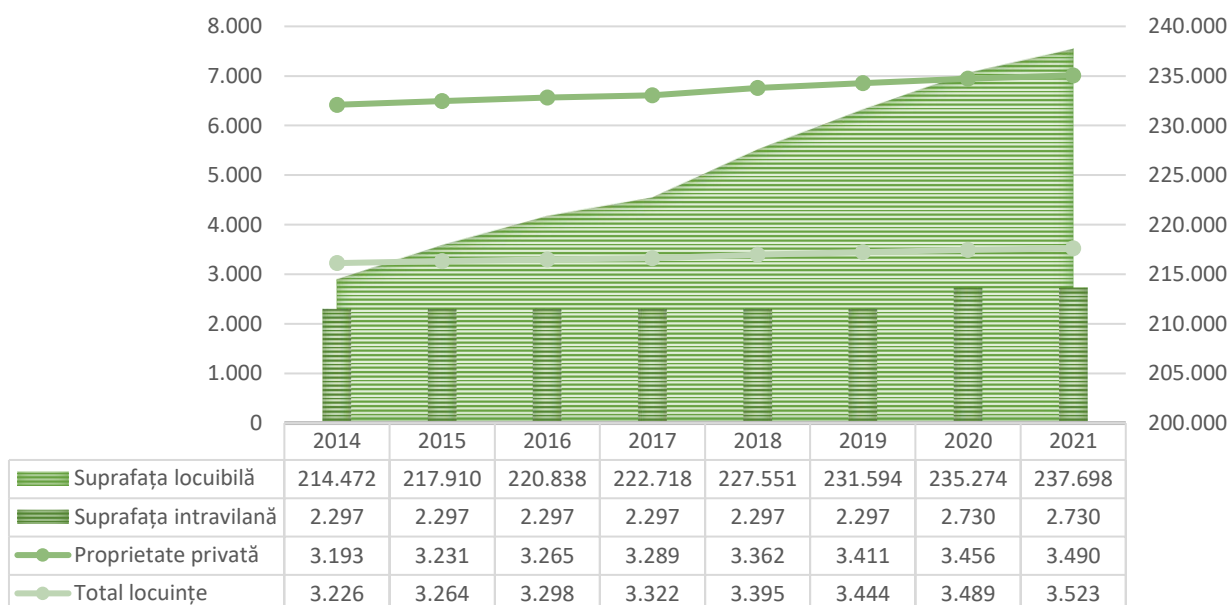
Această tendință ușoară de creștere a numărului de locuințe se desfășoară în paralel cu procesul de creștere a numărului de locuitori.

Orașul Tăuții-Măgherăuș se înscrie în specificul național în care majoritatea locuințelor se află în proprietate privată: în anul 2021, 99,06% din numărul de locuințe se află în proprietate privată (3.490).

Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2014 a fost de 214.472 m², crescând în 2021 la de 237.698 m² (creștere de 10,83%). Exact ca în cazul numărului de locuințe, suprafața locuibilă predominată în anul 2021 (99,55% din total suprafață) se află în proprietate privată.

În ceea ce privește suprafața intravilană, în perioada 2014-2021, se observă o extindere a acesteia, ajungând la 2.730 hectare (creștere de 18,85% - 433 de hectare).

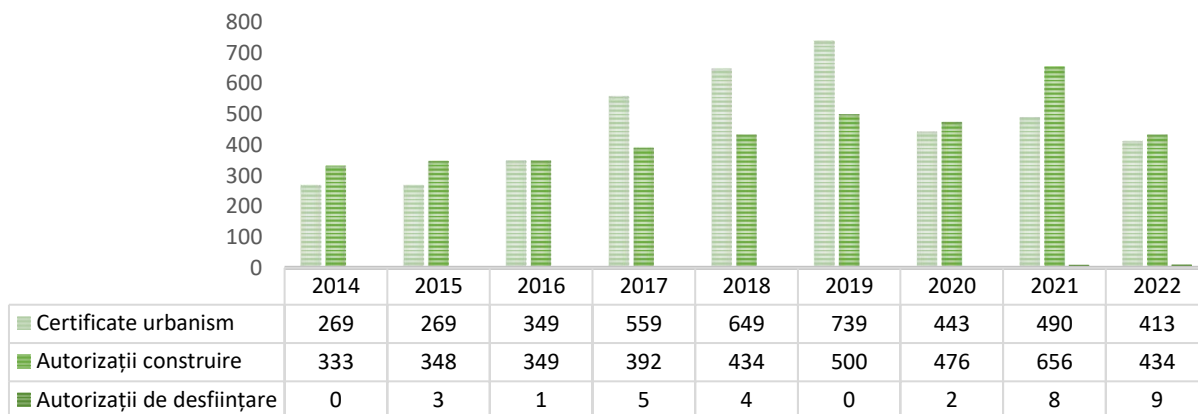
Figură 9 Evoluția numărului de locuințe, suprafața locuibilă și suprafața intravilană, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2021

Sursa: INS (LOC101B; LOC103B; GOS102A)

În anul 2021, s-au emis cu 53,53% mai multe certificate de urbanism față de anul 2014, 30,33% mai multe autorizații de construire și cu 9 mai multe autorizații de desființare.

Figură 10 Evoluția numărului documentațiilor de urbanism, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2021

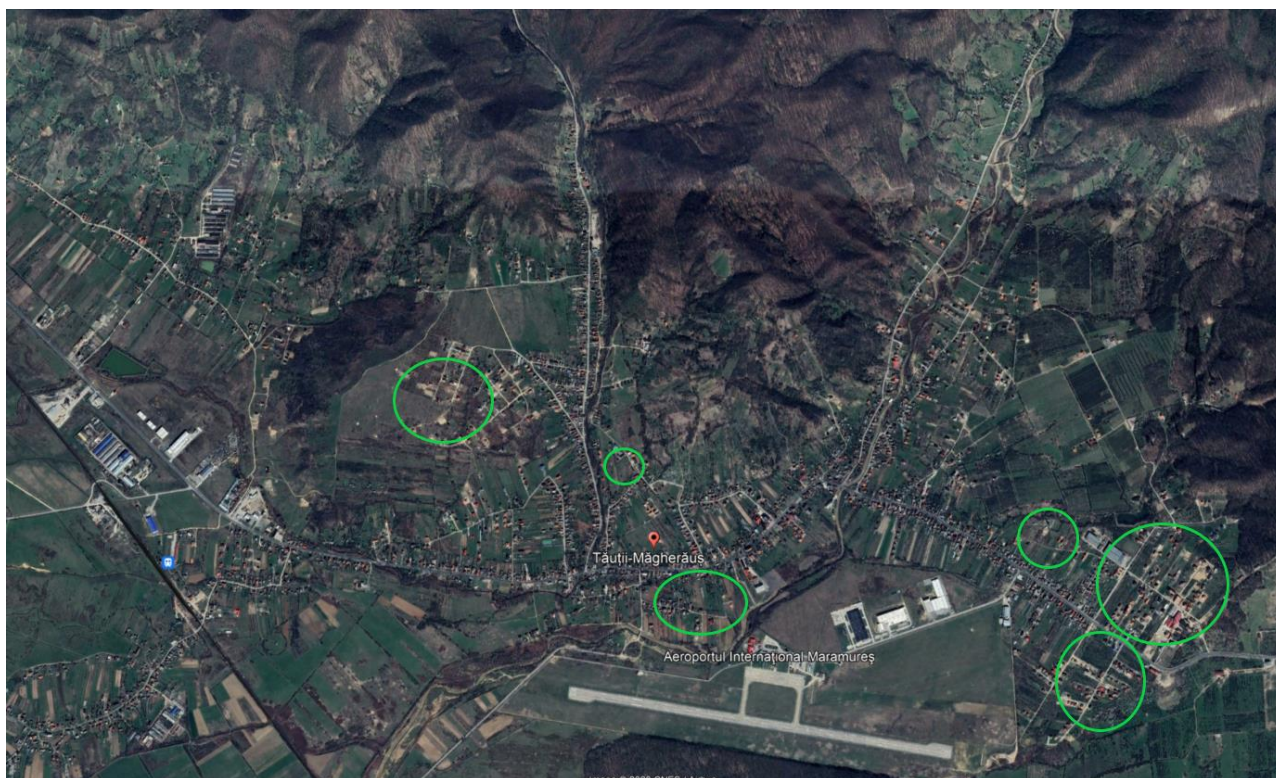
Sursa: Primăria Tăuții-Măgherauș

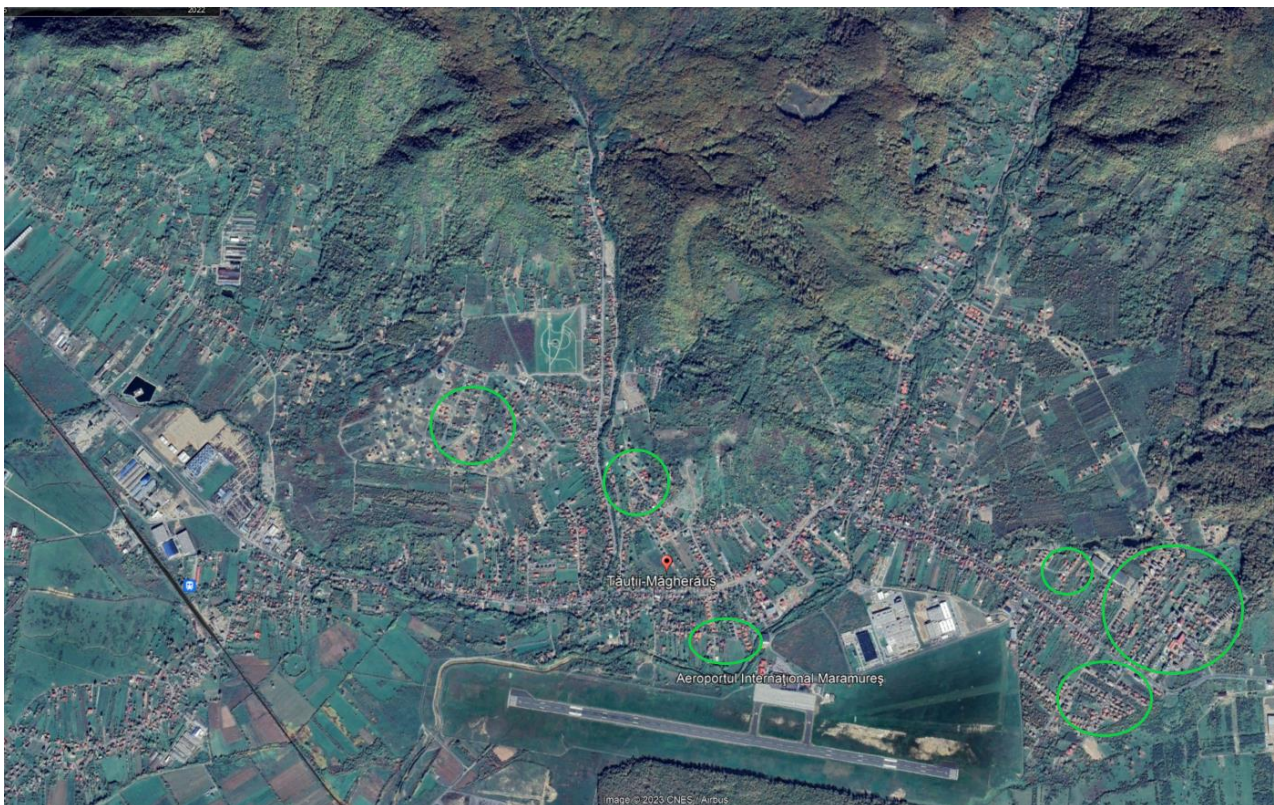
Extinderea orașelor impune un consum mai mare de energie, necesită o infrastructură de transport suplimentară și necesită zone mai mare de teren. Toate acestea afectează mediul natural și conduc la creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, care, la rândul lor, produc atât modificări climatice, cât și valori crescute de poluare atmosferică și fonică. Expansiunea urbană se produce atunci când rata conversiei de utilizare a teritoriului depășește rata de creștere a populației.

Expansiunea urbană este mai degrabă reflectarea unui nou stil de viață și a unor noi metode de consum decât al unei populații în creștere. Cererile mai mari de locuințe, resurse alimentare, transport și turism se reflectă într-o nevoie crescută de teritoriu.

Terenurile agricole din jurul orașelor sunt adesea evaluate la prețuri mici și acest aspect facilitează expansiunea urbană.

Figură 11 Evoluția spațială în orașul Tăuții-Măgherauș, 2014-2022

Sursa: Prelucrarea consultantului, GoogleEarth.com

Din perspectiva **expansiunii urbane**, se observă faptul că limitele intravilanului localității Tăuții-Măgherauș nu au suferit modificări mari, astfel că orașul și-a menținut caracterul într-o oarecare măsură de tip neregulat, cu mai multe gospodării desfășurate de-a lungul străzilor principale. Dezvoltările realizate de-a lungul timpului au fost planificate în așa fel încât să ocupe spații libere localizate în interiorul orașului și în imediata apropiere a acestuia.

Aproape toate localitățile și cartierele aparținătoare orașului Tăuții-Măgherauș, în perioada 2014-2022, au trecut prin modificări din perspectiva expansiunii urbane.

Rețeaua comercială

Locuitorii orașului Tăuții-Măgherauș nu au foarte multe alegeri când vine vorba de spații comerciale, ba chiar sunt limitați la câteva magazine mixte locale și un profi. La nivelul orașului nu există piețe agroalimentare, unde locuitorii să aibă posibilitatea de a își comercializa produsele locale.

Cu alte cuvinte, locuitorii își fac majoritatea cumpărăturile în municipiul Baia Mare, de la supermarketuri, precum: Metrou, Carrefour, Kaufland, Vivo și Auchan.

Rețeaua bancară

Rețeaua bancară este compusă din trei bancomate (Banca Transilvania și BRD), exact ca în cazul rețelei comerciale, locuitorii sunt forțați să se deplaseze în municipiul Baia Mare pentru a efectua operațiuni bancare.

Telecomunicații

Din punctul de vedere al acoperii rețelei de **telefonie mobilă**, în orașul Tăuții-Măgherauș sunt întâlnite aproape toate tipurile de rețele: 3G, 4G, 4G+. Serviciile de telefonie mobilă sunt asigurate de operatori precum: Digi România, Orange România, Telekom România și Vodafone România.

Infrastructura serviciilor poştale

În anul 2023, în oraşul Tăuţii-Măgherăuş exista Oficiul Poştal Tăuţii-Măgherăuş, iar în apropierea oraşului (în municipiul Baia Mare) există companii precum: Cargus, Fan Curier, PG Partserv, ATP Curierat, Transport Post Cuietier, DPD România, DHL Express, Nemo Express, Sameday etc.

3.2.2 Situaţia spaţiilor verzi

Componentele importante ale structurilor spaţiale, cu rol important în definirea imaginii urbane, în creşterea calităţii locuirii, în asigurarea unui cadru de desfăşurare a activităţilor recreative şi culturale în aer liber şi suport al relaţiilor sociale şi de protecţie a mediului sunt: sistemul de spaţii publice şi reţea de spaţii verzi, ca parte integrată a sistemului de spaţii publice.

Suprafaţa spaţiilor verzi din oraşul Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2023, era de 160,893 mp (cu 7,3% mai mult faţă de anul 2014), reprezentând aproximativ 0,13% din totalul fondului funciar al oraşului.

În ceea ce priveşte indicatorii de tipul suprafaţă de spaţiu verde/ cap de locuitor, Uniunea Europeană recomandă un minim de 26 m² pe cap de locuitor, în timp ce Organizaţia Mondială a Sănătăţii un nivel de 50 m² pe cap de locuitor.

Suprafaţa medie de spaţii verzi amenajate pe cap de locuitor este de aproximativ 17,37 m².

3.2.3 Siguranţă şi ordine publică. Infrastructura pentru situaţii de urgenţă

La nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş siguranţa şi ordinea publică este asigurată de **Inspectoratul pentru Situaţii de Urgenţă „Gheorghe Pop de Băseşti”** al judeţului Maramureş, care are următoarele structuri de coordonare/ monitorizare şi intervenţie dislocate/ descentralizate:

- Detaşamentul de pompieri Baia Mare;
- Detaşamentul de pompieri Sighetu Marmaţiei;
- Secţia de Pompieri Vişeu de Sus;
- Staţia de pompieri Târgu Lăpuş.

Principalele activităţi derulate de ISJ Maramureş sunt următoarele: monitorizare, evaluare şi cercetare, informare şi educare preventivă a populaţiei, căutare, descarcerare şi salvare a persoanelor, evacuare a personalilor, populaţiei sau bunurilor, distrugere a zăpoarelor de gheaţă sau degajare a cursurilor de apă, acordare a asistenţei medicale de urgenţă, asigurare logistică a intervenţiei structurilor proprii, stingere a incendiilor, decontaminare a populaţiei, cu mijloace specializate şi/ sau a punctelor de decontaminare personal şi neutralizarea efectelor materialelor periculoase prin acţiuni de asanarea muniţiei.

În cadrul Inspectoratului Judeţean pentru Situaţii de Urgenţă funcţionează **Serviciul Medical de Urgenţă, Reanimare şi Descarcerare (SMURD)**. Serviciul SMURD Maramureş este format din 4 echipaje din prim ajutor, după cum urmează: 1 echipaj Baia-Mare, 1 echipaj Sighetu Marmaţiei, 1 echipaj Vişeu de Sus şi 1 echipaj Tim.

În structura SMURD funcţionează echipe cu personal paramedical, medici, asistenţi medicali şi personal pentru serviciul de terapie intensivă mobilă.

3.2.4 Zone urbane marginalizate

„Atlasul zonelor urbane marginalizate din România” definește zonele urbane „marginalizate” ca „zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social, caracterizate prin excluziune socială, concentrare de persoane cu nivel scăzut de capital uman cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire”.

Autoritățile locale ale orașului Tăuții-Măgherăuș au declarat în „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate”, faptul că la nivel anul 2019, 42,87% din populație locuiește în zone nedezavantajate, 4,11% din populație locuiește în zone dezavantajate pe locuire, 12,65% din populație în zone dezavantajate pe ocupare, 36,24% din populație în zone dezavantajate pe capital uman și 4,13% din populație locuiește în zone marginalizate.

Prin implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană se urmărește reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din toate zonele marginalizate aflate pe raza orașului Tăuții-Măgherăuș, încercând astfel să se adopte o serie de intervenții, cum ar fi:

- Dezvoltarea și completarea infrastructurii edilitare, precum și crearea/ reabilitarea/ modernizarea spațiilor publice urbane din zonele marginalizate în folosul unei comunități responsabile;
- Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială;
- Sprijinirea accesului și menținerii populației din zona analizată pe piața muncii, inclusiv prin dezvoltarea antreprenoriatului în cadrul comunității în zona analizată;
- Creșterea accesului populației din comunitățile marginalizate la un învățământ de calitate;
- Dezvoltarea și furnizarea serviciilor medico-sociale și juridice la nivelul comunității marginalizate din zona analizată.

3.3 Mobilitate urbană

Infrastructura de transport la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș este compusă dintr-o rețea rutieră relativ simplă, ea este formată dintr-un Drum Național (1C/ E58), Drum județean (109 J) și două Drumuri Comunale (DC 104 și DC 103), infrastructură feroviară (Gara Bușag) și la o distanță de 500 m de oraș, se află Aeroportul Internațional Maramureș.

3.3.1 Infrastructura rutieră

Rețeaua rutieră enumerată mai sus străbate orașul Tăuții-Măgherăuș pe următoarele direcții:

- Drumul Național 1C/ E58 – tranzitează orașul pe axa Est-Vest;
- Drumul Județean 109 J – asigură legătura dintre oraș și Aeroportul Internațional Maramureș;
- DC 104 – asigură conectivitatea cu localitățile Băița și Ulmoasa;
- DC 103 – asigură conectivitatea cu localitatea Nistru.

Analizând situația la nivel județean, orașul Tăuții-Măgherăuș are conectivitate directă doar cu două centre urbane județene, după cum urmează:

- Municipiul Baia Mare – prin DN 1C/ E58, distanță de 11,3 km, aproximativ 20 minute;
- Orașul Seini – prin DC 1C/ E58, distanță de 17,2 km, aproximativ 15 minute.

Conform OG. 43-1997 privind regimul drumurilor, străzile din localităţile urbane se clasifică în raport cu intensitatea traficului şi cu funcţiile pe care le îndeplinesc, astfel, străzile din oraşul Tăuţii-Măgherauş se încadrează în următoarele categorii de folosinţă:

- Străzi de folosinţă locală – străzi cu trafic foarte redus, asigură accesul la locuinţe şi la servicii curente. Aceste străzi trebuie să asigure accesul maşinii de salubritate şi cea a pompierilor. Aceste tipuri de alei auto sunt denumite Străzi de Categoria a IV-a;
- Străzi colectoare – cele mai întâlnite şi locuite/ construite străzi. Majoritatea au o bandă de circulaţie pe fiecare sens, unele din aceste străzi au acostament pe o parte/ sau ambele părţi, pavat parţial sau total, continuu sau întrerupt în lungul străzii. Aceste străzi sunt colectate în Categoria a III-a.

Lungimea străzilor din oraşul Tăuţii-Măgherauş, la nivelul anul 2022, era de 105,56 km, reprezentând 7,27% din total lungime străzi oraşeneşti din judeţul Maramureş, iar faţă de anul 2014, lungimea acestor străzi a crescut cu 88,50%. Din totalul de 105,56 km, în anul 2022, 90,16 km au fost modernizaţi.

Lungimea trotuarelor şi a aleilor pietonale, în anul 2022, a fost de 7 km. În comparaţie cu cei 105,56 km de drum, 7 km pietonal sunt insuficienţi, şi creează o disfuncţionalitate majoră, atât din punct de vedere al scăderii gradului de calitate a vieţii, dar şi din punct de vedere al siguranţei, în anumite zone populaţia fiind nevoită să meargă pe partea carosabilă.

În anul 2022, nomenclatorul stradal al oraşului Tăuţii-Măgherauş este compus din 158 de străzi.

În lipsa unor centuri sau variante ocolitoare, traficul greu traversează oraşul, ceea ce generează un impact negativ asupra calităţii factorilor de mediu, siguranţei rutiere, reducând astfel calitatea locuirii şi făcând foarte dificilă inserarea infrastructurii dedicate mersului cu bicicleta.

3.3.2 Infrastructura feroviară

În oraşul Tăuţii-Măgherauş există o singură gară – Gara Buşag, situată pe Magistrala CFR 400. Aceasta este situată în satul Buşag, amplasată pe secţia interoperabilă Deda – Dej Triaj – Jiblou – Baia Mare – Satu Mare, la kilometrul 11+100 faţă de staţia Baia Mare, respectiv la kilometrul 48+900 faţă de staţia Satu Mare. Staţia este dotată cu instalaţi de centralizare electromecanică CEM.

Calea ferată asigură legătura oraşului cu municipiile Baia Mare şi Satu Mare pentru transportul feroviar de călători şi marfă.

Staţia Buşag are 4 linii, dintre care două sunt folosite pentru trenurile de pasageri cât şi pentru trenurile de marfă, iar celelalte două sunt folosite pentru încărcare şi descărcare mărfuri din mijloace de transport auto.

3.3.3 Transport alternativ

Mersul pe jos este prima formă de deplasare, ce stă la baza mobilităţii urbane. Această metodă de deplasare este sustenabilă fiind lipsită de costuri, nu poluează şi are beneficii semnificative asupra sănătăţii umane.

Deplasările pietonale sunt un mijloc de transport alternativ, prietenos cu mediul care, alături de deplasările cu bicicleta pot susţine reducerea emisiilor de carbon provenite de transport şi implicit, tranziţia către oraşe mai sustenabile. Pe lângă beneficiile pe care acest mijloc le are pentru mediu, se evidenţiază asupra populaţiei, contribuind în mod direct la îmbunătăţirea şi menţinerea unei bune stări de sănătate.

În anul 2022, orașul Tăuții-Măgherăuș nu deține multe spații pietonale, principalele zone pietonale ale orașului fiind concentrate în zonele centrale ale localității componente.

Printre mijloacele alternative de mobilitate se înscriu și piste de biciclete, ciclismul urban fiind la rândul ei o modalitate nepoluantă de transport care beneficiază de o atenție sporită în contextul protecției mediului.

În orașul Tăuții-Măgherăuș a fost dezvoltată o rețea de piste de biciclete cu o lungime de aproximativ 1,1 km. Starea infrastructurii existente este bună, aceasta fiind realizată recent, însă acoperă doar o mică parte a infrastructurii rutiere, fiind necesară extinderea.

3.3.4 Transport public și relații de navetism

Proiecte de modernizare a sistemului de transport public local din Tăuții-Măgherăuș

Din cele 28 orașe ale Regiunii Nord-Vest, 2 au transport în comun (Baia Sprie și Tăuții-Măgherăuș, operator comun cu Baia Mare)⁵.

Transportul public în orașul Tăuții-Măgherăuș este asigurat de către operatorul de transport de la nivelul Zonei Metropolitane Baia Mare, URBIS S.A. Baia Mare.

În Orașul Tăuții-Măgherăuș sunt organizate 4 trasee de transport public local de persoane prin curse regulate, după cum urmează:

- Linia 7: Gară Baia Mare – Autogară Baia Mare – Unic – Tăuții-Măgherăuș – Băița;
- Linia 6: Gară Baia Mare – Autogară Baia Mare – Unic – Tăuții-Măgherăuș – Bușag – Merișor;
- Linia 29: Gară Baia Mare – Autogară Baia Mare – Unic – Tăuții-Măgherăuș – Bozânta Mare;
- Linia 13: Gară Baia Mare – Autogară Baia Mare – Unic – Tăuții-Măgherăuș – Nistru.

În ceea ce privește parcul auto, acesta a fost modernizat recent prin achiziția a 4 autobuze hibrid care asigură un transport public la standarde europene.

Referitor la prețul practicat pentru un bilet de călătorie cu mijloacele de transport public din orașul Tăuții-Măgherăuș, acesta diferă în funcție de traseul ales, prețurile/ bilet fiind cuprinse între 5,50 lei și 6,50 lei, iar abonamentele sunt între 72 de lei (doar în interiorul Tăuții-Măgherăuș) și 218 de lei (ZMBM).

Transportul aerian

Aeroportul Internațional Maramureș este unul din cele 4 aeroporturi (Cluj Napoca, Oradea, Satu Mare) care deservește Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a României, fiind inclus în rețeaua transeuropeană de transport.

Aeroportul se află în subordinea Consiliului Județean Maramureș și este situat pe raza orașului Tăuții-Măgherăuș⁶.

Aeroportul a fost deschis în 1929, situat între Baia Mare și Recea. În 1964 s-a decis să se mute aeroportul pe un alt amplasament mai potrivit ca dimensiune și poziționare, astfel, în 1966 a fost inaugurat noul aeroport la Tăuții-Măgherăuș, cu o pistă betonată de 1.400 m lungime și 30 metri lățime. A fost construită o clădire utilitară cu facilități limitate, inclusiv actualul turn de control. În același timp, TAROM a început să opereze ruta ariană Baia Mare – București. Între 1977 și 1979,

⁵ Sursa: <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2021/02/PDR-NV-2021-2027-versiunea-feb-2021.pdf>

⁶ Sursa: <https://www.cjmaramures.ro/organizare/institutii-si-servicii-subordonate/agenti-economici/aeroportul-international-maramures>

pista a fost prelungită cu 400 de metri și s-a adăugat un acostament de 7,5 metri pe fiecare parte. De asemenea, suprafața platformei de îmbarcare-debarcare a fost dublată.

Pentru a corespunde cerințelor normelor și numărului de pasageri deserviți, în 1994, a fost inaugurat un nou terminal de pasageri. În 2011, a fost pus în funcție un nou sistem de lumini aeronautice (balizajul pistei și firul director cu lungime de 900 metri), iar în anii 2011-2022 sistemul ILS a fost instalat și utilizat pentru a ghida aeronavele la aterizarea în condiții meteorologice nefavorabile.

Conform Consiliului Județean Maramureș, în anul 2023 urmează să se finalizeze proiectul „Extindere și modernizare suprafețele aeroportuare la Aeroportul Internațional Baia Mare”, ce a avut ca scop:

- Extinderea pistei (lungime 2.150 metri și lățime 45 metri) și lărgirea căilor de rulare la 22,5 metri;
- Extinderea platformei de îmbarcare-debarcare cu aproximativ 25%, reconfigurarea acesteia pentru operarea aeronavelor mediu curier și dotarea cu un sistem luminos de ghidare la locurile de parcare aeronave;
- Modernizarea suprafețelor de deservire pasageri și marfă situate între clădirea terminalului și platforma de îmbarcare-debarcare;
- Extinderea sistemului de lumini aeronautice și mutarea unor elemente ale sistemului ILS, conform noilor dimensiuni ale pistei;
- Aducerea în normele aeronautice a tuturor caracteristicilor suprafețelor aeroportuare adiacente pistei.

În luna aprilie a anului 2023 sunt disponibile următoarele curse intere și externe: Baia Mare – București, Baia Mare – Paris, Baia Mare – Munchen, Baia Mare – Roma, Baia Mare – Beauvais, Baia Mare – Antalya, Baia Mare – Hurghada, Baia Mare – Heraklion. Printre companiile care efectuează zborurile se enumeră: Air Connect, Tarom, Hi Sky, Aegan, Animawings și Corendon.

Prezența aeroportului în teritoriul orașului Tăuții-Măgherăuş aduce multiple beneficii, printre care dezvoltarea accesibilității – aeroportul oferă o accesibilitate ușoară și rapidă, ceea ce poate stimula turismul în zonă.

Parcări

Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, pe teritoriul orașului Tăuții-Măgherăuş nu există parcări publice amenajate la cerința actuală de mobilitate (5.144 autoturisme) și există parcări doar în preajma unor instituții publice, precum: Primăria Orașului Tăuții-Măgherăuş, Dispensar, Liceu, Aeroport sau în preajma restaurantului Centro.

Planul Urbanistic General, urmărește prin introducerea în cadrul documentației de urbanism existente a constrângerilor și permisivităților urbanistice generate de zonele propuse pentru extindere, crearea condițiilor de autorizare a noilor construcții, crearea premiselor spațiale pentru desfășurarea activităților economice și sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare județene.

În orașul Tăuții-Măgherăuş Planul Urbanistic General a fost întocmit în anul 2018. Principalul obiectiv îl constituie amenajarea teritorială a orașului și teritoriului administrativ, în concordanță cu politica de dezvoltare economică, social-demografică și opțiunile populației, necesare pentru o perioadă de timp de 10 ani.

3.4 Infrastructura tehnico – edilitară

3.4.1 Alimentare cu apă și canalizare

Operatorul rețelei de alimentare cu apă și canalizare din oraşul Tăuţii-Măgherăuş, este VITAL S.A.

În oraşul Tăuţii-Măgherăuş dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă a gospodăriilor individuale și instituțiilor publice și private la care sunt bransați aproximativ 71,54% din locuitori. Oraşul dispune de rețea de alimentare cu apă în localitățile Tăuţii-Măgherăuş, Bozânta Mare, Buşag și Merişor.

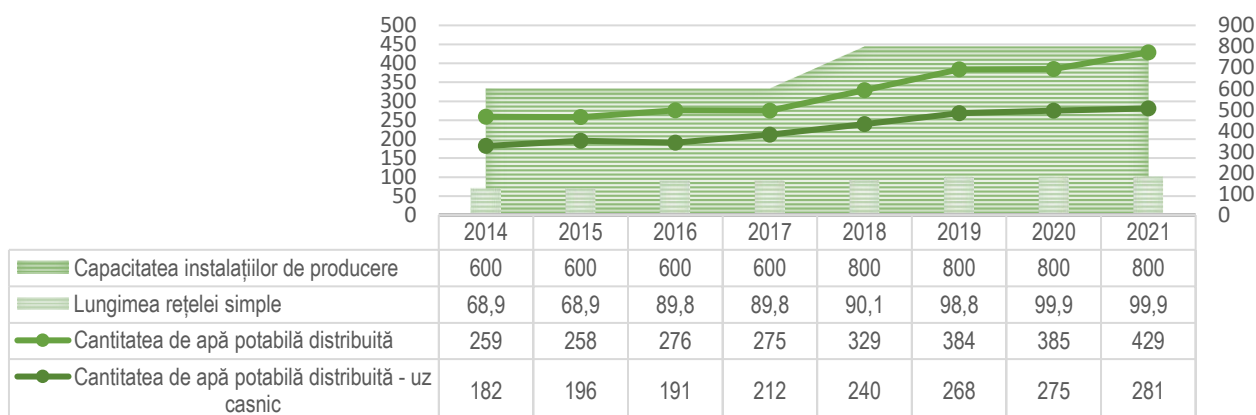
Conform Planului Urbanistic General:

- Localitatea Băița dispune de alimentare cu apă din două fronturi de captare apă situate în partea de nord;
- Localitatea Nistru dispune de alimentare cu apă dintr-un front de captare apă situat în partea de nord-est, din sursă de suprafață, prin captarea apei dintr-un afluent de dreapta, necadastrat, al râului Nistru, sursa de apă fiind administrată de către Primăria Oraşului Tăuţii-Măgherăuş;
- În localitatea Ulmoasa nu există alimentare cu apă potabilă;
- În zonele unde nu există alimentare cu apă în sistem centralizat, gospodăriile se alimentează cu apă din pânză freatică prin intermediul fântânilor.

Conform INS, în anul 2021, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile a fost de 99,9 km, cu 44,99% mai lungă față de anul 2014, iar capacitatea instalațiilor de producere a apei a fost de 800 m³ pe zi, cu 200 m³ pe zi mai mult față de anul 2014. Tot pentru anul 2021, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor a fost de 429 mii m³, din care 281 mii m³ (65,50%) au fost distribuiți pentru consumul casnic.

Conform Primăriei Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2021, rețeaua de alimentare cu apă deservea 3.547 de gospodării și 54 de instituții.

Figură 12 Lungimea rețelei de distribuție a apei, capacitatea instalațiilor de producere și cantitatea de apă potabilă distribuită, 2014-2021

Sursa: INS (GOS106B, GOS107A, GOS108A)

În ceea ce privește rețeaua de canalizare, conform Planului Urbanistic General, oraşul Tăuţii-Măgherăuş dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră există în localitățile Tăuţii-Măgherăuş, Buşag, Băița, Nistru și Merişor. În localitatea Bozânta Mare lucrările sunt în curs de execuție, iar localitatea Ulmoasa nu dispune de sistemul de canalizare menajeră.

Conform INS, în anul 2021, lungimea totală simplă a conductelor de canalizare a fost de 78,9 km, cu 46,38% mai mare faţă de anul 2017 (anul în care s-a înfiinţat reţeaua de canalizare).

Conform Primăriei Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2021, reţeaua de canalizare şi epurare deservea 1.584 de gospodării (31,95% din totalul gospodăriilor) şi 19 instituţii.

3.4.2 Alimentare cu energie electrică şi gaze

Infrastructura de transport a gazelor naturale din oraşul Tăuţii-Măgherăuş este administrate de operatorii Delgaz Grid şi Eon Gaz, infrastructura de gaz fiind relativ nouă, cu staţii de reglare modernizate şi dispozitive de branşamente noi.

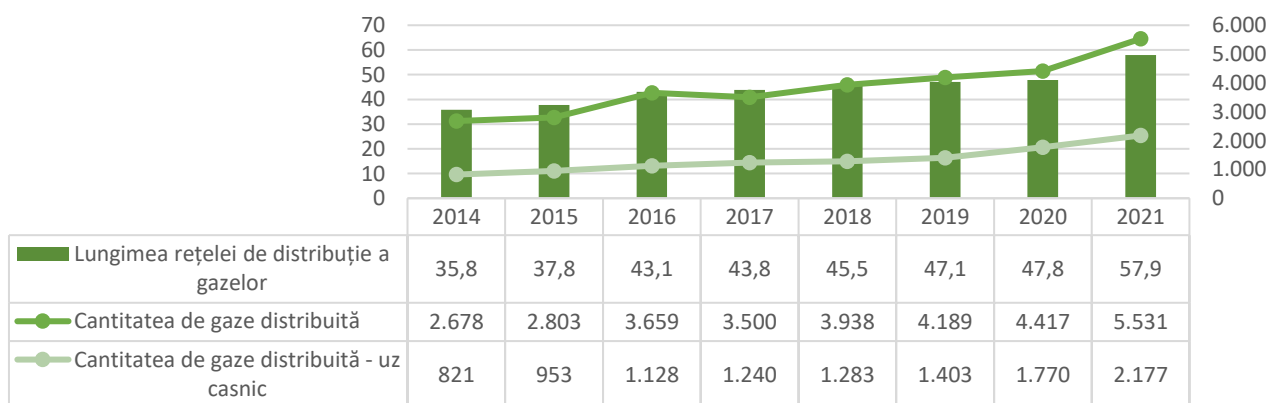
În anul 2021, lungimea totală a conductelor de distribuţie a gazelor oraşul Tăuţii-Măgherăuş a ajuns la 57,9 km, cu 61,73% mai mult faţă de anul 2014 (22,1 km).

Privind cantitatea de gaze naturale distribuite, după destinaţie, în perioada 2014-2021, se observă o creştere de 2.853 m³ (creştere de 106,53%), în anul 2021, ajungând la 5.531 m³ de gaz distribuiţi consumatorilor. Din cei 5.531 m³ distribuiţi consumatorilor, 2.177 m³ (39,36% din cantitatea totală) au fost distribuiţi în uz casnic.

Conform PUG, în cea mai mare parte, alimentarea cu căldură în localităţile Băiţa, Nistru şi Ulmoasa se realizează cu sobe pe combustibil solid.

Conform Primăriei Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2021, reţeaua de alimentare cu gaze deservea 3.430 de gospodării (69,18% din totalul gospodăriilor) şi 2 instituţii.

Figură 13 Lungimea reţelei de distribuţie gaze şi cantitatea distribuită, Tăuţii-Măgherăuş, 2014-2021

Sursa: INS(GOS116A, GOS118A)

Alimentarea cu energie electrică

Oraşul Tăuţii-Măgherăuş este alimentat cu energie electrică din Sistemul Energetic Naţional, prin intermediul reţelelor:

- Reţele de distribuţie pe 110 kV
  - Liniile de 110 kV care fac distribuţia către staţiile de transformare 110 kV/MT din judeţ sunt alimentate din staţia de transformare Baia Mare 3 (Baia Mare – Seini – Roşiori);
- Reţele de distribuţie de medie tensiune

- Alimentate la tensiunea de 20 kV; stația de transformare Nistru se realizează de la 110 kv la 20 kv apoi la 6 kv;
- Rețele de joasă tensiune
  - Sunt aeriene, pozate pe stâlpi de beton, iar în zonele periferice se întâlnesc și stâlpi de lemn.

Conform Primăriei Orașului Tăuții-Măgherauș, rețeaua de alimentare cu energie electrică acoperă în totalitate gospodăriile și instituțiile din teritoriul localității.

3.4.3 Iluminat public

Iluminatul public are un rol important în buna funcționare și dezvoltare a orașului și este totodată, un sector cu potențial mai de îmbunătățire și eficientizare.

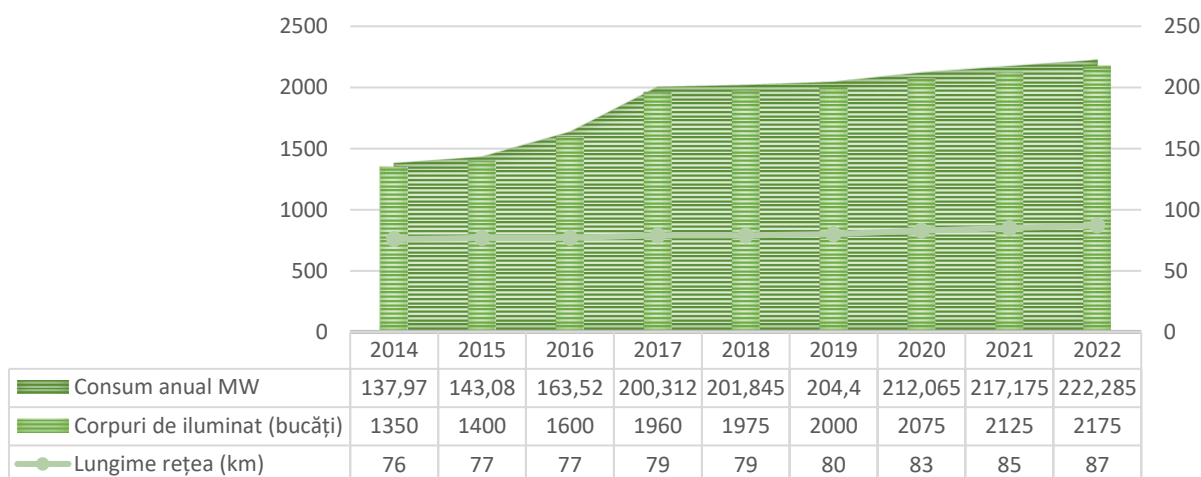
Sistemul de iluminat public (SIP) al orașului asigură:

- Iluminatul public stradal;
- Iluminatul căilor de circulație publică: străzi, trotuare, piețe, intersecții, treceri de pietoni, poduri;
- Iluminatul festiv și peisagistic;
- Iluminatul arhitectural.

În anul 2022, Lungimea rețelei de iluminat public din orașul Tăuții-Măgherauș era de 87 km, cu 11 km (14,47%) mai lungă față de anul 2014 și însuma 2.175 de copuri de iluminat, cu 825 de copuri (61,11%) mai multe față de anul 2014. Concomitent cu lungimea rețelei și numărul corpurilor de iluminat a crescut și consumul anual, ajungând în anul 2022 la 222,285 MW, cu 84,315 MW (61,11%) mai mult față de anul 2014.

Sistemul de iluminat public vechi (corpuri de iluminat clasice pe lampă) a fost înlocuit în proporție de 90% de bază de tehnologie LED, dezvoltând o creștere a eficienței energetice.

Figură 14 Consum iluminat public, lungimea rețelei și nr. corpurilor de iluminat, orașul Tăuții-Măgherauș, 2014-2022

Sursa: Primăria Tăuții-Măgherauș

3.5 Mediu şi dezvoltare durabilă

3.5.1 Factori şi probleme de mediu

Calitatea aerului

Aerul reprezintă factorul de mediu transportator al poluanţilor în mediu, astfel poluanţii ajunşi în atmosferă se răspândesc rapid şi nu mai pot fi captaţi pentru a fi epuraţi – trataţi. Poluarea aerului are numeroase şi majore efecte adverse asupra sănătăţii populaţiei, florei şi faunei, manifestându-se sub diferite forme precum ploii acide, degradarea stratului de ozon stratosferic şi efectul de încălzire globală cunoscut drept „efect de seră”.

Poluarea aerului generează numeroase provocări referitoare la gestionarea şi atenuarea efectelor pe care le are asupra mediului. Activităţile antropice cât şi sursele naturale reprezintă factori generatori ai emisiilor de substanţe poluante ce sunt transmise în atmosferă sau care se formează direct în atmosferă, având un impact negativ asupra mediului înconjurător şi asupra sănătăţii umane. Poluanţii atmosferici se pot alcătui sau pot fi transportaţi pe distanţe mari, având efecte negative asupra suprafeţelor străbătute.

Problemele cele mai semnificative referitoare la poluarea aerului sunt generate de emisii poluante. Acestea duc la acidifierea atmosferei, afectarea producţiei de ozon troposferic, creşterea concentraţiei particulelor în suspensie, a pulberilor cu metale grele şi a gazelor cu efect de seră, fiind epuizat stratul de ozon, rezultând astfel schimbările climatice.

La nivelul judeţului Maramureş, în anul 2023, există 5 staţii automat de monitorizare a calităţii aerului, după cum urmează:

- MM-1 – staţie de tip trafic, monitorizează dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO_1 , NO_x , NO_2), monoxid de carbon (CO), benzen, toluen, etilbenzen, o-xilen, m-xilen, p-xilen, pulberi în suspensie (PM_{10}) gravimetric şi pulberi în suspensie (PM_{10}) automat, HAP;
- MM-2 – staţie de tip fond, monitorizează dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO_x , NO, NO_2), benzen, toluen, etilbenzen, o-xilen, m-xilen, p-xilen, pulberi în suspensie ($\text{PM}_{2,5}$ şi PM_{10}) gravimetric şi parametrii meteo (direcţia şi viteza vântului, presiune, temperatură, radiaţie solară, umiditate relativă, precipitaţii);
- MM-3 – staţie de tip fond, monitorizează dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO, NO_x , NO_2), monoxid de carbon (CO), ozon (O_3) şi pulberi în suspensie (PM_{10}) gravimetric;
- MM-4 – staţie de tip industrial, monitorizează dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO, NO_x , NO_2), ozon (O_3), pulberi în suspensie (PM_{10}) automat şi parametrii meteo (direcţia şi viteza vântului, presiune, temperatură, radiaţia solară, umiditate relativă, precipitaţii);
- MM-5 – Staţie de tip industrial, monitorizează dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO, NO_x , NO_2), ozon (O_3), pulberi în suspensie (PM_{10}) automat şi parametrii meteo (direcţia şi viteza vântului, presiune, temperatură, radiaţia solară, umiditate relativă, precipitaţii).

Totodată, prin accesarea site-ului creat de ANPM: www.calitateaer.ro pot fi vizualizate în orice moment datele înregistrate şi transmise automat de staţiile din Municipiul Baia Mare (cele mai apropiate staţii de oraşul Tăuţii-Măgherauş).

Astfel, la sfârşitul lunii aprilie a anului 2023, harta de evaluare indică un nivel bun de calitate a aerului la nivelul zonei de studiu.

Figură 15 Nivel calitate aer în județul Maramureș

Sursa: www.calitateaer.ro

Calitatea aerului la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș nu poate să fie raportată exact (din cauza inexistenței unei stații de măsurare a calității aerului), însă, judecând după stația amplasată în zona Cuza Vodă (aproximativ 5 km), se poate spune că este bună.

Principalele surse de poluare a aerului sunt autovehiculele care tranzitează zona și procesele de ardere a combustibililor pentru încălzirea locuințelor.

Calitatea apei

Apa este un element indispensabil pentru viață și societate, fiind materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinat în menținerea echilibrului ecologic. Astfel, producția, punerea în valoare și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general. Resursele naturale de apă ale teritoriului sunt formate din rezervele de apă de suprafață și de cele subterane care pot fi folosite pentru diverse scopuri.

Apele de suprafață din Tăuții-Măgherăuș sunt reprezentate de pâraiele din bazinul Someșului și Lacul Nistru.

Conform Planului Urbanistic General, apele subterane au fost monitorizate prin foraje de control la mai mulți agenți economici. Constatarea a fost că apele subterane din zonă sunt poluate, nivelul concentrațiilor la metale grele depășind limitele maxime admise, astfel încât acestea nu îndeplinesc calitățile apei potabile (Legea nr. 458/2002).

Calitatea solurilor

Solul reprezintă mediul de viață pentru plante, animale și om, iar pentru agricultură este principalul mijloc de producție. Calitatea solului este dată de fertilitatea acestuia, dar și de modul de manifestare a celorlalți factori care influențează plantele.

Calitatea solurilor este influențată de factori naturali (roca parentală, climă, forme de relief, factor biotic, apă) și factori antropici (activități agricole sau industriale) care duc la scăderea calității solurilor. Acești factori deteriorează calitățile și funcțiile solurilor, inclusiv capacitatea productivă a acestora, care afectează calitatea produselor agricole și a securității alimentare, ceea ce generează urmări negative asupra calității vieții umane.

Activitățile care cauzează degradarea calității solului sunt reprezentate de scurgerile generate de activitățile industriale și a depozitării deșeurilor provenite din sursele municipale și industriale (exploatare minieră, balastieră, cariere, halde și depozite, reziduuri petroliere, halde sterile) cât și de factori naturali (eroziuni, alunecări de teren, acidifieri, umezeli excesive).

În Tăuții-Măgherauș, principala sursă de poluare a solului este domeniul minier, la care se adaugă gestionarea deficitară a deșeurilor.

Poluarea fonică

Poluarea fonică provoacă o serie de efecte negative la nivelul organismului uman, de la ușoare oboseli auditive până la stări nevrotice grave și chiar traumatisme ale organului auditiv. Sunetele cu o frecvență ridicată sunt mai periculoase decât cele cu o frecvență joasă.

Omul percepe sunete cu o frecvență între 16 și 20.000 vibrații pe secundă și cu o intensitate între 0 și 120 db. Zgomotul produs de o convorbire se situează între limitele de 30 și 60 db. Nivelul de 20-30 db este inofensiv pentru organismul uman, aceasta fiind fondul sonic normal. Sunetele de 130 db provoacă senzația de durere, iar la 150 db zgomotul este insuportabil.

În orașul Tăuții-Măgherauș cele mai mari surse de poluare acustică sunt traficul rutier, activitatea industrială, evenimentele cultural-sportive și traficul feroviar.

Din cele enumerate mai sus, principala sursă de poluare acustică rămâne sectorul transporturilor, respectiv autovehiculele, în condiții în care parcul auto s-a extins continuu, în linie cu tendința de la nivel național.

În anul 2022, în orașul Tăuții-Măgherauș era înregistrate la nivel local, **5.144 autovehicule**, cu 90,52% (2.444 autovehicule) mai multe autovehicule decât în anul 2014. În anul 2023, Parcul Auto al Primăriei Orașului Tăuții-Măgherauș era compus din 12 autovehicule, toate cu motor diesel.

Cea mai evidentă formă de poluare din oraș este cea generată de sistemul de drumuri ce traversează intravilanul localităților, cu precădere DN1C.

Adaptarea la schimbările climatice

Schimbările climatice afectează biodiversitatea declanșându-se efecte negative pentru viața omului. Pentru a combate efectele negative ale schimbărilor climatice, au fost prevăzute în HG nr. 739/2016 pentru aprobarea „Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii scăzute de carbon” o serie de obiective generale, printre care:

- Examinarea vulnerabilităților habitatelor naturale și ale speciilor protejate de floră și faună;
- Menținerea și dezvoltarea durabilității ecosistemelor;
- Introducerea efectelor schimbărilor climatice în evaluările de impact asupra mediului, a planurilor/ proiectelor ce ar putea pune în pericol protecția strictă a speciilor protejate de lege și aflate pe cale de dispariție;
- Examinarea serviciilor oferite de ecosisteme în implementarea abordării ecosistemelor în organizarea resurselor naturale.

Pentru a combate schimbările climatice la nivelul localităților este necesar ca Primăria orașului Tăuții-Măgherauș să realizeze un **Plan de Acțiune privind Clima și Energia Durabilă** – document de politici publice pe termen mediu și lung care definește politica administrației publice locale în domeniile conexe energiei și mediului, având ca obiectiv general reducerea emisiilor de CO₂ generate de consumul de energie finală în teritoriul administrat.

Riscuri naturale și antropice

Schimbările climatice din ultima perioadă intensifică declanșarea diverselor dezastre naturale, iar la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș sunt reprezentate prin fenomene extreme precum alunecări de teren, inundații sau secetă.

Conform Planului Urbanistic General, în orașul Tăuții-Măgherauș există o zonă istorică cu risc de alunecări de teren situată în localitatea Tăuții-Măgherauș, la nord de cimitir, iar în cadrul acesteia sunt interzise orice lucrări de construire fără realizarea unor măsuri de protecție specială stabilit prin studii geotehnice.

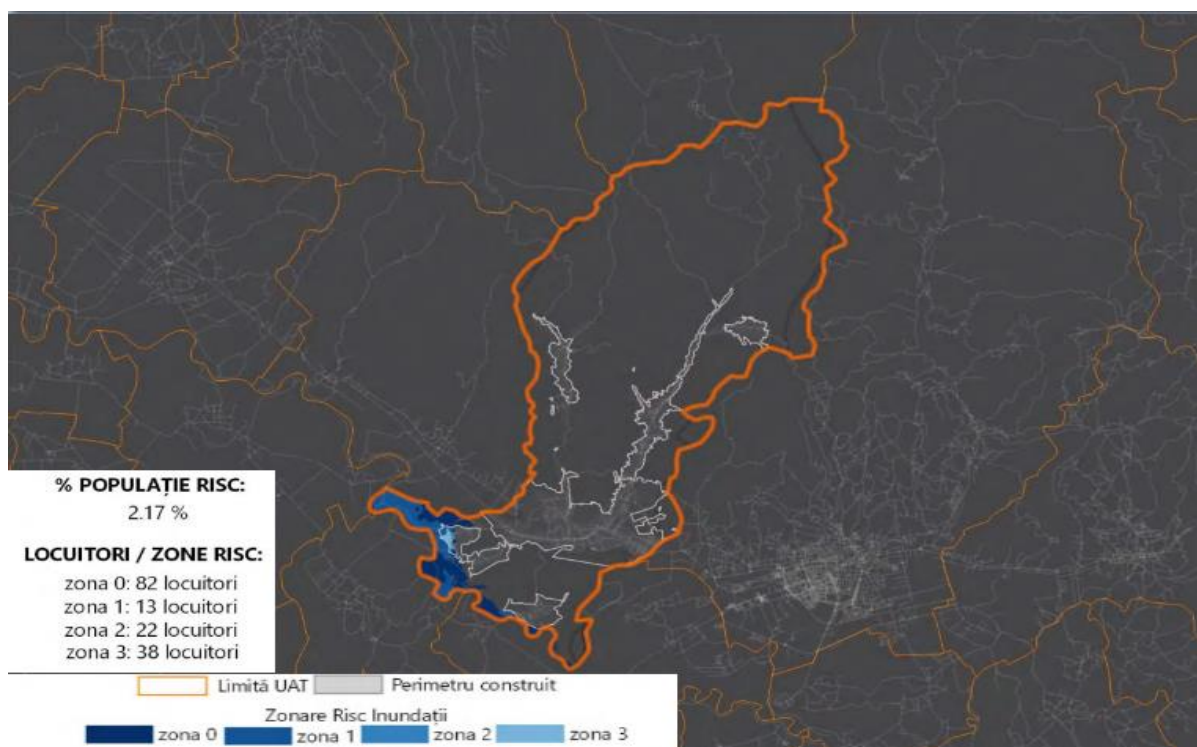
Inundații

În discursul anilor precedenți au fost înregistrate zone expuse riscului de inundații în satul Băița, din cauza Văii Băița. Fiind o zonă de munte această se caracterizează prin pante foarte mari pe sectorul pâraielor de munte, mai ales în segmentul cursului superior, producând eroziuni ale solului, fiind constatăte eroziuni puternice pe mal, pe Valea Băița, pe o distanță de 14,2 km – cauzate în mare parte de defrișări.

Pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții-Măgherauș există zone inundabile, principalii factori de fiind râul Băița, Nistru, dar și râul Someș și Lăpuș, scurgerile de pe versanți în urma unor ploi abundente, topiri rapide de zăpadă sau blocării cursurilor de apă prin alunecări de teren sau ghețuri. Zonele posibil afectate sunt atât terenuri din intravilan din localitățile Merișor, Bozânta Mare și partea sudică a cartierului Bușag, cât și terenurile agricole din extravilan.

În anul 2018, conform bazelor de date urbane (anul 2018), populația aflată în zonele cu risc de inundații era de 155 de persoane (2,17% din populația totală).

Figură 16 Zonele cu risc de inundații, Tăuții-Măgherauș

Sursa: www.citadini.ro

Energie şi eficienţă energetică

Pachetul de propuneri „Energie curată pentru toţi europenii” (COM(2016) 0860) de la 30 noiembrie 2016, are scopul de a alinia legislaţia UE în domeniul energiei, la obiectivele pentru 2030 în materie de climă şi de energie. „Eficienţa energetică pe primul loc” este unul dintre principiile-cheie ale uniunii energetice pentru a garanta o aprovizionare cu energie sigură, sustenabilă, competitivă şi la preţuri accesibile. În 2018, Parlamentul European a ajuns la un acord care stabileşte obiectivul de reducere a consumului de energie primară cu 32,5 % până în 2030.

Îmbunătăţirea eficienţei energetice reprezintă unul din elementele prioritare ale Strategiei Energetice a României având în vedere contribuţia majoră la realizarea siguranţei în alimentarea consumatorilor, în asigurarea dezvoltării durabile şi competitivităţii, la economisirea resurselor de energie şi la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Intensitatea energiei primare în România indică necesitatea adoptării unor măsuri în conformitate cu Directiva 2012/27/UE maximizându-se performanţele politicilor existente şi adoptându-se noi măsuri pentru viitor.

Energie solară

Teritoriul Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, prin poziţionarea sa geografică, se afirmă în 1,297.4 – 1,328.1 kWh/kWp. Momentan, în oraş nu există parcuri fotovoltaice instalate.

3.5.2 Rezervaţii naturale şi areale protejate

În ceea ce priveşte protecţia naturii, principalele acţiuni ce duc la afectarea biodiversităţii au la baza defrişările, incendiile sau accidente ecologice, agricultura intensivă, practicarea turismului în mod necontrolat, poluarea factorilor de mediu, exploatarea resurselor naturale, ridicarea construcţiilor pe suprafaţa ariilor protejate sau fragmentarea habitatelor.

Aria naturală protejată de la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş este clasificată ca Arie naturală protejată de interes naţional.

Aria naturală protejată de interes naţional Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare – ROSCI0003, se află în partea de Nord-Est a oraşului Tăuţii-Măgherăuş şi se întinde pe teritoriul nordic al municipiului Baia Mare, pe teritoriul de nord estic al oraşului Tăuţii-Măgherăuş şi al localităţii Tăuţii de Sus, la poalele sudice ale Munţilor Gutâi.

Rezervaţia naturală declarată arie protejată prin Legea Nr. 5 din 6 martie 2000 publicată în Monitorul Oficial al României Nr. 152 din 12 aprilie 2000 (privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Naţional – Secţiunea a III-a – Arie protejate) se întinde pe o suprafaţă totală de 1.966,3 hectare şi se află în administrarea Ocoalelor Silvice Baia Mare, Baia Spire şi Tăuţii-Măgherăuş.

Din punct de vedere al vegetaţiei ecosistemelor, situl natural este situat în etajul nemoral de vegetaţie, zona pădurilor de foioase. Tipurile de habitate Natura 200 sunt: 9260 – Vegetaţie forestieră cu Castanea sativa, 9130 – Păduri de tip Asperulo-Fagetum şi 9170 – Păduri de tip Galio-carpientum.

Ariile protejate în totalitate pot fi supuse riscului degradării din cauza protecţiei insuficiente care li se asigură în prezent. În oraşul Tăuţii-Măgherăuş **nu se propun extinderi de intravilan (sau alte tipuri de proiecte) în perimetrele cu arii naturale protejate.**

3.5.3 Sistemul de management al deșeurilor

Gestionarea deșeurilor se referă la activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a materialelor rezultate din activitățile umane, inclusiv monitorizarea spațiilor în care acestea sunt depozitate, scopul procesului fiind economisirea resurselor naturale prin reutilizarea părților recuperabile. În acest context, poate fi tuiă aplicarea ierarhiei deșeurilor prin accentuarea prevenirii generării lor, depozitarea reprezentând ultima opțiune disponibilă, întrucât aceasta determină cel mai ridicat nivel de pierdere și alterare a resurselor.

Politica Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor se bazează pe 3 principii și anume: prevenirea producerii deșeurilor, valorificarea deșeurilor (reciclare, reutilizare) și îmbunătățirea tehnicilor de eliminare finală și monitorizarea procesului.

În următoarea perioadă urmează să fie finalizată implementarea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor, având o abordare integrată în ceea ce privește colectarea deșeurilor. Conform ADI Deșeuri Maramureș⁷, SMID are ca obiective:

- Închiderea depozitelor neconforme și construirea unor depozite conforme standardelor UR;
- Integrarea tuturor localităților rurale în rețelele integrate create la nivel județean;
- Implementarea unor standarde tehnologice foarte stricte de protecție a mediului;
- Realizarea unor analize cost-beneficiu și a unor studii de fezabilitate pentru soluții alternative în funcție de specificul zonei;
- Implementarea progresivă a unor sisteme de colectare selectivă a deșeurilor provenite din gospodăria, de la mici întreprinzători și instituții;
- Dezvoltarea sistemelor de colectare, tratare și eliminare a vehiculelor uzate, a ambalajelor, deșeurilor provenite din echipamente electrice și electronice;
- Monitorizarea permanentă a evoluțiilor realizate și prezentarea transparentă a datelor privind aceste evoluții.

Prin următorul sistem de gestionare a deșeurilor, urmează să fie create 4 arii de colectare a deșeurilor:

- Zona 1 Sârbi – deservită de unitatea centrală de gestionare a deșeurilor de la Fârcașa;
- Zona 2 Sighetu-Marmației – deservită de stația de transfer la Sighetu Marmației;
- Zona 3 Moisei – deservită de stația de transfer de la Moisei;
- Zona 4 Târgu Lăpuș – deservită de la stația de transfer de la Târgu Lăpuș.

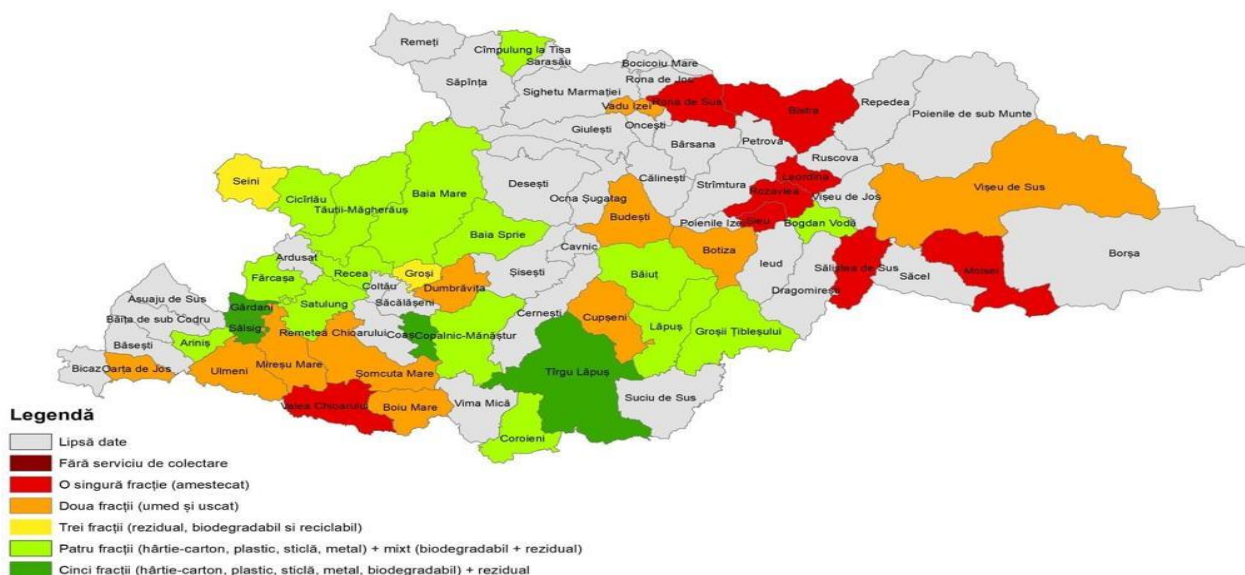
În aprilie 2023, stadiul implementării SMID era de 80%.

Analizând situația de la nivelul județului Maramureș, în luna iunie 2021, se observă că în județul Maramureș, majoritatea UAT-urilor (care au răspuns la chestionarul referitor la colectarea pe fracții), colectează în patru fracții (hârtie-carton, plastic, sticlă, metal) + mixt (biodegradabil + rezidual), printre care și Tăuții-Măgherauș.

Figură 17 Situația colectării pe fracții a deșeurilor în fiecare localitate - județul Maramureș, iunie 2021

⁷ Sursa: <https://www.adi-deseurimm.ro/proiecte/smid>

Situația colectării pe fracții a deșeurilor în fiecare localitate - Județul Maramureș
Date furnizate de fiecare UAT - iunie 2021

Sursa: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – Harta colectării separate a deșeurilor pe județe

Denumirea operatorului responsabil de colectarea deșeurilor din orașul Tăuții-Măgherăuș este DRUSAL SA – companie ce activează din anul 1995 în sectorul de management și reciclare a deșeurilor.

La nivelul anului 2021 infrastructura de colectarea a deșeurilor din orașul Tăuții-Măgherăuș era formată din 15 containere de gunoi și 13.400 de pubele. În perioada 2014-2021, numărul de pubele a crescut cu 168%, creștere ce arată pe lângă o creștere a numărului de locuitori, o creștere a cantității de deșeuri produse și o îngrijorare crescută a locuitorilor pentru mediul înconjurător și pentru gestionarea adecvată a deșeurilor.

În anul 2022, cantitatea totală de deșeuri colectată în Tăuții-Măgherăuș a fost de 1.541 kg, cu 24,07% mai mult față de anul 2014, iar mediana deșeurilor colectate pe cap de locuitor a fost de 5,9 kg, cu 0,7 kg mai puțin față de 2014, ceea ce arată că locuitorii au devenit mai conștienți de impactul asupra mediului și au început să producă mai puține deșeuri.

Tabel 3 Infrastructura de colectare a deșeurilor și cantitatea totală colectată, orașul Tăuții-Măgherăuș, 2014-2022

Indicator	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. containere	30	30	30	30	30	25	20	15	
Nr. pubele	5.000	5.500	6.200	7.000	7.500	12.000	13.000	13.400	14.000
Cantitatea totală de deșeuri colectată / an	1.242	1.367	1.307	1.236	1.152	1.195	1.269	1.453	1.541
Medie deșeuri colectate pe cap de locuitor	6,6 kg	5,7 kg	6,0 kg	6,87 kg	7,37 kg	7,11 kg	6,7 kg	6,1 kg	5,9 kg

Sursa: Primăria Orașului Tăuții-Măgherăuș

Activitatea de gestionare a vehiculelor scoase din uz este reglementată de Legea 212/2015. Prevederile acestei legi stabilesc măsuri pentru îmbunătățirea din punctul de vedere al protecției mediului, al activității operatorilor economici implicați în ciclul de viață al vehiculelor și în special al operatorilor economici direct implicați în tratarea vehiculelor scoase din uz.

În oraşul Tăuţii-Măgherăuş, activitatea de colectare şi trate a vehiculelor scoase din uz la nivelul anului 2022, este desfăşurată de către Dezmembări auto – AUTOLAND SRL.

Gestionarea deşeurilor provenite din echipamente electrice şi electronice (DEEE) este reglementată prin OUG 5/2015 şi are ca obiective principale prevenirea producerii de deşeuri, re folosirea, reciclarea sau alte forme de valorificare a acestora, precum şi reducerea volumului de deşeuri eliminate.

În oraşul Tăuţii-Măgherăuş este următorul operator economic care se ocupă cu gestionarea DEEE: Pulsar Impex S.R.L – colectează deşeuri metalice feroase, neferoase, mase plastice, lăzi de plastic, sticle PET, carbon, sticla-ambalaj, deşeuri şi doze de aluminiu;

3.5.4 Economia circulară

Economia de la nivel mondial a început să se schimbe, prin trecerea de la consum la recircularea resurselor, cu scopul de a se extrage mai puţin din mediul natural şi de a creşte gradul de reutilizare a produselor existente. Acest tip de model de producţie şi consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea şi reciclarea materialelor şi produselor existente cât mai mult timp posibil, conducând astfel la prelungirea ciclului de viaţă al produselor, poartă numele de "economie circulară".

Cele mai des întâlnite şi utilizate principii într-o astfel de economie sunt „Principiile celor 3 R – Reducere, Reutilizarea şi Reciclarea”.

Modalitatea în care administraţia publică poate genera implementarea procesului de conversie către o economie circulară în administraţia publică porneşte de la orientările şi bunele practici în materie de achiziţionare a produselor, serviciilor şi lucrărilor care pot proteja mediul şi orientări specifice cu privire la bioproduse, mai exact *achiziţii publice verzi* şi *achiziţii publice durabile*, dar, în acelaşi timp, poate contribui la implementarea documentelor strategice în materie de economie circulară sau poate trasa şi implementa propriile planuri de acţiune pentru economia circulară.

Achiziţiile publice verzi şi achiziţiile publice durabile în economia circulară au acelaşi scop, utilizarea la o scară cât mai mică a materialelor nereciclabile, sau cu o durată viaţă scurtă. Exemple de achiziţii circulabile sunt: infrastructura remanufacturată (calculatoare, mobilier de birou, mobilier stradal), construirea noilor clădiri publice din materiale reciclate. Exemple de acţiuni pentru creşterea duratei de viaţă a faţadelor clădirilor: introducerea de faţade verzi, acoperişuri cu plante şi grădini urbane, introducerea de materiale naturale care rezistă mai bine intemperiilor şi deteriorării cauzate de lumina solară.

Analiza SWOT – Conectivitate, Mobilitate, Infrastructură și Mediu

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Apartenența la o Zonă Metropolitană și conturarea unei Zone Urbane Funcționale; • Colectarea selectivă a deșeurilor pe 4 fracții; • Conectivitate feroviară; • Creșterea numărului de locuințe și a suprafeței locuibile; • Existența unei infrastructuri velo; • Iluminatul public este modernizat într-o proporție mare; • Existența unei arii protejate; • Calitatea aerului este relativ bună; 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura pietonală este slab dezvoltată; • Accesibilitatea redusă la nivel rutier; • Trafic rutier îngreunat; • Lipsa infrastructurii pentru producerea energiei regenerabile; • Existența unui segment al populației nebransată la sistemele de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare; • Existența unor riscuri și hazarde naturale;

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea finanțărilor pentru mobilitate pentru conectarea localităților din orașul Tăuții-Măgherauş prin piste de biciclete și pentru modernizarea transportului în comun; • Posibilitatea de accesare a finanțărilor nerambursabile pentru soluționarea problemelor de mediu în vederea creșterii calității locuirii; • Aplicarea conceptelor de conurbație, zonă urbană funcțională sau zonă metropolitană pentru implementarea unor proiecte de interes comun. 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea emisiilor de CO₂ și a emisiilor gazelor cu efect de seră conduc la ridicarea nivelului de poluare din orașul Tăuții-Măgherauş, ceea ce scade calitatea vieții; • Accentuarea gradului de marginalizare conduce la creșterea procentului de populație marginalizată și la creșterea disparităților urbane; • Afectarea patrimoniului turistic prin urbanizare necontrolată și poluare difuză.

Concluzii și recomandări privind Conectivitatea, Mobilitatea, Infrastructura și Mediul

Ultimii ani indică o evoluție ascendentă a fondului de locuințe și a suprafeței locuibile, dar, totuși, mai există o serie de aspecte care necesită modernizări. Infrastructura pietonală slab dezvoltată, poate conduce la probleme de siguranță pentru pietoni. Zonele insuficiente pentru deplasarea pietonală, accesibilitatea redusă la nivel rutier și traficul rutier îngreunat reduc eficiența transportului și afectează calitatea vieții locuitorilor.

Există un segment al populației care nu este bransat la sistemele de alimentare cu apă și la rețeaua de canalizare. Este necesară continuarea intervențiilor care vizează protejarea mediului înconjurător, dezvoltarea durabilă și independența energetică.

În teritoriul orașului există o arie naturală, iar administrația publică locală trebuie să acorde o atenție sporită asupra acestui domeniu și să aloce resurse semnificative pentru a o proteja.

Colectarea deșeurilor din orașul Tăuții-Măgherauş se efectuează în patru fracții, însă, în continuare se impun investiții de modernizare și dezvoltare a colectării separate a deșeurilor și de eliminare a deșeurilor periculoase în condiții de siguranță și protecție pentru mediul înconjurător. Este așteptată și implicarea activă a populației prin acțiuni de educație ecologică de conștientizare a necesității colectării selective și prin valorificarea parteneriatelor public – privat în vederea protecției mediului.

4. Mediul economic și forța de muncă

4.1 Profilul economic al teritoriului analizat

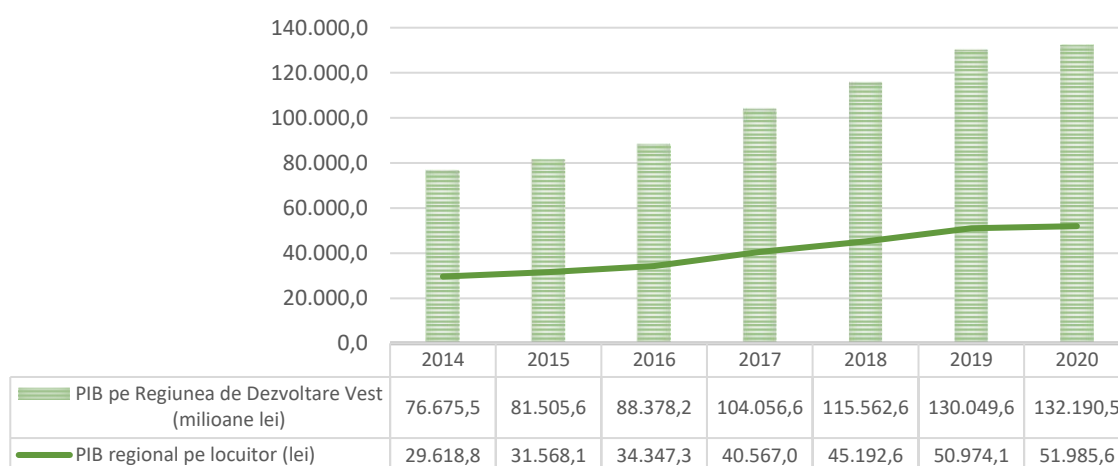
Nivelul Produsului intern brut

Produsul intern brut (PIB) reprezintă indicatorul macroeconomic care reflectă suma valorii de piață a tuturor mărfurilor și serviciilor din toate ramurile economice destinate consumului final, produse în interiorul unei țări în decurs de un an.

Privită din punct de vedere economic, România se clasează pe locul 13 la nivelul anului 2020, după Finlanda și Danemarca, participând cu aproximativ 1,6% la PIB-ul Uniunii Europene. La PIB-ul național, Regiunea Nord-Vest, din care face parte județul Maramureș, în anul 2020, contribuia cu 13,39% la PIB-ului României. În perioada 2014-2020, PIB-ul la nivel de regiune a fost în continuă creștere. Acest fapt este privit în contextul evoluției celor opt regiuni de dezvoltare din România. Regiunea Nord-Vest, în clasamentul regiunilor, este poziționată pe locul doi, imediat după Regiunea București-Ilfov (27,64%).

La nivel regional, produsul intern brut a cunoscut o creștere gradată în perioada 2014-2020, atingând în anul 2019 valoarea de 132.190,5 mil lei, cu 72,40% mai mult față de anul 2014. Din punct de vedere al produsului intern brut pe cap de locuitor la nivel regional, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se clasează pe locul 4, imediat după Regiunea de Dezvoltare Centru.

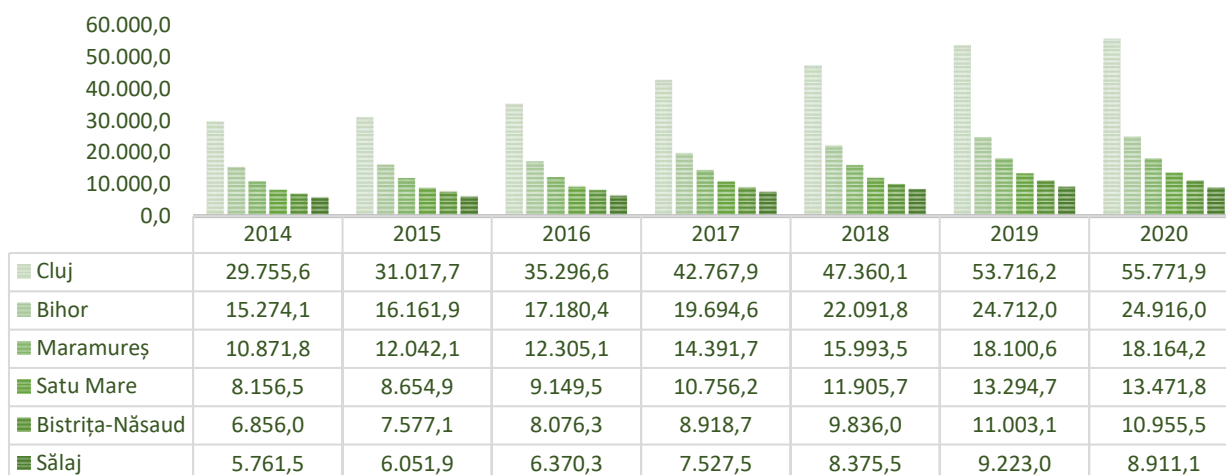
Figură 18 Variație PIB, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2014-2020

Sursa: INS (CON103I, CON 103H)

Comparativ cu restul județelor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, județul Maramureș este situat pe locul al treilea din punct de vedere al PIB-ului, înregistrând o creștere susținută în perioada 2014-2020. Se observă însă disparitățile în cadrul regiunii în ceea ce privește nivelul PIB înregistrat în județele Cluj, Bihor și Maramureș, față de județele Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj.

Figură 19 Evoluția PIB-ului pentru județele din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2014-2020

Sursa: INS (CON103I)

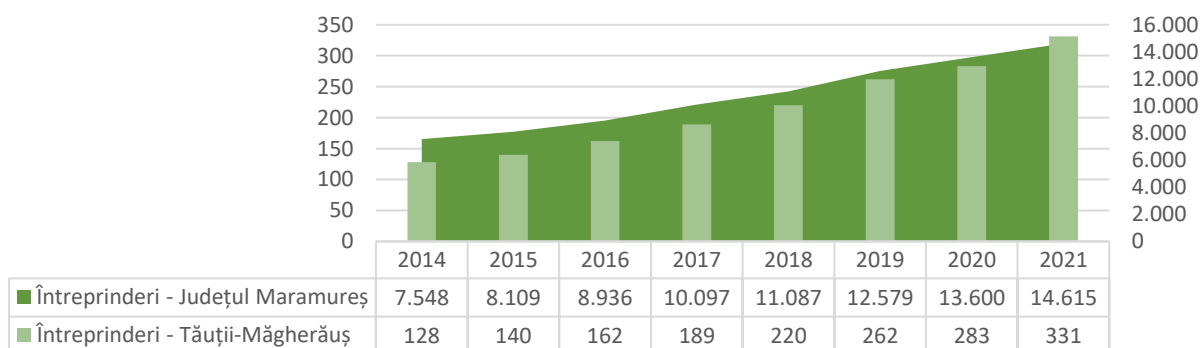
Evoluția PIB-ului este influențată de o serie de factori, printre care și investițiile în capital (atât fizic, cât și uman), structura economiei pe sectoare de activitate, disponibilitatea unei structuri adecvate, capacitatea de inovare și activitățile de cercetare – dezvoltare, antreprenoriat, politici publice etc. aspecte care trebuie luate în considerare în procesul de fundamentare a unei strategii de dezvoltare.

Structura mediului de afaceri după numărul întreprinderilor active

În anul 2014, județul Maramureș concentra 7.548 **întreprinderi active**, iar în orașul Tăuții-Măgherauș 128 de unități locale active, ce reprezentau 1,70% din totalul înregistrat la nivelul județean.

În anul 2021 au fost înregistrate **creșteri ale numărului de întreprinderi active**, atât la nivel național (22,92%), cât și județean (93,63%) și local (158,59%). În anul 2021 orașul Tăuții-Măgherauș concentra 2,26% din totalul unităților locale active din județul Maramureș.

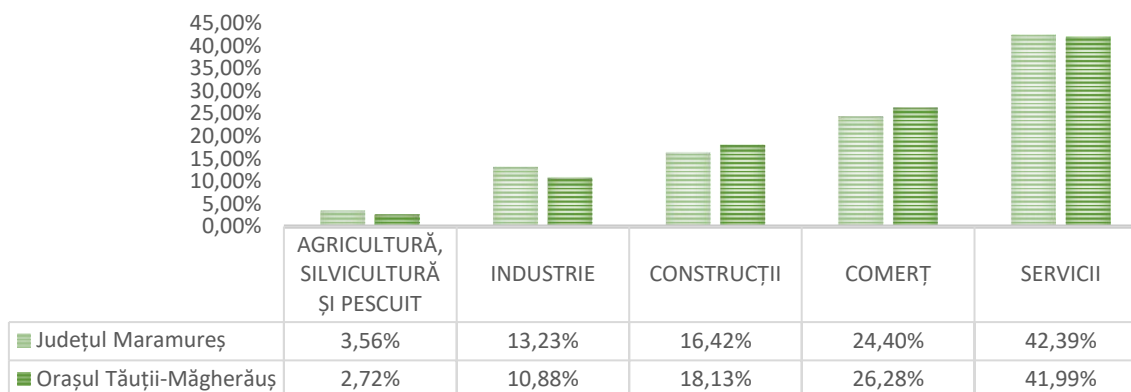
Figură 20 Evoluția întreprinderilor active - Orașul Tăuții-Măgherauș, Județul Maramureș, 2014-2021

Sursa: Date www.listafirme.ro

Din punctul de vedere al **sectoarelor economice** în care și-au desfășurat activitatea unitățile locale active extente, la nivelul județului Maramureș, sectoarele predominante după numărul de întreprinderi au fost: servicii (42,39%), comerț (24,40%) și industrie (13,23%). Această structură se remarcă și în cazul orașului Tăuții-Măgherauș: servicii (41,99%), comerț (26,28%) și construcții (10,88%).

Figură 21 Structura pe sectoare de activitate după numărul de întreprinderi în orașul Tăuții-Măgherăuș și județul Maramureș, anul 2021

Sursa: Date www.listafirme.ro

Ca tipologie a întreprinderilor, mediul de afaceri în orașul Tăuții-Măgherăuș prezintă următoarele caracteristici:

- 88,52% din societățile comerciale active sunt microîntreprinderi, care generează 12,32% din cifra de afaceri pe plan local și 15,61% din locurile de muncă;
- 57,41% din cifra de afaceri locală este generată de întreprinderile mari, ce adună și cele mai multe locuri de muncă (49,93%) și reprezintă 0,60% din mediul de afaceri.

Tabel 4 Tipologia întreprinderilor și structura mediului de afaceri din orașul Tăuții-Măgherăuș, după numărul întreprinderilor, cifra de afaceri și numărul de angajați, 2021

Tipul întreprinderii	Total întreprinderi	% număr firme	% cifra de afaceri	% număr angajați
Micro-întreprinderi (0-9 angajați)	293	88,52%	12,32%	15,61%
Întreprinderi mici (10-49 angajați)	30	9,06%	13,50%	20,22%
Întreprinderi mijlocii (50-249 angajați)	6	1,81%	16,76%	15,25%
Întreprinderi mari (250 angajați și peste)	2	0,60%	57,41%	48,93%

Sursa: Date www.listafirme.ro

În ceea ce privește **densitatea întreprinderilor**, nivelul atins în orașul Tăuții-Măgherăuș (30 întreprinderi la 1.000 locuitori) este sub (146,15 întreprinderi la 1.000 locuitori).

Structura mediului de afaceri pe sectoare după contribuția la cifra de afaceri

În anul 2021, contribuția cea mai mare la cifra de afaceri a orașului Tăuții-măgherăuș au avut-o sectoarele industrie (73,45%), servicii (9,51%) și comerț (8,81%).

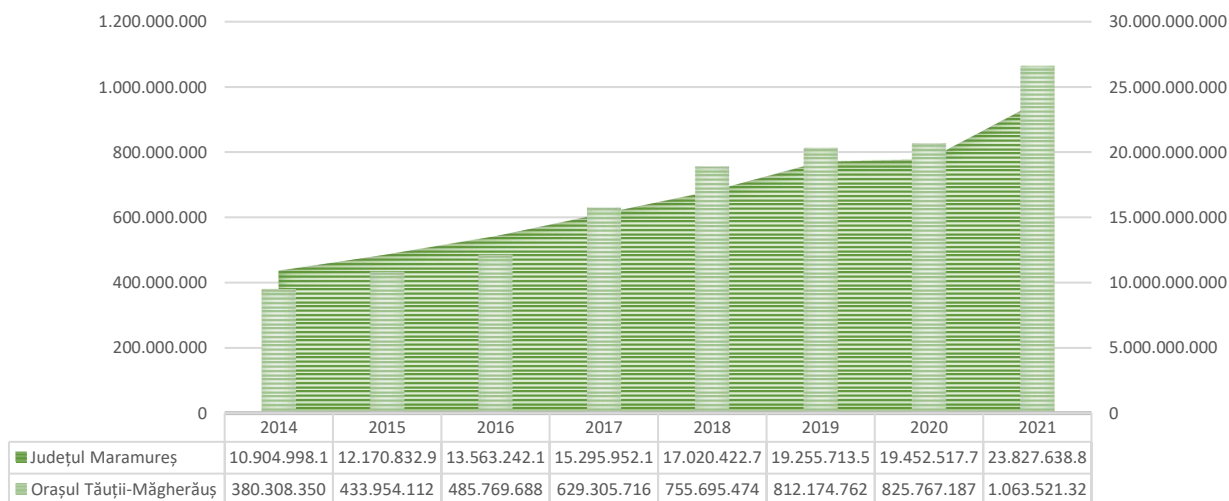
Primele 5 întreprinderi de la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, în funcție de cifra de afaceri înregistrată în anul fiscal 2021, sunt:

- WEIDMULLER INTERFACE ROMANIA SRL, 316.844.741 lei și 940 angajați;
- OPTIBELT POWER TRANSMISSION SRL, 293.704.420 lei și 546 angajați;
- ELECTRO PARTS SRL, 52.678.573 lei și 64 de angajați;
- Delta ENGINEERING AUTOMATION SRL, 46.573.591 lei și 104 angajați;
- ADISS SA, 36.839.721 lei și 66 angajați.

În anul 2021, la nivel județean situația asemănătoare, cea mai mare cifră de afaceri au avut-o sectoarele *industrie* (44,51%), *comerț* (28,57%) și *servicii* (15,42%).

Cifra de afaceri de la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș a înregistrat o creștere de 179,65%, în anul 2021 comparativ cu anul 2014, procentul fiind mai ridicat decât cel înregistrat la nivel de județ (118,50%).

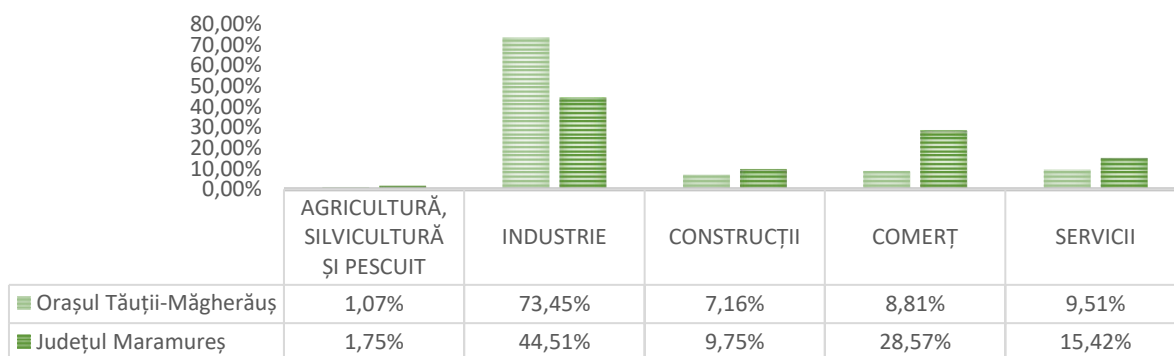
Figură 22 Cifra de afaceri de la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș și județul Maramureș, 2014-2021

Sursa: Date www.listafirme.ro

Analizând sectoarele de activitate cu cea mai mare pondere în formarea cifrei de afaceri, se remarcă sectorul industrial, atât în orașul Tăuții-Măgherauș, cât și la nivelul județului Maramureș.

Figură 23 Distribuția cifrei de afaceri pe sectoare de activitate, orașul Tăuții-Măgherauș și județul Maramureș

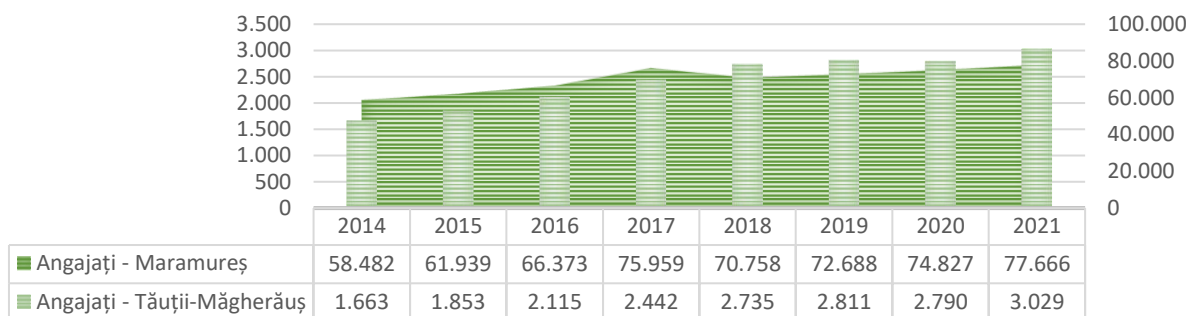
Sursa: Date www.listafirme.ro

Numărul de angajați

În anul 2021, numărul de angajați atât la nivelul județului Maramureș cât și al orașului Tăuții-Măgherauș a cunoscut o creștere constantă.

În anul 2021, față de anul 2014, numărul angajaților din orașul Tăuții-Măgherauș a crescut cu 82,14%, iar la nivelul județului Maramureș a existat o creștere de 32,80%.

Figură 24 Evoluția numărului de angajați în orașul Tăuții-Măgherauș și județul Maramureș, 2014-2021

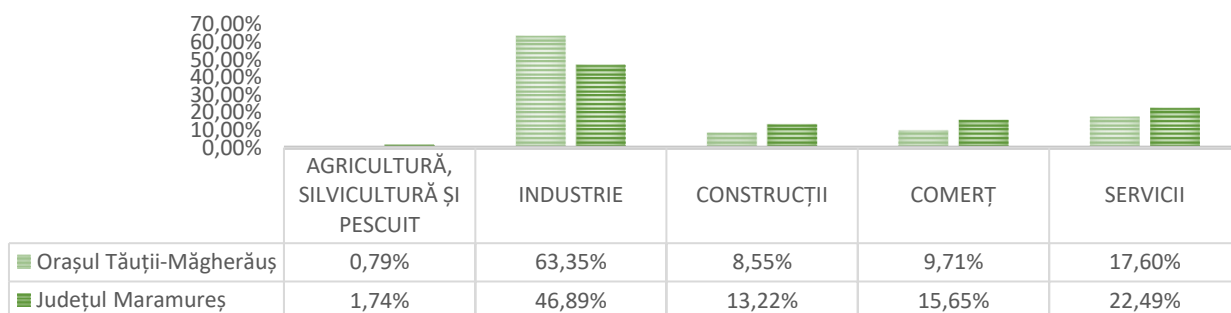

Sursa: Date www.listafirme.ro

În județul Maramureș, în anul 2021, cel mai mulți angajați au activat în domeniile industrie (36.421 angajați, 46,89%), servicii (17.468 angajați, 22,49%) și comerț (12.156 angajați, 15,65%).

La nivelul orașului Tăuții-măgherauș situația este asemănătoare, în anul 2021, cei mai mulți angajați au activat în domeniile industrie (1.919 angajați, 63,35%), servicii (533 angajați, 17,60%) și comerț (294 angajați, 9,71%).

Figură 25 Distribuția numărului de angajați pe sectoare de activitate la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș și județul Maramureș, 2021

Sursa: Date www.listafirme.ro

4.1.1 Agricultură, silvicultură și pescuit

Solul reprezintă, pentru dezvoltarea plantelor, sursa principală de alimentare cu elemente nutritive, datorită compoziției minerale și organice, fiind în acest fel asigurată continuitatea florei și faunei în aproape toate lanțurile trofice. Unul dintre cei mai importanți factori de producție agricolă este reprezentat de calitatea solului.

Fondul funciar

În anul 2021, suprafața fondului funciar al orașului Tăuții-Măgherauș era de 12.118,04 hectare.

Tabel 5 Structura fondului funciar al orașului Tăuții-Măgherauș, anul 2022

	Suprafață (hectare)	Procent din suprafață
Terenuri agricole	2.395	19,76%
Suprafață arabilă	800	6,60%
Pășuni	984	8,12%
Fânețe	574	4,74%
Suprafață vii și pepiniere viticole	15	0,12%
Livezi și pepiniere pomicele	22	0,18%

	Suprafață (hectare)	Procent din suprafață
Terenuri neagricole	9.723,04	80,24%
Păduri și altă vegetație forestieră	8.613	71,08%
Ocupate cu apă, bălți	118	0,97%
Ocupată cu construcții	637	5,26%
Căi de comunicații și căi ferate	93	0,77%
Terenuri degradate și neproductive	262,04	2,16%

Sursa: Primăria Orașului Tăuții-Măgherăuș

În orașul Tăuții-Măgherăuș, în anul 2021, cea mai mare suprafață a terenurilor este acoperită de terenuri neagricole (9.723,04 ha) în proporție de 80,24%, respectiv 71,08% păduri și altă vegetație forestieră, 5,26% ocupată cu construcții, 2,16% terenuri degradate și neproductive, 0,97% ocupate cu apă, bălți și 0,77% căi de comunicații și căi ferate.

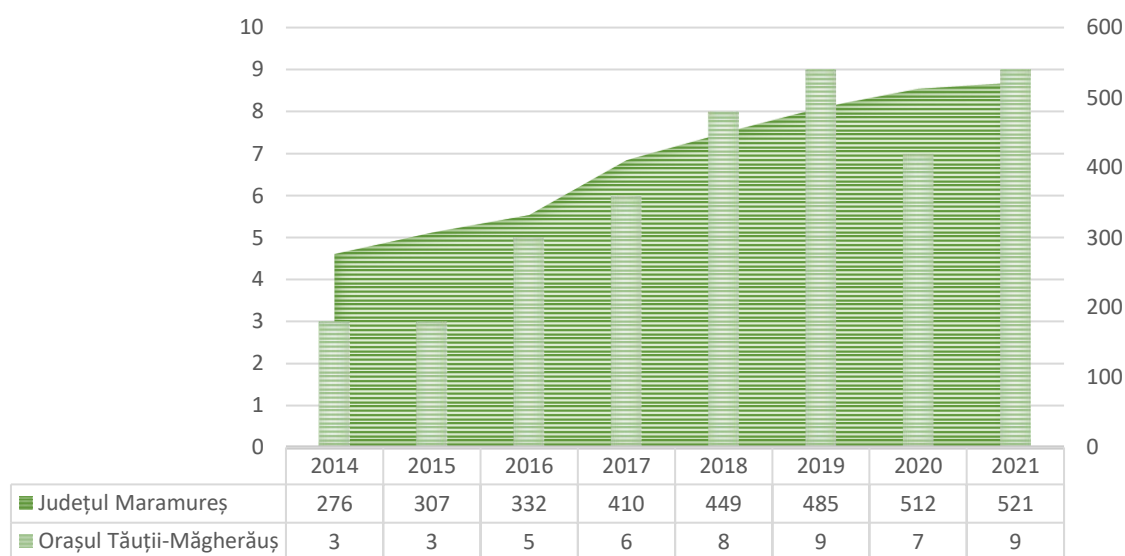
Terenuri agricole ale orașului sunt ocupate cu pășuni (8,12%), suprafață arabilă (6,60%), fânețe (4,74%), livezi și pepiniere pomicele (0,18%) și vii și pepiniere viticole (0,12%).

Activitatea economică în sectorul agro-zootehnic

În perioada 2014-2021, evoluția numărului de firme din județul Maramureș care desfășoară activități în domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului a avut un trend ascendent (creștere de 88,77%), iar la nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș a fost cu 6 firme.

În anul 2021, în domeniul agriculturii, în județul Maramureș erau 521 de întreprinderi, din care, 9 în orașul Tăuții-Măgherăuș.

Figură 26 Evoluția nr. de unități active din domeniile agriculturii, silviculturii și pescuitului, 2014-2021

Sursa: Date www.listafirme.ro

Cele mai multe firme din orașul Tăuții-Măgherăuș au desfășurat activitate specifică codului CAEN 0230 – *colectarea produselor forestiere nelemnoase din flora spontană* (2 firme) și 0220 – *exploatare forestieră* (2 firme).

În ceea ce privește evoluția cifrei de afaceri pentru orașul Tăuții-Măgherăuș, sectorul de activitate a cunoscut o creștere de 330,72%, iar la nivel județean a existat o creștere de 69,49%.

La nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş, codul CAEN cu cea mai mare contribuţie la cifra de afaceri din sectorul agriculturii o aduce domeniul de activitate CAEN 0146 – *Ceşterea porcinelor (60,36%, singura firmă cu caracter zootehnic)* şi 0230 – *colectarea produselor forestiere nelemnoase din flora spontană (29,03%)*.

Agricultura ecologică

Solul reprezintă un factor ecologic esenţial, el fiind cea mai importantă resursă naturală şi fundamentul esenţial al activităţilor agricole. Prin agricultura ecologică este promovată cultura agrară multifuncţională cu rezultat durabil, materializat prin:

- Producţie continuă de produse alimentare şi agricole pe termen lung, prin conectarea ofertei cu cererea de produse alimentare şi agricole, introducerea în circuitul pieţei a celor interesaţi de produsele alimentare ecologice, cât şi colaborarea în producţia, prelucrarea şi comercializarea produselor alimentare ecologice;
- Producţie agricolă ce asigură micşorarea impactului agriculturii asupra factorilor de mediu (aer, apă, sol), refacerea şi îmbunătăţirea gradului de fertilitate al solului şi conservarea biodiversităţii biologice;
- Producţie agricolă cu rezultate economice şi sociale numeroase: scăderea consumului de energie neregenerabilă, a cheltuielilor de transport, înfiinţarea de noi locuri de muncă, majorarea veniturilor fermierilor, amplificarea dorinţei de inovare şi cooperare, desconcentrarea administraţiei publice, micşorarea cheltuielilor destinate sănătăţii.

Comisia Europeană stimulează promovarea producţiei şi consumului de produse ecologice şi atingerea unui procent de 25% de terenuri agricole folosite pentru agricultura ecologică o până în anul 2030, dar şi dezvoltarea acvaculturii ecologice.

4.1.2 Industrie şi construcţii

Infrastructura dezvoltată, cât şi forţa de muncă disponibilă în diferite ramuri de activitate reprezintă factori favorizaţi ai dezvoltării economice de la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş.

În perioada 2014-2021, **numărul firmelor active** în sectorul „industrie şi construcţii” a înregistrat o creştere la nivelul oraşului (+62 întreprinderi, 182,35%).

În anul 2021, în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, cele mai multe unităţi locale erau active în următoarele **sectoarele economice**: „4120 – *Lucrări de construcţii a clădirilor rezidenţiale şi nerezidenţiale*” (30 unităţi), „4321 – *Lucrări de instalaţii electrice*” (8 unităţi), „4322 – *Lucrări de instalaţii sanitare, de încălzire şi de aer condiţionat*” (5 unităţi).

Cifra de afaceri generată de domeniile de activitate industrie şi construcţii, în perioada 2014-2021, a înregistrat creşteri de 554.452.005 lei (183,10%).

La nivelul oraşului, ramurile cu pondere semnificativă **cifrei de afaceri** din sectorul „industrie şi construcţii” au fost: „2790 – *Fabricarea alto echipamente electrice*” (36,96%), „2219 – *Fabricarea altor produse din cauciuc*” (34,26%) şi „Fabricarea motoarelor, generatoarelor şi transformatoarelor electrice” (6,14%).

Numărul salariaţilor din domeniul „industriei şi construcţiilor”, în perioada 2014-2021 a înregistrat o creştere constantă, în anul 2021 ajungând la 2.178 de angajaţi (cu 68,97% mai mulţi faţă de anul 2014).

În anul 2021, ramurile cu pondere semnificativă în rândul **numărului de angajați** din sectorul „industrie și construcții” au fost: „2790 - Fabricarea alto echipamente electrice” (43,16%), „2219 – Fabricarea altor produse din cauciuc” (25,07%) și „4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale” (6,06%).

4.1.3 Comerț și servicii

La nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, în anul 2021 erau active 87 de unități locale active din domeniul **comerțului**. În perioada 2014-2021, evoluția unităților active a fost un pozitivă, existând o creștere de 44 unități locale active (102,33%).

Cifra de afaceri totală din domeniul comerțului din orașul Tăuții-Măgherăuș a fost de 93.678.072 lei în anul 2021, în creștere față de anul 2014 cu 46.994.375 lei (100,67%),

La nivelul orașului Tăuții-Măgherăuș, în anul 2021, erau active 139 de unități locale active din domeniul **serviciilor**. În perioada 2014-2021, evoluția unităților active a fost una pozitivă, per total, existând o creștere de 91 de localități (189,58%).

Cifra de afaceri totală din domeniul **serviciilor** din orașul Tăuții-Măgherăuș, în anul 2021, a fost de 101.156.608 lei, în creștere față de anul 2014 cu 259,21% (+72.995.936 lei)

Ramurile cu pondere semnificativă în realizarea cifrei de afaceri generate de **comerț și servicii** în Tăuții-Măgherăuș au fost: „4941 – Transporturi rutiere de mărfuri” (20,87%), „4669 – Comerț cu ridicata al altor mașini și echipamente” (12,88%) și „7820-Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului” (8,63%).

Numărul salariaților din domeniul comerțului și serviciilor, în perioada 2014-2021, a înregistrat o creștere de 70,52% (+ 485 angajați).

4.1.4 Turism

Pentru multe dintre orașele europene, turismul reprezintă o contribuție-cheie la structura economică și socială, întrucât acest sector de activitate oferă locuri de muncă și venituri vitale concentrate în regiuni care nu au alte surse de ocupare a forței de muncă și implicând lucrători cu un nivel scăzut de calificare.

În domeniul „Hoteluri și restaurante”, în anul 2021 erau active 7 întreprinderi active în orașul Tăuții-Măgherăuș, generând 0,35% din cifra de afaceri. Numărul întreprinderilor active din domeniu a crescut cu o întreprindere față de anul 2014.

Cifra de afaceri totală din unitățile locale active din domeniul „Hoteluri și restaurante” din orașul Tăuții-Măgherăuș a fost de 1.596.524 lei în anul 2022, față de 909.399 lei în 2014.

În anul 2021, totalul angajaților din domeniul „Hoteluri și restaurante” era de 12 persoane, cu 6 persoane mai mult față de anul 2014.

Orașul Tăuții-Măgherăuș are statutul de stațiune turistică de interes local conform Hotărârii Guvernului României pentru aprobarea testării unor localități ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local și privind modificarea anexei nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normele și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice din 18 iulie 2022.

Structuri de primire turistică

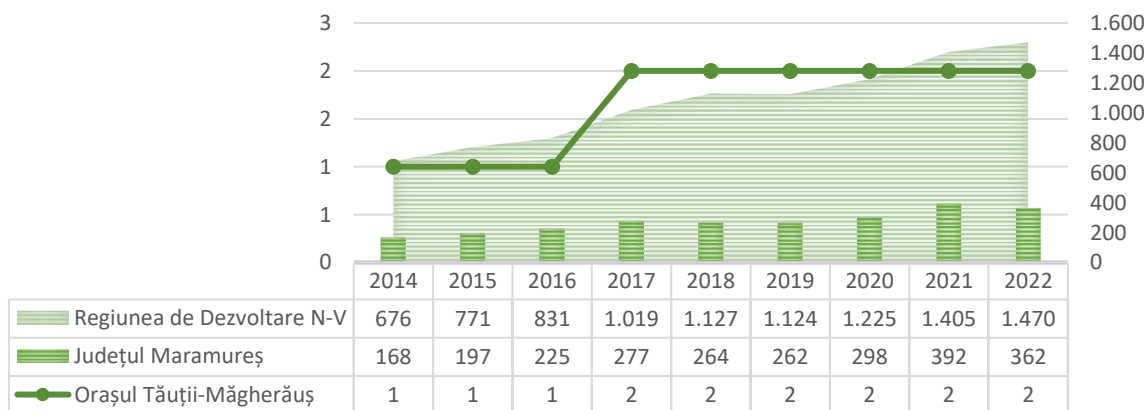
Dezvoltarea turismului este favorizată de existența posibilităților de cazare a turiștilor. Tocmai de aceea, capacitatea de cazare condiționează în cea mai mare măsură volumul fluxurilor turistice într-o anumită zonă sau stațiune turistică.

În anul 2021, în județul Maramureș erau înregistrate 362 de structuri de primire turistică, reprezentând 24,63% din totalul unităților de cazare din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Din acest punct de vedere, județul Maramureș ocupă locul 2 la nivel regional, imediat după județul Cluj (27,01%) și este urmat de județul Bihor (23,88%). Din totalul de structuri de primire turistică din județul Maramureș, doar 0,55% din structuri sunt concentrate în orașul Tăuții-măgherăuș, respectiv 2 unități la finalul anului 2022.

La nivelul județului Maramureș, față de anul precedent (2021), numărul acestor structuri s-a micșorat cu 30 de structuri. Comparativ cu anul 2014, numărul de structuri de primire turistică s-a majorat cu 115,48% (194 structuri). În ceea ce privește orașul Tăuții-Măgherăuș a crescut cu o unitate în 2022 față de anul 2014.

În anul anul 2022, structurile de primire turistică din orașul Tăuții-Măgherăuș au avut o **capacitate de cazare** de 24 și 14 locuri, ambele structuri fiind de tip pensiune (turistică și agroturistică).

Figură 27 Evoluția structurilor de primire turistică, orașul Tăuții-Măgherăuș, județul Maramureș și Regiunea de Dezvoltare N-V, 2014-2022

Sursa: INS (TUR101C)

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile, cât sunt deschise unitățile în perioada considerată se exprimă în locuri/zile. Se exclud locurile din camerele sau unitățile închise temporar din lipsa de turiști, pentru reparații sau alte motive.

În anul 2022, în orașul Tăuții-Măgherăuș au fost înregistrate 8.760 de locuri cazare-locuri, în creștere cu 71,43% față de anul 2014, unde numărul de locuri de cazare-zile era de 5.110.

Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică

Analizând numărul de sosiri pentru perioada 2014-2022 în orașul Tăuții-măgherăuș, acesta a ajuns în anul 2022 la un număr de 234 de locuri, în creștere cu 136,36% față de anul 2014, când numărul de sosiri ale turiștilor fost de 99 de persoane.

Din punct de vedere al **sezonalităţii**, în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, cel mai mare număr de turişti a fost înregistrat în sezonul rece (noiembrie, decembrie, şi ianuarie) şi în perioada iunie-septembrie. În anul 2022, cel mai mare număr de turişti a fost înregistrat în luna ianuarie (32 de turişti) şi în luna august (28 angajaţi), iar în lunile iulie, noiembrie şi decembrie 20 de turişti.

În ceea ce priveşte evoluţia numărului de **înnoptări**, la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2022 s-a ajuns la un număr de 298 de înnoptări, o scădere de 49,49% faţă de anul 2014, când numărul de înnoptări a fost de 590.

În anul 2022, în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, **durata medie de şedere** a unui turist a fost de 1,27 zile, cu aproximativ 4,69 zile mai puţin faţă de anul 2014, unde media de şedere a fost de 5,96 zile. Durata de 1,27 de zile plasează oraşul în categoria destinaţiilor de turism de tranzit, de afaceri sau de weekend.

Indicele de utilizare netă a capacităţii de cazare turistică în funcţiune se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcţie, din perioada respectivă. În oraşul Tăuţii-Măgherăuş, în anul 2022, indicele de utilizare netă a capacităţii de cazare în funcţiune a fost de 3,40%, în scădere faţă de anul 2014 unde indicele a fost de 11,55%.

Formele de turism cele mai practicabile în oraşul Tăuţii-Măgherăuş sunt turismul montan, turismul rural, cicloturismul, cultural, ecvestru şi de sănătate, mai ales că în anul 2019, oraşul Tăuţii-Măgherăuş a obţinut locul întâi în cadrul competiţiei EDEN cu tema turismul de sănătate şi relaxare.

4.2 Forţa de muncă, ocupare şi şomaj

4.2.1 Forţa de muncă şi ocupare

Resurse de muncă

Resursele de muncă reprezintă acea categorie de populaţie care dispune de ansamblul capacităţilor fizice şi intelectuale care îi permit să desfăşoare o muncă utilă într-una dintre activităţile economiei naţionale.

Resursele de muncă cuprind populaţia aptă de muncă, în vârstă de muncă, însă nu sunt excluse nici persoanele sub sau peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Tabel 6 Vârsta de muncă la nivel naţional, 1990-2020

Gen	1990-2000	2001-2009	2010	2011-2015	2016-2019	2020-2023
Femei	16-54 ani	16-57 ani	16-58 ani	16-59 ani	16-60 ani	16-61 ani
Bărbaţi	16-59 ani	16-62 ani	16-63 ani	16-64 ani	16-65 ani	16-65 ani

Sursa: Date INS

Limita superioară a vârstei maxime de muncă a crescut în timp (în prezent fiind cu 7 ani mai mare în cazul bărbaţilor şi 6 ani mai mare în cazul femeilor).

În urma analizei evoluţiei resurselor de muncă în perioada 2014-2021, se observă o scădere a acestora, atât la nivelul judeţului Maramureş (-2,51%), nivel regional (-1,32%) şi naţional (-3,15%).

Scăderea cunoaşte o accentuare începând cu anul 2014, o posibilă explicaţie fiind faptul că de la 1 ianuarie 2014 a fost liberalizat accesul pe piaţa muncii pentru cetăţenii români în toate statele membre.

Populația activă

Populația activă civilă caracterizează oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației, cuprinzând populația ocupată civilă și șomerii înregistrați.

La nivelul anului 2021, în județul Maramureș existau 175,7 mii persoane, reprezentând populația activă civilă, respectiv 2,24% din disponibilul național și 16,12% din disponibilul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. În ceea ce privește repartizarea acestora în funcție de gen, se observă o pondere mult mai ridicată în cazul bărbaților (55,04%), față de populația activă de gen feminin (44,96%).

Analizând evoluția populației active în dinamica ultimii 7 ani, ca și în cazul resurselor de muncă, se observă o scădere a numărului de persoane, atât la nivel județean (-14,92%), regional (-11,55%), cât și la nivel național (-12,06%).

Rata de activitate a resurselor de muncă reprezintă raportul dintre populația activă totalul resurselor de muncă. Din punctul de vedere al ratei de activitate a resurselor de muncă, au fost înregistrate scăderi atât la nivel județean (-12,61%), regional (-6,82%) și național (-9,19%).

Populația ocupată

Populația ocupată civilă cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit, în una dintre activitățile economice naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent, cu scopul obținerii unor venituri.

În anul 2021, județul Maramureș avea o populație civilă ocupată de 172 mii persoane, respectiv 16,14% din totalul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest și 2,26% din totalul național. De asemenea, totalul populației ocupate la nivelul județului în anul 2021 este cu 13,74% mai mic față de valoarea înregistrată în 2014.

Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă raportul dintre populația ocupată civilă în totalul resurselor de muncă disponibile, iar județul Maramureș, are în 2021, o rată de 59%, cu 7,7% mai puțin față de rata înregistrată în 2014. Comparativ cu raportul existent la nivel regional (65,4%) și național (62,3%), județul Maramureș are o rată mai mică.

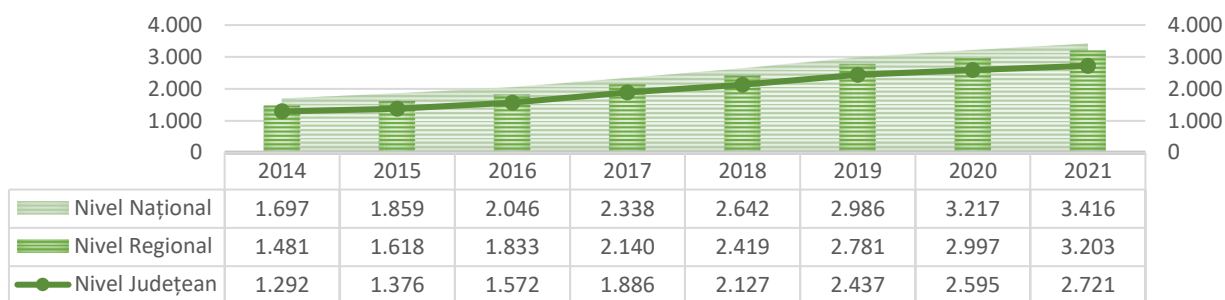
Salariați

În ceea ce privește numărul mediu de salariați, conform datelor furnizate de INS, la nivelul anului 2021, în județul Maramureș a fost înregistrat un total de 105.603 persoane, cu 15,34% mai mulți față de anul 2014, iar la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș au fost înregistrat 2.577 de salariați, cu 42,85% mai mulți față de anul 2014. Numărul mediu de salariați din orașul Tăuții-Măgherauș reprezintă 2,24% din totalul mediu de salariați de la nivelul județean.

Repartizarea salariaților pe activități ale economiei naționale arată că la nivelul anului 2021, în județul Maramureș, numărul mediu de salariați cel mai mare a fost concentrat în activitatea economică „Industria” cu un procent de 36,08%.

În ceea ce privește câștigul net lunar, în mediu, la nivelul anului 2021, în județul Maramureș acesta este de 2.721 lei, cu 110,60% mai mare față de cel din anul 2014. Pentru perioada analizată se remarcă o creștere susținută a câștigului salariat net lunar, atât la nivel regional, cât și național. Comparativ, valoarea atinsă în 2021 în județul Maramureș este cu 482 de lei mai mică decât media regională și cu 695 de lei mai puțin față de media națională.

Figură 28 Evoluția câștigului salarial mediu net lunar, 2014-2021

Sursa: INS (FOM106E)

4.2.2 Șomaj

Șomeri

Conform datelor furnizate de INS, la nivelul anului 2022, în județul Maramureș au fost înregistrați 3.453 de șomeri, iar la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, au fost înregistrați 20 șomeri, reprezentând 0,58% din totalul șomerilor de la nivel județean.

În ceea ce privește evoluția numărului de șomeri înregistrați, în perioada 2014-2020, acesta a urmat un tren descrescător, atât la nivelul orașului Tăuții-Măgherauș, cât și la nivel județean. În Tăuții-Măgherauș numărul acestora scăzând cu 25 de șomeri (-55,56%), iar la nivelul județului numărul șomerilor a scăzut cu 51,64%. Din totalul șomerilor înregistrați în oraș, în anul 2022, ponderea cea mai mare revine celor de sex feminin, respectiv 65%.

Formarea profesională

Activitatea de formare profesională este definitorie pentru completarea profilului profesional al oricărei persoane aflate în căutare a unui loc de muncă. Astfel, prin asigurarea creșterii și diversificării competenței profesionale ale șomerilor, se ating două obiective importante: satisfacerea cerințelor imediate pe piața muncii și creșterea șanselor de ocupare în muncă a șomerilor.

Programele de formare profesională asigură, conform legii, inițierea, calificarea, recalificarea, perfecționarea și specializarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă, iar formele prin care se realizează acestea sunt reprezentate de: cursuri, stagii de practică și specializare, precum și alte forme, în condițiile legii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Maramureș asigură implementarea, la nivel județean, a măsurilor de prevenire a șomajului, protecția socială a persoanelor neîncadrate în muncă, organizarea și coordonarea activităților de ocupare și de formare profesională a forței de muncă.

La perioada 2017-2021, în orașul Tăuții-Măgherauș a fost organizate 4 cursuri de formare profesională (3 de calificare și 1 de specializare), după cum urmează: Electrician exploatare rețele electrice; Antreprenor în economia socială; Îngrijitor bătrâni la domiciliu și Patiser.

Locuri de muncă vacante

AJOFM postează regulat locuri de muncă pentru șomeri; în luna mai a anului 2023, la nivelul orașului existau 7 locuri de muncă vacante, după cum urmează: *muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor; lucrător comercial; manipulant mărfuri; motorist la motoagregate și mașini în silvicultură; operator la mașini-unelte cu comandă numerică; asistent manager și tehnician mentenanță electromecanică – automatică echipamente industriale.*

Analiza SWOT - Mediul economic și forța de muncă

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea susținută a cifrei de afaceri generată la nivel local; • Numărul șomerilor este în scădere; • Creșterea numărului de angajați în perioada 2014-2021; • Creșterea numărului de unități locale active. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turismul este slab dezvoltat; • Dependența de câteva domenii de activitate, precum industria; • Oportunități de muncă limitate; • Instabilitatea legislației fiscale; • Lipsa structurilor de sprijin a afacerilor; • Pondere mică a întreprinderilor mijlocii și mari.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea infrastructurii în scopul creșterii numărului de investitori; • Posibilități de accesare a fondurilor europene în vederea dezvoltării mediului antreprenorial; • Acțiuni de stimulare a spiritului antreprenorial; • Valorificarea oportunităților de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de afaceri; • Asocierea operatorilor din turism, dezvoltarea infrastructurii turistice și crearea unor pachete turistice integrate, în vederea valorificării potențialului turistic. 	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea economică și schimbările pieței globale; • Instabilitatea legislației fiscale; • Migrația forței de muncă specializată; • Îndreptarea absolvenților de licee către alte centre urbane, chiar universitare.

Concluzii cu privire la mediul economic și forța de muncă

Orașul Tăuții-Măgherauș se află într-o continuă dezvoltare socio-economică în ultimii ani, având o creștere a cifrei de afaceri generată la nivel local, a numărului de unități locale active și a numărului de angajați.

Păstrarea acestui ritm al dezvoltării economice trebuie susținută prin atragerea de noi investiții la nivelul orașului, în vederea creării unor noi locuri de muncă, acțiuni ce vor permite atragerea de noi rezidenți în zonă și astfel atenuarea efectelor negative ale îmbătrânirii populației. În acest sens, este necesară dezvoltarea infrastructurii pentru afaceri, ex. incubatoare de afaceri, parcuri cu caracter științific și tehnologic.

Oportunitățile de muncă sunt limitate în unele domenii, în mare parte, orașul fiind dependent în mare parte de sectorul industrial.

De asemenea, în perioada 2014-2021, numărul șomerilor din oraș a scăzut, în pararel cu creșterea numărului de salariați, fenomene ce au fost influențate și de frecvența de organizare a programelor de pregătire profesională și obținerea unei calificări ajutând absolvenții la găsirea unui loc de muncă.

5. Educație. Sănătate. Infrastructura socială și de petrecere a timpului liber

5.1 Educație

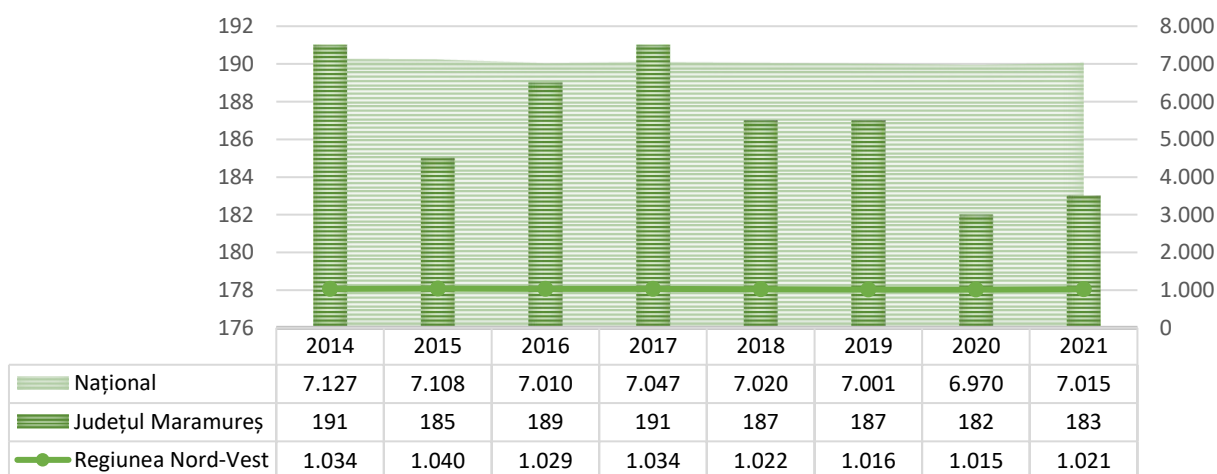
Dezvoltarea durabilă are la bază educația, ca factor esențial, pentru a asigura funcționarea adecvată a societății. Educația trebuie privită atât sub aspectul relevanței pe care o are în pregătirea forței de muncă, dar mai ales ca un proces continuu care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitoare.

5.1.1 Infrastructură educațională

Unități de învățământ

La nivelul județului Maramureș, în anul 2021, existau 183 de unități școlare, în scădere cu 4,19% față de anul 2014, scădere ce se regăsește și la nivel regional (-1,26%) și la nivel național (-1,57%). În anul 2021, numărul unităților școlare din județul Maramureș reprezenta 17,92% din unitățile de școlare de la nivel regional și 2,61% din cele de la nivel național.

Figură 29 Evoluția numărului de unități școlare, 2014-2021

Sursa: INS (SCL101C)

În orașul Tăuții-Măgherauș, la nivelul 2021, funcționau 2 unități de învățământ, o școală gimnazială (învățământ primar și gimnazial, inclusiv învățământul special) și un liceu tehnologic și profesional. În unitățile școlare din Tăuții-Măgherauș, în anul 2021 existau:

- 51 de săli de clasă, din care: 16 în învățământul preșcolar, 32 în învățământul primar și gimnazial și 3 în învățământul liceal. În perioada 2014-2021, numărul sălilor de clasă a scăzut cu 3;
- 3 laboratoare școlare, toate în învățământul primar și gimnazial. În perioada 2014-2021 numărul acestora a crescut cu 3;

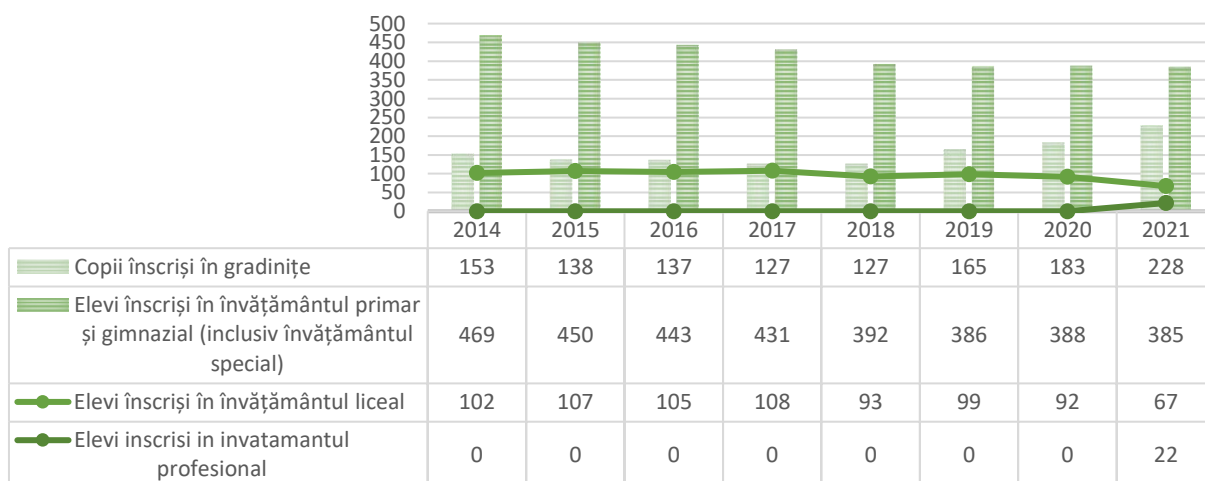
- 1 sală de gimnastică în învățământul primar și gimnazial. În perioada 2014-2021 numărul a rămas constant;
- 1 atelier școlar în învățământul liceal. În perioada 2014-2021 numărul a rămas constant;
- 1 teren de sport în învățământul primar și gimnazial. În perioada 2014-2021 numărul a rămas constant;
- 139 de PC-uri/ echipamente IT, din care: 4 în învățământul preșcolar, 134 în învățământul primar și gimnazial și 1 în învățământul liceal. În perioada 2014-2021, numărul acestora a crescut cu 73 (110,61%).

5.1.2 Populație școlară și personal didactic

Infrastructura educațională amintită mai sus era utilizată, în anul 2021, de un total de 702 elevi (cu 3,04% mai puțini față de anul 2014), dintre care:

- 228 de copii înscriși în grădinițe, cu 49,02% mai mulți față de anul 2014;
- 385 de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial, cu 17,91% mai puțini față de anul 2014;
- 67 de elevi în învățământul liceal, cu 34,31% mai puțini față de anul 2014;
- 22 de elevi în învățământul profesional.

Figură 30 Evoluția populației școlare, 2014-2021

Sursa: INS (SCL103D)

În anul 2021, numărul elevilor înscriși în instituțiile de învățământ din orașul Tăuții-Măgherauș reprezenta 0,94% din populația școlară existentă la nivelul județului Maramureș.

Personalul didactic

Conform datelor statistice, în județul Maramureș, la nivelul anului 2021 au activat 5.271 de cadre didactice, cu 8,79% mai puține față de anul 2014. Din totalul județean de cadre didactice, 54 (1,02% din totalul județean) și-au desfășurat activitatea în instituțiile de învățământ din cadrul orașului Tăuții-Măgherauș.

În ceea ce privește evoluția personalului didactic din orașul Tăuții-Măgherauș, în perioada 2014-2021 se observă o creștere a cadrelor didactice (+4 cadre).

Cele mai multe cadre didactice, în anul 2021, sunt în cadrul învățământului primar și gimnazial (37 de cadre), preșcolar (14 cadre didactice) și liceal cu 3 cadre.

Gradul de încărcare

Limita națională de aglomerare a elevilor din învățământul preșcolar în sălile de clasă este de 20 de elevi, în învățământul gimnazial este de 26, iar în învățământul liceal este de 26, depășirea limitei îngreunează procesul educațional și generează aproape imposibilitatea cadrelor didactice de a acorda atență necesară elevilor.

Media națională este 10 elevi/PC în cadrul învățământului preșcolar, primar și gimnazial și liceal. Depășind gradul național de încărcare, procesul de adaptare a următoarelor generații în progresele digitale se îngreunează.

În orașul Tăuții-Măgherăuș se observă în cadrul învățământului preșcolar și liceal două tipuri de încărcare educațională, în cazul populației școlare/ săli de clasă se observă în cadrul învățământului liceal o depășire a numărului maxim de elevi, iar în cazul elevilor/PC se observă un număr de 57 de elevi/PC și 89 de elevi/PC, situație ce se rezolvă prin suplimentarea și achiziționarea de aparatură IT.

Tabel 7 Gradul de încărcare în infrastructura educațională, 2021

Populația școlară/ personal didactic			Populația școlară/ săli de clasă			Populația școlară/ PC		
Preșcolar	Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Liceal	Preșcolar	Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Liceal	Preșcolar	Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	Liceal
16,29	10,41	29,67	14,25	7,13	29,67	57	2,87	89

Sursa: INS (SCL103D, SCL112B)

Asistența educațională

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș reprezintă o instituție de învățământ special integrat specializată în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice acordate copiilor/ elevilor, cadre didactice, părinților și membrilor comunității, pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară în acest sens.

CJRAE Maramureș asigură următoarele servicii:

- Asistență psihopedagogică și orientare școlară prin Centrul Județean și prin Cabinetele Școlare de Asistență Psihopedagogică;
- Terapii logopedice furnizate prin Cabinetele logopedice Interșcolare;
- Evaluare, orientare/reorientare dinspre școala specială spre școala de masă și invers, prin intermediul Comisiei de Orientare Școlară și Profesională, la propunerea Serviciului de Evaluare și Orientare Școlară și Profesională;
- Mediere școlară, furnizate de mediatorii școlari.

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș se subordonează Ministerului Educației Naționale și este coordonat metodologic de Inspectoratul Școlar Județean Bihor, având în

subordine Centrul Judeţean de Asistenţă Psihopedagogică, Centrul Logopedic Interşcolar şi Serviciul de Evaluare şi Orientare Şcolară şi Profesională.

Învăţământul profesional

Învăţământul profesional se adresează absolvenţilor clasei a VIII-a, are o durată de cel puţin trei ani şi o pondere semnificativă a pregătirii practice derulate la operatorul economic asociat. Oferă calificări de nivel trei al Cadrului Naţional al calificărilor din Registrul Naţional al Calificărilor, în funcţie de nevoile pieţei muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, judeţene şi locale.

În Tăuţii-Măgherauş Liceul Tehnologic Traian Vuia dispune de învăţământ profesional, la terminare elevii având calificarea de mecanic, specializarea frezor-rabotor-mortezor.

În cadrul învăţământului liceal, elevii liceul au două de ales între două profiluri, după cum urmează:

- Profil tehnic – specializarea tehnician electrotehnist;
- Profil mecanic – specializarea Operator Maşini cu comandă numerică.

5.2 Sănătate

Printre cele mai importante criterii de care depinde calitatea vieţii locuitorilor se află accesul acestora la serviciile de sănătate publică, respectiv calitatea actului medical, dar şi dotarea infrastructurii medicale cu aparatură şi echipamente adecvate.

5.2.1 Infrastructura de sănătate

În ceea ce priveşte infrastructura de sănătate, în anul 2021, la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherauş existau 8 unităţi sanitare, după cum urmează: 3 cabinete medicale de familie (proprietate privată), 2 cabinete stomatologice (proprietate privată), 2 farmacii (proprietate privată) şi un punct farmaceutic (proprietate privată).

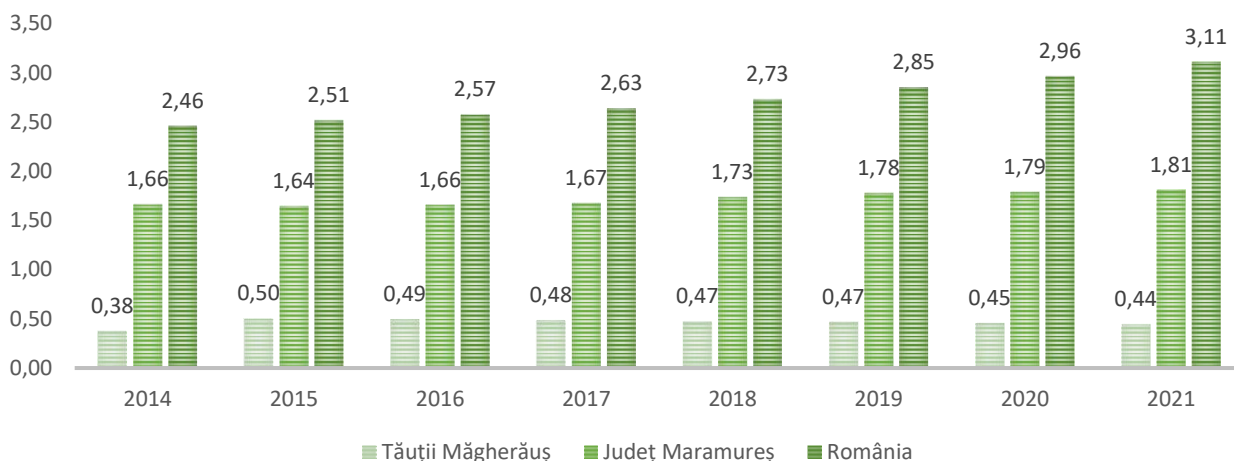
În perioada 2014-2021 a existat o scădere a unităţilor sanitare din oraş (-9 unităţi sanitare), majoritatea unităţilor care au dispărut având o formă de proprietate publică.

În anul 2021, la nivelul comunei, nu există spitale, cabinete medicale generale sau de specialitate, locuitorii fin nevoiţi să meargă până în municipiul Baia Mare pentru a putea beneficia de aceste servicii.

În anul 2021, infrastructura de sănătate din municipiul Baia Mare era compusă din 7 spitale, 4 ambulatorii de specialitate, 4 ambulatorii integrate spitalului un dispensar medical, 2 centre de sănătate mintală, 1 centru medical de specialitate, 3 centre medicale de specialitate cu paturi de spital, 2 puncte de lucru ale centrelor de dializă, 8 cabinete medicale de medicină generală, 10 cabinete medicale şcolare, 1 cabinet medical studentesc, 72 de cabinete medicale de familie, 221 de cabinete stomatologice, 202 cabinete medicale de specialitate, 1 societate civilă medicală de specialitate, 78 de farmacii, 1 punct farmaceutic, 1 depozit farmaceutic, 50 de laboratoare medicale, 60 de laboratoare de tehnică dentară, 1 centru de transfuzie, alte 4 tipuri de cabinete medicale.

Raportul dintre totalul numărului de medici şi totalul numărului de locuitori din oraşul Tăuţii-Măgherauş arată că în anul 2021, la 1.000 de locuitori revin, 0,44 de medici, indicator ce se află în creştere faţă de anul 2014. În anul 2021, numărul medicilor ce revin la 1.000 de locuitori la nivelul oraşului Tăuţii-Măgherauş este sub raportul judeţean şi naţional.

Figură 31 Evoluția nr. de medici la 1.000 loc, orașul Tăuții-Măgherauș, județul Maramureș și România, 2014-2021

Sursa: INS (SAN104B)

5.2.2 Resurse umane

Personalul medico-sanitar reprezintă totalitatea personalului medical de specialitate care activează în unități de ocrotire a sănătății, de învățământ medico-farmaceutic și în unități de cercetare științifică în domeniul medical, atât în sectorul public, cât și în cel privat, astfel personalul sanitar este format din personal sanitar cu pregătire medicală superioară, personal sanitar mediu și personal sanitar auxiliar.

În ceea ce privește distribuția personalului medico-sanitar din orașul Tăuții-Măgherauș, există patru medici de familie și doi stomatologi, care acoperă nevoile de îngrijire medicală primară și dentară ale populației locale. De asemenea, există trei farmaciști care asigură distribuția și gestionarea medicamentelor, fiind o componentă esențială a infrastructurii de sănătate din zonă.

De asemenea, există și personal sanitar mediu care reprezintă o componentă importantă a echipei medicale din orașul Tăuții-Măgherauș, fiind responsabil de gestionarea situațiilor de urgență și acordarea primului ajutor pacienților. Acest personal sanitar mediu e format din 13 persoane.

În perioada 2014-2021, personalul medico-sanitar din orașul Tăuții-Măgherauș a avut o evoluție ascendentă, numărul acestora crescând cu 3 medici.

5.3 Asistență socială

5.3.1 Infrastructură de servicii sociale

Sistemul național de asistență socială reprezintă ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Asistența socială, în România, se concentrează pe 4 piloni principali, înglobând: prevenirea și combaterea sărăciei și a riscului de excludere socială, susținerea copilului și a familiei, sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale și sprijinirea în cazul situațiilor deosebite

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activităţi realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum şi celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depăşirii situaţiilor de dificultate, prevenirii şi combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale şi creşterii calităţii vieţii.⁸

Serviciile sociale sunt de interes general şi se organizează în forme/structuri diverse, în funcţie de specificul activităţii/activităţilor derulate şi de nevoile particulare ale fiecărei categorii de beneficiari.

Furnizori de servicii sociale

Serviciile sociale pot fi acordate de:

a) furnizori publici de servicii sociale:

- structurile specializate din cadrul/subordinea autorităţilor administraţiei publice locale şi autorităţile executive din unităţile administrativ-teritoriale organizate la nivel de comună, oraş, municipiu şi sectoare ale municipiului Bucureşti;
- autorităţile administraţiei publice centrale ori alte instituţii aflate în subordinea sau coordonarea acestora care au stabilite prin lege atribuţii privind acordarea de servicii sociale pentru anumite categorii de beneficiari;
- unităţile sanitare, unităţile de învăţământ şi alte instituţii publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

b) furnizori privaţi de servicii sociale:

- organizaţii neguvernamentale (asociaţii şi fundaţii cu activităţi în domeniul asistenţei sociale);
- cultele religioase recunoscute de lege;
- persoanele fizice autorizate în condiţiile legii;
- filialele şi sucursalele asociaţiilor şi fundaţiilor internaţionale recunoscute în conformitate cu legislaţia în vigoare;
- operatorii economici, în condiţii speciale, prevăzute de lege.

Serviciile sociale din judeţul Maramureş se află, fie în subordinea Direcţiei Generale de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Maramureş, fie în subordinea Serviciului Public de Asistenţă Socială sau a unor Organisme Private Acreditate.

La nivel judeţean, Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Maramureş are scopul de a crea un sistem de servicii sociale care să aibă capacitatea de a asigura includerea tuturor categoriilor vulnerabile, precum şi contribuţia la creşterea calităţii vieţii fiecărui individ din grupul ţintă. De asemenea realizează şi asigură la nivel judeţean aplicarea măsurilor, politicilor şi strategiilor de asistenţă socială în domeniul protecţiei copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum şi a oricăror alte persoane aflate la nevoie.

În anul 2021, în oraşul Tăuţii-Măgherăuş nu există servicii de asistenţă socială.

Numărul persoanelor care beneficiază de prestaţii sociale, la nivelul Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, pentru luna decembrie 2022, este împărţit astfel:

Tabel 8 Beneficiari servicii sociale La nivelul Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, Decembrie 2022

⁸ Sursa: Legea asistenţei sociale 292/2011, Art. 27;

Serviciu	Beneficiari Decembrie 2022	Suma totală platită pentru drepturile curente (lei)
Alocația de stat pentru copii	1.175	1.134
Alocația pentru susținerea familiei	14	2.265
Indemnizație creșterea copilului	73	332.292
Indemnizație lunară acordată persoanei cu handicap	900	192.346
Stimulent de inserție pentru creșterea copilului	43	30.542
Venitul minim garantat	6	385.106

Sursa: <https://maramures.mmanpis.ro/informatii-de-interes-public/plati-efectuate-de-ajpis/>

De asemenea, în cadrul Organismelor Private Ac acreditate din Județul Maramureș sunt incluse mai multe asociații și fundații, împărțite în două categorii, servicii prestate pentru copii și servicii pentru adulți. La nivelul Orașului Tăuții-Măgherăuș, se regăsec ca furnizori acreditați de servicii sociale Asociația Rămâi Acasă Filiala Maramureș⁹ și Csařim Asig S.R.L.¹⁰

Creșe

Misiunea creșelor este de a asigura servicii integrate de îngrijire, supraveghere și educație a copiilor de vârstă antepreșcolară și de a dezvolta programe de educație timpurie adecvate vârstei, nevoilor, potențialului de dezvoltare și particularităților acestora.

În ceea ce privește educația antepreșcolară, Primăria Orașului Tăuții-Măgherăuș, are ca obiectiv, cuprins în planul anual de acțiune aferent anului 2023¹¹, înființarea unui serviciu, privind îngrijirea și educarea timpurie a copiilor cu vârsta antepreșcolară, de tip creșă.

5.4 Infrastructura de petrecere a timpului liber, cultură și sport

5.4.1 Cultură și culte

Activitatea culturală joacă un rol important în dezvoltarea unei comunități, acela de a modela masa populară și de a forma personalități. În sens larg, cultura reflectă modul de viață al membrilor unei comunități, înglobând tipare de gândire, limbaj, credințe, comportamente, tradiții, artă, muzică și literatură, regăsite în modul de viață al cetățenilor. Astfel, între cultură și societate există o relație de determinare.

Potrivit UNESCO, cultura poate fi definită ca acel ansamblu complex care cuprinde cunoștințe, credințe, arte, principii și valori morale, legi, cutume și orice alte abilități și obiceiuri dobândite de individ ca membru al societății.

Tăuții-Măgherăuș este un oraș care pune mare preț pe cultura și patrimoniul său. În acest sens, rețeaua instituțiilor de cultură este gestionată cu atenție și dedicare de către Compartimentul Cultură din cadrul Primăriei Tăuții-Măgherăuș. Acest compartiment are ca principal obiectiv conectarea cetățenilor orașului la rețelele de comunicare și dezvoltarea unui mediu cultural propice pentru toți locuitorii orașului.

La nivelul orașului există o bibliotecă publică, care are o sală de lectură unde locuitorii orașului se pot bucura de cărți și reviste de diferite genuri și teme. De asemenea, în oraș există o casă de

⁹ Sursa: https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10032023_Furnizori_acreditati.pdf;

¹⁰ Sursa: https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10032023_Furnizori_acreditati.pdf;

¹¹ Sursa: DGASPCMM-Plan-anual-de-actiune-privind-serviciile-sociale-2023.pdf.

cultură și 5 cămine culturale administrate de Compartimentul Cultură. Acestea oferă spații pentru diverse activități culturale, precum spectacole de teatru, concerte, expoziții de artă sau alte evenimente culturale organizate de comunitatea locală.

Compartimentul Cultură din cadrul Primăriei Tăuţii-Măgherăuş administrează și Casa Orășenească de Cultură Tăuţii-Măgherăuş, Centrul Cultural „Ion ȘIUGARIU” din Băița, Casa memorială a poetului-erou Ion ȘIUGARIU - Băița și Muzeul Satului „Acasă” (gospodărie tradițională cu specific local), Colecția vestimentară și de obiecte vechi de uz casnic și gospodăresc, Colecția de fotografie veche, etc.. Acestea sunt locuri importante pentru istoria și cultura orașului, care îi invită pe vizitatori să descopere tradițiile, obiceiurile și personalitățile care au marcat dezvoltarea orașului.

Biblioteci

Biblioteca din Tăuţii-Măgherăuş reprezintă una dintre cele mai importante instituții culturale ale orașului, fiind modernă și dotată cu resurse pentru informare și documentare.

Pentru a răspunde cerințelor cetățenilor, biblioteca pune la dispoziție o gamă variată de cărți, periodice și publicații, inclusiv cărți pentru copii, romane, volume de poezie, lucrări de non-ficțiune și materiale informative, precum și publicații electronice. De asemenea, biblioteca este dotată cu echipamente moderne, cum ar fi calculatoare cu acces la internet, imprimante și scanere, ceea ce o face o sursă importantă de informații și documentare pentru comunitatea locală.

Biblioteca din Tăuţii-Măgherăuş joacă un rol important în promovarea lecturii și dezvoltarea culturii în rândul cetățenilor, prin organizarea de evenimente culturale, expoziții și concursuri, atât pentru copii, cât și pentru adulți. Aceste evenimente sunt concepute pentru a încuraja cititul și pentru a dezvolta interesul pentru cultura și istoria orașului și a regiunii în care se află.

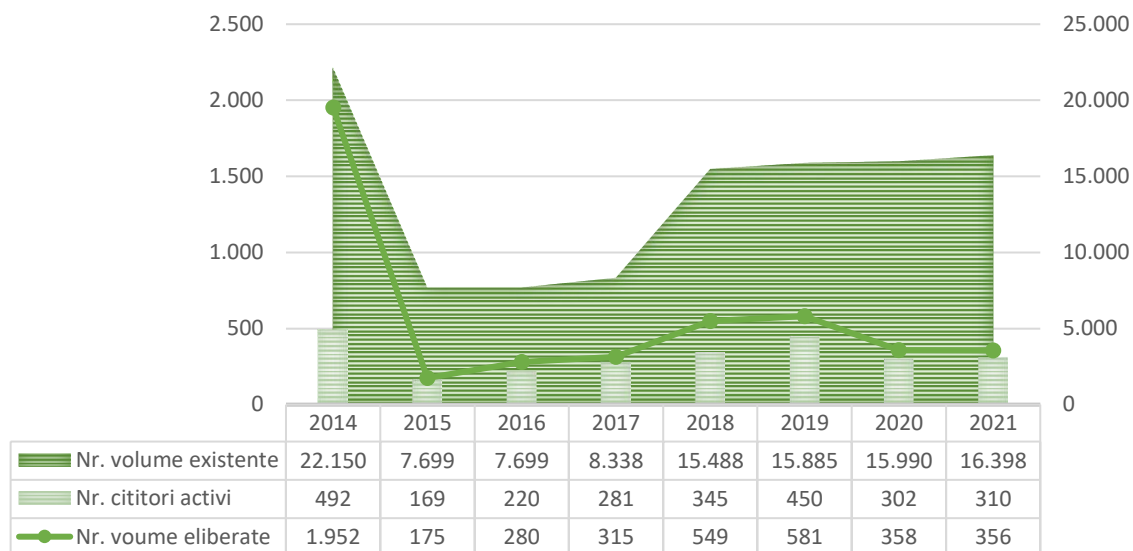
Serviciile bibliotecii sunt variate și includ împrumutul de cărți pentru adulți și copii, studiul la sală pentru ambele categorii de beneficiari și accesul la Internet pentru toți utilizatorii. În plus, biblioteca organizează diverse activități culturale, precum prezentări de carte, ateliere de creație și alte evenimente speciale, menite să încurajeze lectura și să promoveze cultura și educația permanentă în rândul comunității.

În anul 2009, prin intermediul programului „Biblionet”, biblioteca a printr-o donație o serie de calculatoare și echipamente IT, facilitând accesul la informație și noi servicii vizitatorilor bibliotecii.

În ceea ce privește evoluția numărului de volume existente, în perioada 2014-2021, acesta a scăzut cu 25,97%, în anul 2021 existând 16.398 de volume existente. Numărul volumelor eliberate a scăzut în anul 2021 cu 81,76% față de anul 2014.

Situația numărului de cititori activi pentru perioada 2014-2021 arată ca aceasta a scăzut atât la nivel județean (34,05%), cât și la nivelul orașului Tăuţii-Măgherăuş (36,99%).

Figură 32 Evoluția numărului de volume existente, eliberate și cititori activi

Sursa: INS (ART107A, ART106A)

Instituții de spectacole

Casa Orășenească de Cultură Tăuţii-Măgherăuş¹² este unul dintre cele mai importante centre culturale din oraşul Tăuţii-Măgherăuş, aceasta găzduind anual o multitudine de evenimente culturale și artistice. Casa dispune de o sală de spectacole cu o capacitate de 250 de locuri, dotată cu echipamente moderne. De asemenea, în casa de cultură se regăsește și o sală de expoziții în care sunt expuse opere de artă realizate de artiști locali sau invitați.

Pe lângă Casa Orășenească de Cultură, există și multe cămine culturale în Tăuţii-Măgherăuş și în satele din împrejurimi, care oferă spații pentru organizarea unor evenimente culturale și artistice la nivel local. Centrul cultural Ion Şugariu Băița dispune de o sală de spectacole cu o capacitate de 400 de locuri, fiind utilizat pentru organizarea unor evenimente culturale majore, precum festivaluri sau concerte ale unor artiști renumiți.

Căminele culturale din Buşag, Ulmoasa, Merişor și Bozânta Mare oferă fiecare spații pentru organizarea unor evenimente culturale la nivel local, cu o capacitate totală de 500 de locuri.¹³ Acestea sunt utilizate pentru organizarea unor seri culturale, spectacole de teatru și dans, dar și pentru diverse activități comunitare, cum ar fi întâlniri ale asociațiilor locale sau alte evenimente.

Muzee

La nivelul oraşului Tăuţii-Măgherăuş există două instituții de tip muzeu, după cum urmează: Muzeul Satului „Acasă” și Muzeul Misztófalusi Kis Miklós.

Muzeul Satului "Acasă" reprezintă o gospodărie tradițională din secolul al XVIII-lea, care a fost locuită până în anii '60 ai secolului trecut. Întregul ansamblu muzeal este format din mai multe construcții tradiționale din lemn, printre care se numără o casă, o şură, un grajd, un şopron, o colniță și un coteț. Vizitatorii pot explora aceste construcții și pot vedea peste 300 de exponate care ilustrează modul de viață și îndeletnicirile tradiționale ale oamenilor din zonă.

Muzeul Misztófalusi Kis Miklós este un muzeu dedicat lui Totfalusi Kis Miklós, primul tipograf din Transilvania de nord-vest. Muzeul este găzduit de clădirea vechii parohii a bisericii reformate și

¹² Sursa: Monografia turistică a oraşului Tăuţii-Măgherăuş

¹³ Sursa: Monografia turistică a oraşului Tăuţii-Măgherăuş

expune o colecție impresionantă de cărți vechi, componente de prese tipografice, modele de alfabet, portrete și litografii rare. Vizitatorii pot afla mai multe despre viața și activitatea lui Totfalusi Kis Miklós și despre istoria tipografiei în Transilvania.

Edificii religioase

Orașul Tăuții-Măgherăuș are o istorie îndelungată și diversă, iar aceasta se reflectă în varietatea de lăcașuri de cult din zonă. Fiecare dintre ele reprezintă o piesă importantă a mozaicului cultural și religios al orașului și îi reflectă istoria și tradițiile.

Biserica de piatră Reformată, construită în secolele XIV-XV, este unul dintre cele mai importante monumente istorice din oraș. Arhitectura sa impresionantă este specifică stilului gotic, iar interiorul este decorat cu fresce și vitralii frumoase.

Biserica de piatră Ortodoxă "Adormirea Maicii Domnului" datează din secolul al XVI-lea și a fost construită în stil moldovenesc.

Casa parohială Reformată veche este o altă clădire importantă din zonă. Această clădire veche de secole servea drept locuință pentru preotul bisericii reformate și a fost renovată și restaurată în ultimii ani pentru a-i păstra valoarea istorică și culturală.

Biserica Ortodoxă "Sfinții arhangheli Mihail și Gavril" a fost construită în anul 1815 și reprezintă un exemplu frumos de arhitectură tradițională românească. Această biserică este un loc important de rugăciune și adunare pentru comunitatea ortodoxă din zonă.

Biserica Romano-Catolică "Sf. Lorinc" a fost construită în anul 1875 și este o clădire cu o arhitectură unică, ce combină elemente de stil neogotic și baroc.

Statui și monumente

Comemorarea eroilor reprezintă o parte importantă a istoriei și culturii oricărui oraș, iar Tăuții-Măgherăuș nu face excepție. Cele mai reprezentative statui și monumente sunt:

- Monumentul eroilor căzuți în cele două războaie mondiale (T.M.);
- Statuia poetului-erou Ion Țugariu (Băița) – amplasată în fața Centrului Cultural Ion Țugariu din Băița, reprezintă un omagiu adus acestui poet și luptător pentru libertatea țării. Această statuie impresionantă îi amintește pe localnici de importanța luptei pentru libertate și independență.
- Monumentul deținuților politici (Nistru) – situat pe malul râului Nistru, acest monument reprezintă un omagiu adus tuturor celor care și-au pierdut viața în lagărele de deținuți politici din perioada comunistă. Acesta a fost ridicat în anul 2002 și este un simbol al libertății și democrației.
- Cruci și Troițe dedicate eroilor ("Dura", Bozanta Mare, Merișor, Băița) – amplasate în diferite zone ale orașului, aceste cruci și troițe reprezintă simboluri ale comemorării eroilor căzuți în diferite războaie sau evenimente tragice. Acestea sunt adesea decorate cu flori sau lumânări și atrag mulți localnici care doresc să-și exprime recunoștința și respectul față de cei căzuți.
- Inscripția comemorativă în cinstea țăranilor-iobagi sacrificați la 1848 (Merișor) - amplasată în apropierea bisericii din Merișor, această inscripție comemorativă reprezintă un omagiu adus țăranilor-iobagi care și-au pierdut viața în timpul Revoluției din 1848.

Patrimoniul cultural imaterial

Pe lângă toate aceste elemente fizice care alcătuiesc patrimoniul material al oraşului Tăuţii-Măgherăuş, există şi patrimoniul imaterial, care se transmite de-a lungul generaţiilor prin datini, material folcloric, repertoriu muzical tradiţional şi instrumental, obiceiuri calendaristice.

În oraşul Tăuţii-Măgherăuş sunt organizate anual mai multe evenimente culturale şi tradiţionale, care atrag un număr mare de participanţi şi vizitatori. Printre cele mai notorii evenimente se numără:

Festivalul Naţional "Lira" – organizat în perioada 9-11 noiembrie în fiecare an, începând cu anul 2013. Acest festival adună artişti, interpreţi, actori şi alte personalităţi culturale importante din întreaga ţară. Participanţii la acest festival au parte de concerte de muzică uşoară, folclor şi alte spectacole culturale.

Festivalul "Uniţi în sunet de fanfară" – este organizat de Asociaţia "Comunicaţi cu Noi", în parteneriat cu Primăria Oraşului Tăuţii-Măgherăuş şi Consiliul Judeţean Maramureş. Festivalul aduce împreună trupe de fanfară din întreaga ţară, care susţin concerte şi defilări în cadrul evenimentului.

Fanfara Stibina – aceasta este format din profesionişti pasionaţi şi elevi la licee de muzică din zonă. În fiecare an, fanfara participă la o serie de evenimente şi manifestări, atrăgând un public numeros la fiecare apariţie.

Trupa de Majorete "Stibina" – formaţie de dans care a fost înfiinţată în oraşul Tăuţii-Măgherăuş în martie 2015. Trupa de majorete combină dansul cu elemente de acrobaţie şi jonglerie cu beţe de majoretă, pentru a crea o prezentare vizuală şi dinamică.

Ziua Eroilor – se celebrează anual în data de 40-a zi de la Paştele ortodox. În această zi, se comemorează eroii care şi-au dat viaţa pentru apărarea patriei şi a valorilor naţionale.

"Bulei în Băiţa" – eveniment cultural iniţiat din anul 2016, odată cu inaugurarea Centrului Cultural "Ion Sugariu" din Băiţa şi a devenit o tradiţie importantă pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş. Evenimentul este finanţat din bugetul local şi adună anual sute de persoane, contribuind astfel la promovarea culturii şi tradiţiilor locale. La eveniment sunt invitaţi anual actori publici locali din oraşele înfrăţite.

Festivalul Cununa de Sânziene – sărbătoare câmpenească tradiţională care are loc anual în perioada 22-25 iunie în Tăuţii-Măgherăuş. În cadrul festivalului, turiştii şi localnicii pot participa la spectacole folclorice, concerte, dansuri populare şi alte activităţi culturale tradiţionale. În timpul festivalului, turiştii şi localnicii pot admira porturile populare tradiţionale şi pot gusta din bucatele tradiţionale maramureşene.

5.4.2 Sport

Oraşul Tăuţii-Măgherăuş pune un accent deosebit pe promovarea şi susţinerea sportului în comunitatea locală. Echipa de fotbal AS Nistru pare să aibă o tradiţie locală puternică, fiind susţinută de comunitate şi de către administraţia publică locală. Această echipă a fost înfiinţată în 2012 şi evoluează în liga a 4-a, fiind formată din 55 de membri legitimaţi în anul 2019, jucători care evoluează pe diferite categorii de vârstă şi participă la competiţii de profil.

Din punct de vedere al practicării sporturilor de performanţă, principalul pion de la nivelul oraşului este Clubul Sportiv „Colibri” – club sportiv înfiinţat în anul 2009.

De asemenea, la Lacul Nistru – lac administrat de către Primăria Tăuții-Măgherăuș se practică pescuitul sportiv. Populația de pește a lacului este repopulată anual, înainte de începerea sezonului de pescuit.

În oraș există 2 baze sportive ce însumează o suprafață 2,5 hectare, 4 terenuri de sport ce însumează o suprafață de 1 hectare și 10 locuri de joacă pentru copii, ce însumează o suprafață de 0,60 hectare. Pe lângă acestea, mai există următoarele centre pentru practicarea sportului: Centrul Aqua Sport Dru Relax, centru în care se regăsește o sală de fitness, bazin de în înot de relaxare, bazin semiolimpic, piscină de relaxare și piscină exterioară amenajată cu tobogane.

5.4.3 Obiective turistice

În anul 2019 orașul Tăuții-Măgherăuș a obținut locul întâi în cadrul competiției Ruta Destinațiilor Europene de Excelență (EDEN), cu tema turismul de sănătate și relaxare. În anul 2021, orașul oferă o gamă largă de obiective turistice naturale și antropice, inclusiv trasee de drumeție, zone de picnic, locuri de pescuit și numeroase surse de apă minerală. Turiiștii pot vizita și mănăstirile din zonă sau pot explora istoria bogată a orașului prin vizitarea muzeelor și a monumentelor istorice.

- **Turismul ecvestru:** Centrul de echitație HIPOPAS Băița¹⁴ și Școala de călărie HIPOPAS – situat în localitatea Băița – se desfășoară cursuri pentru începători și avansați, antrenament, agrement, parcurgerea de trasee montane, ședințe de hipoterpaie și tabere de echitație în perioada vacanțelor;
- **Trasee ciltoturistice:**
  - traseu lungime de 20 km, pornește din Băița, continuă prin: Lomaș-Paltin și se oprește în Băița;
  - traseu lungime 27 km, pornește din Baia Marea și continuă prin Valea Borcutului – Apa Sărată – Băița – Dealul Ghistinisului – Tăuții-Măgherăuș și se oprește în Baia Mare.
- **Trasee de drumeție:**
  - Lacul Nistru – Poiana Băițenilor – Băița;
  - Nistru – Sub vf. Galbena – Poiana Băițenilor – Vf. Petrarului – Băița;
  - Nistru – Vl Mintoasa – Dl Comorii – Piatra Tisei – Cabana;
  - Zona Pietroasa.
- **Turismul religios** – în lăcașuri de cult, precum: Biserica Adormirea Maicii Domnului, Biserica Sf. Arhangheli, Biserica Reformată, Biserica Sf. Laurențiu, Biserica Sf. Dimitrie, Biserica Sf. Maria, Biserica Sf. Nicolae, Biserica Sf. Arhangheli, Capela U. M., Biserica Romano-Catolică;
- **Turism cultural**, instituții culturale, precum: Muzeul Satului „Acasă”, Muzeul Misztófalusi Kis Miklós, Casa Memorială „Ion Șugariu” și Baza Ulmu.
- **Drurelax**, complexul pune la dispoziție¹⁵ un Centru Spa cu numeroase servicii: piscine de relaxare interioare și exterioare, masaj și terapii corporale, zonă de wellness cu saune și diverse alte terapii de relaxare.

¹⁴ Sursa: <https://www.calaret.ro/>

¹⁵ Sursa <https://drurelax.ro/>

Analiza SWOT – Educație. Sănătate. Infrastructura socială și de petrecere a timpului liber

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Existența infrastructurii necesare desfășurării activităților sportive; Existența mai multor locuri de joacă pentru copii; Existența obiectivelor turistice; Existența cluburilor sportive; Existența unor evenimente culturale desfășurate anual; Existența învățământului profesional; Infrastructură de petrecere a timpului liber dezvoltată; 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa structurilor de tip creșă; Serviciile sociale necesită extindere; Populația școlară urmează un trend descrescător; Scăderea numărului de unități sanitare;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> Promovarea parteneriatelor public-privat în vederea înființării de servicii sociale alternative și derularea de proiecte cu impact social; Programe de formare continuă a cadrelor didactice; Derularea unor campanii de informare și educare a populației în domeniul sănătății. 	<ul style="list-style-type: none"> Accentuarea dezinteresului elevilor față de procesul educațional poate conduce la formarea unor resurse de muncă slab pregătite; Migrarea personalului medico-sanitar și a cadrelor didactice.

Concluzii privind Educație. Sănătate. Infrastructura socială și de petrecere a timpului liber

Infrastructura educațională constituie un aspect care necesită îmbunătățiri. De asemenea, la nivelul oraşului se poate constata o evoluție descendentă în rândul populației școlare. Un punct important în infrastructura educațională îl reprezintă infrastructura necesară desfășurării activităților sportive, contribuind la dezvoltarea educației și a stării de sănătate a comunității, precum și la crearea unui mediu pozitiv și stimulat.

Chiar dacă unitățile sanitare sunt în scădere, personalul sanitar înregistrează o evoluție ascendentă, însă, numărul de medici la o mie de locuitori este încă sub 1 medic la mia de locuitori. Sunt necesare măsuri care să conducă la îmbunătășirea stării de sănătate a locuitorilor, evitând intervenția personalului sanitar la apariția oricărei probleme, este necesară implementarea unor campanii de educare a populației în domeniul prevenției.

Existența obiectivelor turistice și a evenimentelor culturale anuale pot atrage vizitatori în oraș, generând venituri pentru economia locală și îmbunătășind imaginea oraşului, însă, acestea nu sunt exploatare. Este necesară realizarea unei strategii de dezvoltare turistică.

Insuficienta dezvoltare a infrastructurii sociale și a serviciilor sociale specializate pot duce la riscul marginalizării persoanelor vulnerabile, accentuând disparitățile urbane și contribuind la o creștere a procentului de populației marginalizată.

În ceea ce privește practicarea sportului, orașul oferă o infrastructură de agrement destul de bine dezvoltată, însă încă sunt necesare acțiuni de dezvoltare și modernizare a acesteia. Sportul de performanță trebuie susținut întrucât creează modele pentru dezvoltarea tinerilor.

6. Capacitate administrativă și mediu asociativ

6.1 Capacitate administrativă

În cadrul implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, administrația publică locală din orașul Tăuții-Măgherauș va fi responsabilă în mare măsură pentru transformarea viziunii strategice în acțiuni concrete.

Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș, constituită din: primar, viceprimar, administratorul public, persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului, se organizează ca o structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

În directa subordine a Primarului Orașului Tăuții-Măgherauș își desfășoară activitatea următoarele structuri funcționale¹⁶:

- Cabinet viceprimar;
- Serviciul financiar contabil;
- Compartiment buget contabilitate;
- Serviciul poliția locală;
- Compartiment ordine și liniște publică, paza bunurilor;
- Compartiment achiziții publice;
- Compartiment implementare proiecte și strategii;
- Compartiment audit intern;
- Compartiment cultură;
- Compartiment protecția mediului;
- Compartiment constatare, impunere, control;
- Compartiment protecția mediului;
- Compartiment administrare patrimoniu;
- Compartiment situații de urgență;
- Compartiment activitate comercială;
- Compartiment executare silită;
- Compartiment autorizări și urbanism;
- Compartiment gospodărire comunală;
- Compartiment disciplină în construcții și afișaj stradal;
- Compartiment evidența mijloacelor fixe, obiecte de inventar, amortizare;
- Compartiment cadastru topografie;
- Compartiment transport;
- Compartiment agro silvic-fond funciar;
- Compartiment contracte, concesiuni, comercial;
- Compartiment circulația pe drumurile publice;
- Centrul de informare turistică;
- Compartiment cu atribuții pe linie de evidență a persoanelor.

¹⁶ <https://tautiimagheraus.ro/resurse-umane/>

În directa subordonare a Primarului se află și Secretarul General al Orașului Tăuții-Măgherăuș care la rândul său are în subordine următoarele compartimente:

- Compartiment pregătire, elaborare documente CL;
- Compartiment juridic, contencios;
- Compartiment resurse umane, salarizare;
- Compartiment informatică;
- Compartiment relații cu publicul, secretariat arhivă.

Structurile funcționale din subordinea Consiliului Local a Orașului Tăuții-Măgherăuș sunt următoarele:

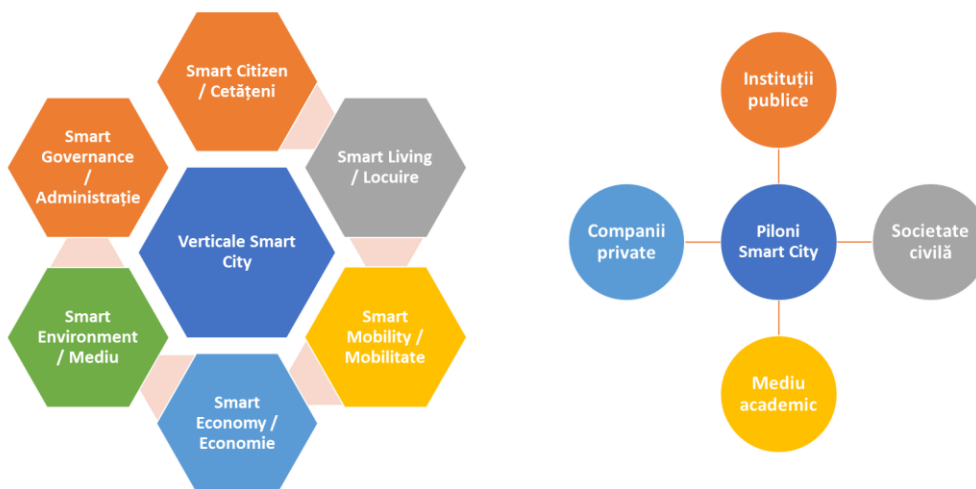
1. Direcția de asistență socială care are în structură:
  - Compartiment asistență socială și autoritate tutelară;
  - Birou creșe și cabinete medicale școlare;
  - Asistenți personali.
2. Serviciul public comunitar local de evidență a persoanei.

6.2 Tăuții-Măgherăuș – Smart City

Smart City este un concept folosit pentru a descrie un oraș inovator, inteligent și durabil, care utilizează tehnologia informației și comunicațiilor sau alte mijloace moderne pentru a îmbunătăți calitatea vieții rezidenților săi. În ultimii ani, conceptul de Smart City a evoluat considerabil în România, însă țara se află pe penultima poziție în Europa în ceea ce privește existența unei societăți și economii digitale, conform Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI). DESI este un indicator care integrează cinci dimensiuni diferite: servicii publice digitale, integrarea tehnologiei digitale, utilizarea internetului, conectivitatea și capitalul uman și este utilizat pentru evaluarea progreselor țărilor UE în direcția unei societăți și economii digitale.

În viziunea de dezvoltare urbană promovată de Comisia Europeană, conceptul de Smart City se bazează pe 6 verticale și 4 piloni:

Figură 33 Verticale și piloni Smart City

Sursa: prelucrarea consultantului

Transformarea orașului Tăuții-Măgherăuș într-un Smart City este posibilă prin inovare tehnologică, eficiență energetică, transport inteligent și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru lucrători,

întreprinderi și cetățeni. De asemenea, este necesară integrarea conceptelor precum munca de la distanță, transparența, e-democrația și participarea activă la procesul decizional pentru a îmbunătăți calitatea vieții rezidenților.

În ceea ce privește topul orașelor inteligente din țară, în 2022¹⁷, Cluj-Napoca a devenit orașul din România cu cel mai mare număr de proiecte tip smart (63), urmat de Iași (56 proiecte) și București (la nivel de primărie generală - 54 de proiecte). Alba Iulia, care în ultimii ani a dominat primele poziții, a ajuns în anul 2022 pe locul 4 (49 de proiecte), fiind urmată de Sibiu și Sectorul 4 din București, cu câte 35 de proiecte fiecare iar Oradea și Timișoara împart locul șase, fiecare cu câte 26 de proiecte, urmate de Arad și Slănic Moldova, cu câte 25.

Pentru ca Tăuții Magherauș să devină un oraș inteligent (smart city), este nevoie de o serie de investiții și de aplicarea unor soluții tehnologice care să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor și să faciliteze dezvoltarea economică durabilă. În acest sens s-ar putea dezvolta: o rețea de transport inteligent care ar putea include autobuze și taxiuri conectate la internet, precum și stații de încărcare pentru mașinile electrice, un sistem de management al gunoiului inteligent sau un centru de informare turistică inteligent care poate include tehnologii de realitate augmentată și de realitate virtuală, care să ofere vizitatorilor o experiență interactivă și informativă despre atracțiile turistice din zonă. Investițiile care ar viza o transformare smart a orașului ar putea fi:

- **Guvernare locală** – administrație: proiecte de informatizare pentru guvernarea digitală, circuitul electronic al documentelor, module informatice integrate, arhivarea electronică etc.;
- **Mediu:** proiecte de informatizare pentru spații publice ecologice, reducerea poluării etc;
- **Energie (electrică, termică, apă etc.):** eficientizare și monitorizare consumuri de energie;
- **Infrastructură și tehnologice (construcții, rețele de utilități):** infrastructură și tehnologii inteligente pentru clădiri și rețele de utilități;
- **Educație:** proiecte de informatizare de tip eLearning etc.;
- **Siguranță publică:** securitatea cetățenilor, proiecte de informatizare pentru spații publice inteligente etc.;
- **Turism:** colectarea de date referitoare la turiști, în vederea realizării unor analize statistice și pentru fundamentarea unor politici sau decizii publice;
- **Sănătate:** proiecte de informatizare suport pentru medicina digitală;
- **Transport public:** proiecte de informatizare pentru rețele inteligente de mobilitate publică.

Un oraș inteligent poate fi un catalizator pentru economia unui județ, deoarece oferă anumite facilități atractive pentru oameni, iar cea mai importantă dintre acestea este economisirea timpului. Prin reducerea timpului pierdut în trafic sau prin îmbunătățirea eficienței serviciilor, locuitorii au mai mult timp disponibil pentru a-și gestiona veniturile sau pentru a investi în comunitate, ceea ce contribuie la dezvoltarea bugetului local. De asemenea, investitorii beneficiază de mai mult timp pentru a administra afacerile existente sau pentru a dezvolta afaceri noi, ceea ce poate stimula creșterea economică a județului.

În prezent locuitorii orașului Tăuții Magherăuș au posibilitatea de a plăti online amenzi, impozite și taxe locale, prin intermediul platformei de pe site-ului primăriei.

¹⁷ Sursa: <https://smartcityhub.ro/topul-smart-city-al-oraselor-din-romania-2022/>

6.3 Mediu asociativ și colaborare internațională

Diferitele forme de organizare și funcționare ale mediului asociativ reprezintă un element important în coagularea comunității și promovarea valorilor identificate la nivel local.

Prezența unui număr de 10 organizații neguvernamentale organizate ca asociații în orașul Tăuții Magherăuș demonstrează angajamentul comunității locale în a promova și susține diverse cauze și interese. Aceste organizații acționează în domenii variate, cum ar fi creșterea animalelor, agricultura, cultura, tradițiile și sportul.

- Asociația Crescătorilor de Animale B.m.b. din Localitatea Tăuții Magherăuș;
- Asociația de Pașune Urbarială a Comunei Tăuții Magherăuș;
- Asociația Producătorilor Agricoli Apa Tăuții Magherăuș;
- Asociația De Pașune Avram Iancu Tăuții Magherăuș;
- Asociația Părinților Traian Vuia Tăuții Magherăuș;
- Asociația Culturală Clepsidra De Cristal Tăuții Magherăuș;
- Asociația Asten Tăuții Magherăuș;
- Asociația Păstrătorii Tradiției Tăuții Magherăuș;
- Asociația Club Sportiv Gloria Tăuții Magherăuș;
- Asociația Clubul Sportiv Fansport Tăuții Magherăuș.

Atât Grupurile de Acțiune Locală (GAL) cât și Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare (ADI) reprezintă asocieri regionale ce urmăresc dezvoltarea unitară a tuturor membrilor din care sunt alcătuite. Obiectivul comun de dezvoltare, care deservește mai multe UAT-uri, fiind reprezentat de către asocieri regionale, ajungând să atragă mai multe fonduri și investiții decât un obiect individual reprezentat de către un singur UAT.

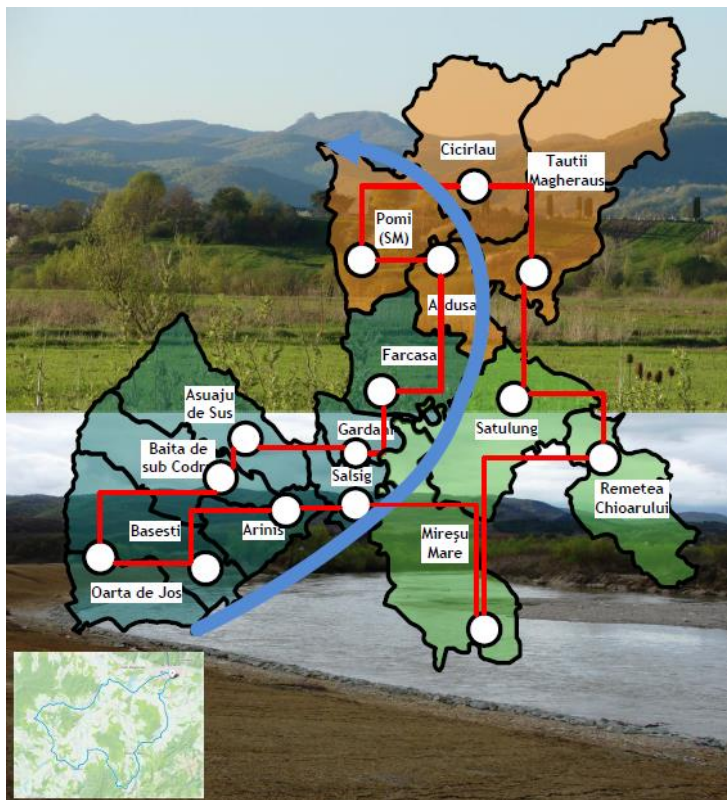
Asociația „Grupul de Acțiune Locală Maramureș Vest” – GALMMV a fost înființată cu scopul implementării programului PNDR, Axa LEADER în zona de vest a județului Maramureș și în estul județului Satu Mare și propune respectarea celor 7 principii LEADER:

1. Parteneriat Public Privat;
2. Cooperarea ca și principiul dominant;
3. Abordare integrată;
4. Abordarea de jos în sus;
5. Resurse locale și cunoștințe încorporate în strategia de dezvoltare;
6. Inovare, proiecte pilot de scară mică;
7. Schimb de experiență și networking.

GALMMV își propune ca Leader să reprezinte un rol important în stimularea unor abordări noi și inovative pentru dezvoltarea zonei rurale.¹⁸

Figură 34 UAT-uri componente GALMMV

¹⁸ Sursa: <https://galmmv.ro/>

Sursa: <https://galmmv.ro/teritoriu/>

În Județul Maramureș se regăsesc 5 asociații de dezvoltare intercomunitară¹⁹, având ca scop furnizarea/prestarea în comun a serviciilor comunitare de utilități publice și înființarea, modernizarea și/sau dezvoltarea, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente. În vederea creșterii calității și eficienței serviciilor publice locale furnizate în comun și / sau a realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare calitative și viabile de interes zonal/regional, orașul Tăuții Magherăuș are calitatea de membru în 3 dintre aceste asociații, respectiv:

- Sistemul Urban Baia Mare (2006)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru gestionarea integrată a deșeurilor menajere în județul Maramureș (2009)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ADI Maramureș (2001).

6.4 Experiența locală privind proiectele cu finanțare nerambursabilă

Fondurile nerambursabile sunt o formă de finanțare acordată de un finanțator public sau privat, inclusiv de stat sau de o altă entitate supranațională, cu scopul de a îndeplini anumite obiective de interes național sau internațional. Deși aceste finanțări au un scop similar, dimensiunea lor poate varia considerabil.

În cadrul Primăriei Orașului Tăuții Magherăuș, în directă subordine a Primarului se regăsește, Compartimentul implementare proiecte și strategii. Acest compartiment are ca scop atragerea a cât mai multor fonduri nerambursabile prin programele de finanțare disponibile.

¹⁹ Sursa: <http://www.dezvoltareintercomunitara.ro/baza-de-date.html>

Primăria Oraşului Tăuţii Magherăuş a reuşit să obţină finanţare pentru mai multe proiecte din diverse surse, inclusiv din bugetul de stat şi fonduri nerambursabile. În total, până în prezent, 9 dintre aceste proiecte au fost finalizate cu succes, în timp ce 6 sunt încă în implementare.

Primăria Oraşului Tăuţii Magherăuş are un plan amplu pentru a dezvolta comunitatea locală şi pentru a îmbunătăţi infrastructura şi serviciile publice. În acest sens, pentru perioada 2021-2030 au fost depuse/propuse spre finanţare mai multe proiecte care acoperă o gamă largă de domenii, inclusiv modernizarea infrastructurii rutiere şi a reţelelor de canalizare şi alimentare cu apă, dezvoltarea turismului local şi a patrimoniului cultural, dar şi îmbunătăţirea serviciilor sociale, educaţionale şi de sănătate. De asemenea, se intenţionează să se acorde o atenţie specială dezvoltării economice şi creării de noi locuri de muncă. Cu o valoare totală de 147.152.383,51 lei cu TVA (aproximativ 29.918.011 euro), aceste proiecte reprezintă o investiţie semnificativă în viitorul oraşului. Aceste proiecte sunt²⁰:

1. Dotarea cu mobilier, materiale didactice şi echipamente digitale a Liceului Tehnologic Traian Vuia Tăuţii Măgherăuş PNRR C15 – 2.969.840,30 lei cu TVA / 593.968 euro
2. Sporirea mobilităţii urbane în localităţile Băiţa şi Nistru, oraşul Tăuţii Măgherăuş - Programul Regional Nord Vest 2021-2027 – 89.250.000 lei cu TVA / 17.850.000 EURO
3. „Reabilitare, modernizare, dotare şi extindere bază sportivă cu tribune ,vestiare şi dotari în localitatea Băiţa str. 83, nr. 58 în Oraşul Tăuţii Măgherăuş” CNI 6.971.107,05 lei cu TVA / 1.394.221,41 euro
4. „Construire şi dotare cămin cultural în localitatea Merişor, str. 133, nr. 97, oraşul Tăuţii Măgherăuş, oraşul Tăuţii Măgherăuş, judeţul Maramureş” CNI 5.000.000 lei cu TVA / 1.000.000 euro
5. „Construire şi dotare sediu primărie oraş Tăuţii Măgherăuş, judeţul Maramureş” CNI 5.000.000 lei cu TVA / 1.000.000 euro
6. Staţii de reîncărcare pentru vehicule electrice în oraşul Tăuţii Măgherăuş, judeţul Maramureş - AFM 2022, 1.042.979,30 lei cu TVA / 208.596 euro
7. Modernizarea infrastructurii TIC in oras tautii magheraus – PNRR C10, 2.437.671,81 lei fără TVA / 487.534,36 euro
8. Extinderea sistemului de distribuţie gaze naturale în loc. Băiţa, oraşul Tăuţii Măgherăuş, judeţul Maramureş, PNI Anghel Saligny, Valoare totală: 17.814.622,97 lei cu TVA / 3.562.924,59 euro
9. Extinderea sistemului de distribuţie gaze naturale în loc. Nistru, oraşul Tăuţii Măgherăuş, judeţul Maramureş, PNI Anghel Saligny, Valoare totală: 15.225.156,23 lei cu TVA / 3.045.031,24 euro
10. Eficientizarea si modernizarea sistemului de iluminat public in U.A.T. oraşul Tăuţii-Măgherăuş, judeţul Maramureş, AFM 2022 - 3.386.163,32 lei cu TVA / 677.232,66 euro
11. „Dotarea unui laborator inteligent în cadrul Liceului Tehnologic Traian Vuia Tăuţii Măgherăuş” PNRR C15 – Proiect Liceu tehnologic Traian Vuia: 492,514.34 Lei cu TVA / 98.502,87 euro

---

²⁰ Sursa: <https://tautiimagheraus.ro/proiecte/>

Proiectele aprobate spre finanțare, în anul 2022 – 2023, prin hotărârile consiliului local al Primăriei Tăuții Măgherăuș însumează o valoare totală de 56.377.344,68 LEI cu TVA respectiv 11.297.805 EURO, iar acestea fac referire la²¹:

1. „Executarea racordurilor de canalizare în orașul Tăuții Măgherăuș, județul Maramureș” PNI Anghel Saligny, 8.094.272,00 lei cu TVA , Aprox. 1.618.834 EURO
2. ”Modernizare străzi în orașul Tăuții Măgherăuș” PNI Anghel Saligny 15.909.073,22 lei cu TVA / aprox. 3.181.814 euro
3. Ansamblu de locuințe sociale pentru tinerii aflați în dificultate din oraș Tăuții Măgherăuș, jud. Maramureș PNRR C10 – 18.962.809,85 lei cu TVA / 3.800.000 euro
4. Înființarea și dotarea unui centru de colectare prin aport voluntar în orașul Tăuții Măgherăuș, jud. maramureș, PNRR C3, 4.558.786,70 lei cu TVA / 926.677 euro
5. Modernizare sistem de iluminat public în orașul Tăuții Măgherăuș, județul Maramureș - AFM 2021, 3.819.250,78 lei cu TVA / 763.850 euro
6. Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice din orașul Tăuții Măgherăuș - Școala generală cu clasele I-IV din localitatea Bușag, AFM 2021 , 2.961.143,06 lei cu TVA / 592.228 euro
7. Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice din orașul Tăuții Măgherăuș - Școala Gimnazială Ion Șugariu corp clădire b, localitatea Băița, AFM 2021, 2.072.009,07 lei cu TVA / 414.402 euro

În general, eforturile semnificative ale Primăriei Orașului Tăuții Măgherăuș în atragerea și gestionarea fondurilor pentru proiecte a permis orașului să obțină beneficii importante din dezvoltarea lor.

În ceea ce privește capacitatea de planificare strategică, Orașul Tăuții Măgherăuș a avut conturată Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2014 - 2020, în care au fost incluse 54 proiecte menite să rezolve nevoile identificate și să asigure o dezvoltare economică sustenabilă a orașului. Aproape 50% dintre proiectele propuse au fost finalizate sau se află într-un stadiu avansat de implementare, cele mai multe dintre acestea având ca scop modernizarea infrastructurii rutiere.

Pentru a crește succesul implementării unei strategii de dezvoltare urbană, soluțiile propuse trebuie să țină cont de capacitatea instituțională pe care administrația publică locală o are pentru implementarea intervențiilor propuse, în termeni de resurse financiare și umane.

---

²¹ Sursa: <https://tautiimagheraus.ro/proiecte/>

Analiza SWOT – Capacitate administrativă și mediu asociativ

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Creșteri anuale în ceea ce privește absorbția fondurilor europene; • Existența mai multor proiecte cu fonduri nerambursabile, în implementare; • Existența unui serviciu online de plată a taxelor; • Existența orașelor înfrățite; • Existența organizațiilor de tip ADI-GAL. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa infrastructurii de tip SmartCity.

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea programelor de finanțare nerambursabilă care își propun să sprijine dezvoltarea capacității administrative și îmbunătățirea competențelor personalului administrativ și a cetățenilor în utilizarea noilor tehnologii.; • Adoptarea și adaptarea modelelor de bune practici utilizate în statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește dezvoltarea urbană sau locală integrată. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea volumului de investiții publice și a activităților economice.

Concluzii privind capacitatea administrativă și mediul asociativ

Capacitatea administrativă la nivelul aparatului tehnico-operational din cadrul Primăriei este bine structurată, cu atribuții clare pentru persoanele cu funcții de conducere.

În prezent în orașul Tăuții-Măgherăuș nu sunt implementate soluții de tip Smart-City.

Absorbția fondurilor europene și existența mai multor proiecte cu fonduri nerambursabile în implementare, fapt ce denotă un angajament puternic al administrației locale în privința dezvoltării și modernizării orașului.

La nivelul orașului există Administrații de Dezvoltare Interregionale și Grupuri de Acțiune Locală ce au ca scop reprezentarea intereselor comune din diferite zone.

Administrația locală are posibilitatea preluării și adaptării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la dezvoltarea durabilă a comunităților locale, fapte ce ar putea determina stoparea unei dezvoltări accelerate și haotice a domeniului imobiliar. Este necesar un cadru legislativ pertinent care să sprijine dezvoltarea durabilă în ceea ce privește domeniul construcțiilor imobiliare.

Pentru a sprijini mediul înconjurător este necesară alocarea atenției în această direcție și utilizarea tuturor resurselor și oportunităților disponibile, una dintre acestea fiind chiar posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene suplimentare pentru proiecte în domeniul mediului (Green Deal).

PARTEA II

Strategia de Dezvoltare pentru Orașul Tăuții
Măgherauș pentru perioada 2023-2030

7. Strategia integrată de dezvoltare urbană

7.1 Context european, național, regional și județean

Implementarea unei strategii de dezvoltare este direct influențată de principalele documente de planificare elaborate la nivel european, național, regional și județean.

Documentele strategice ce subsumează obiective strategice și priorități acționale ce configurează cadrul european, național și regional al dezvoltării orașului Tăuții-Măgherauș sunt sintetizate în continuare.

7.1.1 Context european

În cadrul următorului exercițiu financiar al UE pentru 2021-2027, **Politica de Coeziune a Uniunii Europene**, principala politică de investiții a UE propune **5 obiective/ priorități investiționale**:

1. **O Europă mai inteligentă**, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;
2. **O Europă mai verde**, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor;
3. **O Europă mai conectată**, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale;
4. **O Europă mai socială și mai incluzivă**, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
5. **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale.

În cadrul procesului de programare, fiecare țară își va stabili obiectivele proprii și prioritățile naționale sub forma programelor de finanțare gestionate de autoritățile de management aferente, care vor finanța proiecte de investiții a căror implementare va conduce la atingerea obiectivelor specifice stabilite, cu luarea în considerare a documentelor strategice elaborate atât la nivel european cât și la nivel național.

Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă a fost elaborată în 2015 ca un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal, care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – *economic, social și de mediu*, cu acțiuni care vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Agenda 2030 cuprinde 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care integrează acțiuni pentru eradicarea sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și pentru protejarea planetei până în 2030. Cele 17 obiective au fost transpuse și în strategia națională de dezvoltarea durabilă a României.

Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027 propusă în iulie 2019 de către Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, creat în 2008, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, vizează următoarele obiective, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027)²²:

1. **Obiectiv 1:** Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare;
2. **Obiectiv 2:** Stimularea capacității de inovare a învățământului superior;
3. **Obiectiv 3:** Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare).

Pactul Ecologic European (European Green Deal 2019) stabilește demersurile pe care Comisia Europeană le are în vedere cu scopul facilitării atingerii obiectivului de neutralitate climatică (2050). Pentru asigurarea îndeplinirii obiectivului 2050, Comisia Europeană a propus, în 2020 un plan cuprinzător pentru creșterea obiectivului 2030 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, cu cel puțin 55% față de nivelul din 1990. Creșterea țintei 2030 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul UE va implica revizuirea legislației relevante cu scopul de a atinge noul obiectiv precum neutralitatea climatică în 2050.

Mai mult, începând cu luna martie 2022, la nivel european s-a inițiat **planul REPowerEU**, care are ca principal obiectiv reducerea rapidă a dependenței Europei de combustibilii fosili din Rusia prin accelerarea tranziției către energia curată, întărirea rezilienței sistemului energetic și accelerarea procesului de realizare a unei uniuni energetice europene reale. Pe scurt, planul REPowerEU are în vedere mai multe acțiuni cu scopul de a economisi consumul de energie, diversificarea aprovizionării, înlocuirea cât mai rapidă a combustibililor fosili cu alte tipuri de resurse energetice, punându-se accent mai ales pe tehnologia solară fotovoltaică, realizarea de investiții și reforme în sistemul energetic.

Tot la nivel european, **Mecanismului pentru o Tranziție Justă** se va concentra asupra regiunilor și a sectoarelor celor mai afectate de tranziție, deoarece acestea depind de combustibilii fosili sau de procese cu emisii ridicate de dioxid de carbon. Procesele de transformare economică la nivel local în România, în regiunile afectate de tranziția energetică au generat un impact negativ masiv asupra economiei, prin aspecte cum ar fi șomajul, vulnerabilitatea economică, crearea de active nerecuperabile sau greu valorificabile.

Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027²³ recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să le acorde sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare. În cadrul acesteia, au fost definite **11 obiective europene**, o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domeniile intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate, astfel:

1. O Uniune Europeană mai conectată cu tinerii/ Connecting EU with Youth;
2. Egalitate pentru toate genurile/ Equality of All Genders;
3. Societăți incluzive/ Inclusive Societies;
4. Informare și dialog constructiv/ Information and Constructive Dialogue;
5. Sănătate mintală și bunăstare/ Mental Health and Wellbeing;
6. Dezvoltarea tinerilor în mediul rural/ Moving Rural Youth Forward;
7. Locuri de muncă de calitate pentru toți/ Quality Employment for All;

²² Sursă: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_19_3849;

²³ Sursă: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C456 din 18 decembrie 2018;

8. Învățământ de calitate/ Quality Learning;
9. Spații ale tinerilor și participare pentru toți/ Space and Participation for All;
10. O Europă verde și durabilă/ Sustainable Green Europe;
11. Organizații de/ pentru tineret și programe europene/ Youth Organisations and European Programmes.

7.1.2 Context național

Pe plan național, **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**²⁴ este structurată pe trei piloni (echitate socială, creștere economică și mediu) și include **17 obiective de dezvoltare durabilă**, care transpun obiectivele **Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă** asumată de statele membre ONU, cu ținte aferente.

Strategia este orientată către cetățean și se centrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat. **Dezvoltarea Durabilă** reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza.

Figură 35 Obiectivele de dezvoltare durabilă cuprinse în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, 2018

Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani, 2016 – 2035²⁵ se bazează pe 11 (+3) proiecte interdisciplinare:

1. **Proiect 1:** Școala și educația în viziunea Academiei Române;
2. **Proiect 2:** Resursele naturale – rezerve strategice, ce folosim și ce lășăm generațiilor viitoare;

²⁴ Sursă: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018;

²⁵ Sursă: Academia Română – Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani, volumul I, 2015;

3. **Proiect 3:** Securitatea și eficiența energetică. Alocarea resurselor energetice necesare în evoluția și dezvoltarea sistemului energetic pentru dezvoltarea României în perioada 2017 – 2037;
4. **Proiect 4:** Siguranța informatică – protecția cibernetică, protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică;
5. **Proiect 5:** Securitate și siguranță alimentară;
6. **Proiect 6:** Economia și calitatea vieții;
7. **Proiect 7:** Sănătatea – de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România – repere pentru următoarele decenii;
8. **Proiect 8:** Proiectul european al Dunării / Strategia Națională a Dunării;
9. **Proiect 9:** Cultura românească între național, localizare în zona proximală și universal – Europa multilingvistică, cultura electronică;
10. **Proiect 10:** România – societate a cunoașterii și a valorii adăugate la ceea ce are;
11. **Proiect 11:** România în era globalizării – spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație;
12. **Proiect 12:** Politici financiare și monetare – Echilibru și adăugarea unei dezvoltări durabile;
13. **Proiect 13:** Instituții publice stabile, respectate și durabile – stabilitatea Statului Român;
14. **Proiect 14:** Strategia de apărare a României.

Modernizarea României este planificată a se realiza prin intermediul unui proiect național, cu ajutorul Mecanismului de Redresare și Reziliență, care va aduce reformele necesare dezvoltării reale a unei țări europene din era verde și digitală. Astfel, **Planul Național de Redresare și Reziliență** este conceput astfel încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.

Obiectivul general al **PNRR** este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este acela de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Strategiile, politicile și programele de dezvoltare durabilă în profil teritorial, se fundamentează pe **Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR)**, așa cum este prevăzut în Legea 350/2001 cu completările ulterioare. Strategia poartă subtitlul **România policentrică 2035** și reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului național, pentru orizontul de timp 2035²⁶.

Acțiunile propuse în cadrul SDTR care vizează și orașul Tăuții-Măgherauș sunt:

- 4.3.1.2 Măsură – Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de utilități publice în vederea conectării și asigurării accesului populației din zonele urbane și zonele urbane funcționale la servicii de calitate:
  - Acțiunea 9. Extinderea rețelei de distribuție a energiei electrice, inclusiv branșarea locuințelor conectate la rețeaua de electricitate, precum și a celei de iluminat public.
- 4.3.1.4 Măsură- Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general:

²⁶Sursă: <https://www.mdrap.ro/dezvoltare-teritoriala/-2979>;

- Acțiunea 3. Înființarea, modernizarea și dotarea centrelor de permanență medicală, inclusiv dotarea cu substații de ambulanță/SMURD și echipamente de telemedicină.
- 4.3.1.5 Măsură – Realizarea unei politici în domeniul locuirii:
  - Acțiunea 4. Reabilitarea și reconversia siturilor industriale total sau parțial abandonate (brownfield), inclusiv a căilor ferate uzinale, și a fostelor unități militare.
- 4.3.1.8 Măsură – Protejarea orașelor împotriva vulnerabilităților naturale și diminuarea riscurilor generate de schimbările climatice:
  - Acțiunea 2. Reabilitarea, modernizarea și dotarea spațiilor verzi și de agrement.

Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) este un instrument esențial de planificare și dezvoltare a teritoriului național. Acesta reprezintă o sinteză a programelor strategice sectoriale pe termen mediu și lung, cu caracter director pentru întregul teritoriu al țării. În PATN sunt incluse direcțiile principale de dezvoltare a teritoriului național, precum și prevederi spațiale pentru fiecare zonă în parte.

Cu ocazia elaborării **Politicii Urbane a României**, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a realizat în colaborare cu Banca Mondială o bază de date ce include o serie amplă de indicatori utilizați pentru analiza studiului de dezvoltare la nivel național. Printre indicatorii colectați și publicați în cadrul website-ului *citadini.ro* se află și bugetele estimate pentru investiții de capital în perioada 2021-2030, care reprezintă punctul de plecare a administrațiilor publice locale în vederea prioritizării investițiilor aflate în lista lungă de proiecte. Astfel bugetul estimat pentru investiții de capital în perioada 2021-2030 pentru Orașul Tăuții-Măgherauș este de € 14,609,757.91.²⁷

Tot în contextul elaborării Politicii Urbane a României, Banca Mondială a elaborat **Ghidul de elaborare SIDU** care se adresează în principal administrațiilor locale, în vederea sprijinirii eforturilor de planificare urbană integrată. Ghidul oferă o serie de instrumente practice, utile în procesul de planificare (ex. platforma *citadini.ro*), astfel încât energiile și eforturile de la nivel local să poată fi canalizate cât mai eficient, către creșterea nivelului de participare publică și identificarea proiectelor cu impact major pentru următoarea perioadă de programare. De asemenea, ghidul are și rolul de a sprijini orașele din România în alinierea cu direcțiile și obiectivele Politicii Urbane a României și transpunerea lor în practică, devenind astfel orașe verzi și reziliente, competitive și productive, juste și incluzive și bine guvernate.

Strategia Națională a Locuirii 2022-2050 are ca scop²⁸ asigurarea cadrului instituțional de reglementare și finanțare pentru susținerea locuirii incluzive și îmbunătățirea accesului la locuințe și condiții de locuire adecvate, sigure, durabile și la prețuri accesibile pentru toate categoriile de persoane, până în anul 2050. Mai mult, intervențiile promovate prin Strategia Națională a Locuirii vor fi corelate cu cele stabilite prin **Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung**²⁹, ambele contribuind la îmbunătățirea condițiilor de locuire și a accesului tuturor la locuire adecvată, precum și la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă în termeni de creștere a performanței energetice în sectorul rezidențial și reducerea amprentei de carbon. Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung a fost elaborată pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, și transformarea sa treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și de carbonat având același orizont de timp 2050.

²⁷ Sursa: <https://citadini.ro/bugete-estimate-pentru-investitii-de-capital/>;

²⁸ Sursă: http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2022/05/4_cq06fz23gjvw8tmpx5.pdf

²⁹ Sursă: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/2021/05/21/strategia-nationala-de-renovare-pe-termen-lung/>

În contextul legislativ european privind combaterea schimbărilor climatice și tranziția energetică se are în vedere creșterea nivelului de ambiție pentru reducerea emisiilor, creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice. În aprilie 2020 a fost lansat **Planul Național Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC)** care constituie o obligație a statelor membre, conform Regulamentului privind Guvernanța Uniunii Energetice, prin care acestea își elaborează strategii de politici energie-climă pe 10 ani, începând cu perioada 2021-2030.

PNIESC 2021-2030 stabilește obiective naționale pe următoarele 5 dimensiuni:

Tabel 9 Dimensiuni PNIESC

Dimensiune/Pilon	Politici. Măsurii. Componente
Dimensiunea 1. Decarbonare	Vizează implementarea de politici și măsuri pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de creștere a cantității de energie din surse regenerabile;
	1.1 Emisiile și absorbțiile GES;
	1.2 Energia din surse regenerabile.
Dimensiunea 2. Eficiență Energetică	Vizează implementarea celor 11 programe naționale de eficiență energetică.
Dimensiunea 3. Securitate Energetică	Vizează aplicarea măsurilor privind nivelul de siguranță și securitate în funcționare a sistemului electroenergetic național.
Dimensiunea 4. Piață internă a energiei	Vizează implementarea de politici și măsuri privind piața internă a energiei;
	4.1 Interconectivitatea rețelelor electrice;
	4.2 Infrastructura de transport a energiei;
	4.3 Integrarea pietelor;
	4.4 Sărăcia energetică.
Dimensiunea 5. Cercetare, inovare și competitivitate	Vizează implementarea programelor aferente sectorului energetic.

Sursa: Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030

Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050³⁰

Fundamentează poziționarea României în raport cu propunerile de reformă a pieței europene de energie, urmărind întărirea, siguranța și stabilitatea sistemului energetic național prin valorificarea resurselor energetice existente și a mixtului energetic echilibrat și diversificat care caracterizează România.

Obiectivele Strategiei Energetice sunt:

1. Energie curată și eficiență energetică;
2. Asigurarea accesului la energie electrică și termică pentru toți consumatorii;
3. Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice;
4. Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
5. Modernizarea sistemului de guvernare energetică;
6. Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;
7. România, furnizor regional de securitate energetică;
8. Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificarea resurselor energetice primare naționale.

Strategia Națională privind Economia Circulară³¹

Tranziția către EC provoacă autoritățile, întreprinderile și consumatorii să regândească modelele de producție și de consum și să redefinească termenul de „creștere”, transformându-l într-unul care să

³⁰ Sursă - <http://energie.gov.ro/transparenta-decizionala/strategia-energetica-a-romaniei-2019-2030-cu-perspectiva-anului-2050/>

³¹ Sursă: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/strategia-nationala-privind-economia-circulara-prima-varianta-13409762>

cuprindă beneficii sociale și de mediu dincolo de profitul economic. EC urmărește decuplarea activității economice de utilizarea resurselor naturale, circulând în siguranță materialele pentru tehnosferă și biosferă, eliminând din sistem externalitățile negative, deșeurile și poluarea.

Strategia oferă instrumente necesare pentru implementarea de decizii în ceea ce privește reducerea deșeurilor generale, a dependenței de resursele primare și a emisiilor nocive, modificând în același timp modelul economic și creând, totodată, premisele pentru creșterea numărului de noi locuri de muncă.

Strategia Națională privind Protejarea Monumentelor Istorice 2022-2032

Patrimoniul cultural este un reper fundamental al civilizației umane, al identității naționale, regionale și locale, integrat în realitatea cotidiană a societății, recunoscut ca resursă pentru dezvoltarea durabilă, generator de beneficii socio-economice, catalizator al investițiilor în comunități și facilitator pentru creșterea calității vieții. Strategia Națională privind Protejarea Monumentelor Istorice 2022-2032 pornește de la premisa că patrimoniul cultural este o resursă esențială pentru identitatea României și pentru dezvoltarea unei societăți prospere, bazate pe incluziune socială și participativitate, o resursă strategică ce trebuie să adauge comunității plusvaloare economică, socială și culturală, printr-o gestionare modernă și eficientă.

Master Planul pentru dezvoltarea Turismului Național al României³²

Obiectivul Master Planului pentru Dezvoltarea Turismului Național a constat în identificarea slăbiciunilor și explorarea oportunităților de a concura eficient pe piețele internaționale. Cele mai multe dintre aspectele semnalate în Master Plan ca necesitând îmbunătățiri, cu 10 ani în urmă, rămân valabile și în prezent. Multe dintre măsuri nu au fost finalizate din cauza schimbărilor de la nivelul structurii guvernamentale și a autorităților, din lipsă de finanțare și, în parte, din lipsa unei asumări a acțiunilor necesare.

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 aprobată prin HG nr. 440/2022 continuă direcțiile de acțiune identificate pentru perioada 2015 – 2020 și stabilește reducerea cu cel puțin 7% față de anul 2020 a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027.

Având în vedere că, pe plan național, serviciile sociale care ar contribui la prevenirea separării copilului de familie precum și sprijinirea reintegrării copilului în familie sunt încă insuficient dezvoltate, ca rezultat al lipsei personalului de specialitate la nivel local. În acest context, **strategia "Copii protejați, România sigură" 2022-2027**, aflată în curs de promovare, are ca scop asigurarea, cu implicarea copiilor, a realizării efective a drepturilor lor, inclusiv a celor mai vulnerabili, în toate domeniile vieții, prin asigurarea deplină a accesului la servicii publice de calitate.

Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități O Românie echitabilă 2022-2027 vizează opt domenii prioritare: accesibilitate și mobilitate; protecția efectivă; ocupare; protecție socială, inclusiv abilitare/reabilitare; viață independentă și integrare în comunitate; educație; sănătate și participare politică și publică.

Strategia națională pentru egalitatea de gen 2021-2027, aflată în curs de aprobare, oferă noul cadru strategic național în domeniul egalității de gen și este elaborată pe structura celor doi piloni principali ai Strategiei 2018-2021 vizând egalitatea de gen (educație, sănătate, ocuparea forței

³²Sursă: <http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistica-C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volum-2-Strategia-%C8%99i-Planul-de-Ac%C8%9Biune.pdf>

de muncă și piața muncii, echilibrul între viața profesională și viața personală, participarea la luarea deciziilor) și combaterea violenței de gen și violenței domestice.

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027 se axează pe instituirea unei abordări orientate către obținerea de rezultate durabile în timp referitoare la incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome, prin ajustarea rezilientă, particularizată a măsurilor de sprijin, de îndrumare și de motivare.

7.1.3 Context regional și județean

Planul de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027 realizat de către ADR Nord Vest, este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective³³.

Obiectivul general definit în cadrul Planului de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027 se referă la „*creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra și interregionale și creșterea standardului de viață*” și se bazează pe 5 obiective specifice, a căror îndeplinire se realizează prin instrumentul financiar Programul Regional Nord-Vest 2021 – 2027, care reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare din fonduri europene de la nivel regional.

Tabel 10 Corelarea obiectivelor specifice din PDR 2021 – 2027 cu Prioritățile aferente PR 2021 – 2027 pentru Regiunea Nord Vest

Obiectiv specific PDR 2021 – 2027	Prioritate PR 2021 – 2027
Obiectivul specific 1 - Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	Prioritate 1 – O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
Obiectivul specific 2 - Capital uman și social dezvoltat	Prioritate 2 – O regiune cu localități smart Prioritate 6 – O regiune educată
Obiectivul specific 3 - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	Prioritate 7 – O regiune atractivă
Obiectivul specific 4 - Mediu natural valorificat responsabil	Prioritate 3 – O regiune cu localități prietenoase cu mediul
Obiectivul specific 5 - Conectivitate fizică și digitală ridicată	Prioritate 4 – O regiune cu mobilitate urbană multimodală sustenabilă Prioritate 5 – O regiune accesibilă

Sursa: Prelucrarea consultantului, sursa: PDR 2021-2027 și PR 2021 – 2027

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021 – 2027³⁴ are ca obiectiv transformarea economică prin inovare, bazându-se pe acele sectoare, activități economice care au potențial, dar și pe rezultatele activității de cercetare-dezvoltare. Totodată sunt luate în considerare resursele unice, provocările globale și competitivitatea industrială europeană, tendințele globale, dar și contextul regional, național și european. Prin domeniile și nișele de specializare în care se va investi în perioada următoare de programare se urmărește fructificarea

³³ Sursa: <https://www.nord-vest.ro/>;

³⁴ Sursa: www.nord-vest.ro; Strategia de Specializare Inteligentă 2021 – 2027, Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest;

potențialelor economice de competitivitate de la nivel regional prin valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice, orientarea lor către business și finalitate economică.

Viziunea strategică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest vizează *intrarea acesteia, până în 2034, în topul celor mai inovative regiuni din Europa Centrală și de Est, prin îmbunătățirea performanței activităților de cercetare-inovare și valorificarea rezultatelor în scopul creșterii veniturilor, a numărului locurilor de muncă și a standardului de viață, luând în considerare principiile unei economii verzi și sustenabile*. Domeniile de specializare inteligentă identificate la nivelul Regiunii Nord Vest sunt:

Tabel 11 Corelarea obiectivelor din Strategia de Specializare inteligentă 2021 – 2027 cu domeniile de specializare inteligentă identificate pentru Regiunea Nord Vest

Pilon	Obiectiv	Domenii de specializare inteligentă
Pilon I - Inovare pentru sănătate și bunăstare	Sprrijinirea inovării în domenii cu tradiție în regiune, în vederea soluționării unor provocări societale legate de calitatea vieții	Agroalimentar Cosmetice și suplimente alimentare Sănătate
Pilon II – Dezvoltarea sectoarelor emergente	Valorificarea rezultatelor din cercetare – dezvoltare bazate pe tehnologii noi, în vederea dezvoltării unor activități economice emergente, de nișă, în concordanță cu tendințele globale	Materiale noi Tehnologii de producție avansate
Pilon III – Transformare digitală: Agenda digitală regională	Digitalizarea economiei și societății, sprijinită de tranziție către inovare a sectorului TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor

Sursa: Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest 2021 - 2027

Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Maramureș este un document cu caracter director și obligatoriu, care are rolul de a asigura o dezvoltare durabilă și armonioasă a teritoriului județului. Acest document este o expresie spațială a programului de dezvoltare socio-economică a județului și se corelează cu alte documente de planificare, precum Planul de Amenajare a Teritoriului Național și Planurile de Amenajare a Teritoriului Zonale. P.A.T.J. ia în considerare structura socio-demografică și activitățile economice ale județului, precum și contextul teritorial interjudețean, regional și național. Documentul urmărește să identifice direcțiile și prioritățile de dezvoltare a județului în plan teritorial pentru o perioadă de maxim 10 ani, stabilite în baza unui diagnostic prospectiv, astfel încât să se elimine sau să se reducă decalajele de dezvoltare. Pe lângă identificarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare a județului, Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Maramureș include și un plan de acțiune pentru implementarea prevederilor documentului. Acest plan cuprinde politici publice teritoriale, programe și proiecte, măsuri de organizare în timp, precizarea responsabilităților și a surselor de finanțare, precum și a politicilor publice, programelor și proiectelor de investiții publice necesare pentru dezvoltarea durabilă și competitivă a teritoriului.

Strategia sectorială de turism 2021-2027 pentru regiunea de dezvoltare Nord-Vest propune dezvoltarea regiunii astfel încât să devină un spațiu turistic atractiv pentru fluxuri masive de vizitatori, atât din țară, cât și din străinătate. Pentru a atinge acest obiectiv, strategia se bazează pe valorificarea patrimoniului natural și antropoc deosebit de bogat și diversificat tipologic din regiunea de Nord-Vest..

Strategia se concentrează pe crearea unui profil turistic bine conturat pentru regiunea de Nord-Vest și pe dezvoltarea unor produse turistice inovatoare, care să răspundă nevoilor și preferințelor

turiştilor. În acelaşi timp, se urmăreşte îmbunătăţirea infrastructurii turistice şi a serviciilor conexe, precum cazarea, restaurantele, transportul, ghidajul şi informarea turistică.

Unul dintre obiectivele strategiei, pentru oraşul Tăuţii-Măgherăuş, este de a amenaja malul lacului Nistru din zonă, pentru a oferi facilităţi de camping, agrement şi zone de alimentaţie, cu acces uşor şi cu trasee turistice/poteci bine delimitate.

Planul Judeţean de Gestionare a Deşeurilor (PJGD) Maramureş este un instrument de planificare strategică pentru gestionarea deşeurilor la nivel judeţean. Acest plan a fost creat în conformitate cu legislaţia europeană, naţională şi regională şi reprezintă un instrument esenţial pentru obţinerea de asistenţă tehnică şi financiară din partea Uniunii Europene. Prin realizarea unei diagnoze a sistemului actual de gestionare a deşeurilor şi proiectarea unei viziuni strategice, PJGD permite anticiparea evoluţiei sistemului de gestionare a deşeurilor şi reorganizarea gestiunii deşeurilor menajere pentru perioada 2013-2026.

Strategia de Mobilitate Urbană Durabilă şi Oraşe Inteligente pentru regiunea Nord-Vest vizează o colaborare mai strânsă între autorităţile locale, operatorii de transport şi companiile private pentru a dezvolta soluţii de transport mai integrate şi coordonate, care să satisfacă nevoile specifice ale fiecărui oraş şi comunitate. Această strategie reprezintă un pas important în dezvoltarea unor oraşe mai durabile şi mai inteligente, care să ofere cetăţenilor acces la o mobilitate mai eficientă şi mai accesibilă, contribuind la reducerea impactului asupra mediului şi îmbunătăţirea calităţii vieţii în oraşe.

Strategia Investiţională a Judeţului Maramureş are ca obiectiv general dezvoltarea judeţului prin promovarea şi valorificarea durabilă a resurselor locale şi a avantajelor competitive existente la nivel local. Aceasta are ca scop creşterea numărului de investitori şi investiţiilor în judeţ, generând o dezvoltare economică durabilă şi sustenabilă. Strategia urmăreşte să ofere o viziune clară asupra modului în care judeţul poate fi dezvoltat prin utilizarea resurselor sale locale şi a avantajelor sale competitive. Obiectivele specifice ale strategiei investiţionale constau în:

1. Identificarea modalităţilor de creştere a mobilităţii la nivelul judeţului Maramureş şi a măsurilor de modernizare a infrastructurii;
2. Identificarea şi aplicarea de măsuri eficiente pentru protejarea mediului şi crearea condiţiilor de dezvoltare durabilă a comunităţilor;
3. Dezvoltarea măsurilor de atragere a investiţiilor la nivel judeţ şi crearea cadrului general de dezvoltare al economiei;
4. Valorificarea potenţialului turistic al judeţului prin încurajarea investiţiilor şi introducerea acestora în circuitul turistic naţional;
5. Introducerea digitalizării în toate sectoarele societăţii şi promovarea investiţiilor prin sisteme IT.

Zona Metropolitană Baia Mare este una dintre cele mai vechi zone metropolitane din ţară, fiind înfiinţată în anul 2006. Este o zonă metropolitană cu un număr mare proiecte cu finanţare nerambursabilă derulate şi cu un sistem metropolitan de transport local funcţional. Principalul obiectiv al zonei este îmbunătăţirea calităţii vieţii locuitorilor şi înlăturarea disparităţilor dintre localităţi.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Oraşului Tăuţii-Măgherăuş (PMUD) reprezintă un instrument esenţial în gestionarea eficientă a mobilităţii urbane într-un oraş. Acesta are ca scop crearea unei viziuni comune pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, a serviciilor şi a politicilor

de mobilitate durabilă, care să îmbunătăţească calitatea vieţii cetăţenilor şi să reducă impactul asupra mediului. Documentul include o serie de propuneri concrete, precum măsuri şi proiecte care să asigure o mobilitate urbană durabilă pe termen lung. PMUD-ul reprezintă un instrument esenţial pentru dezvoltarea durabilă a mobilităţii urbane în oraşul Tăuţii-Măgherăuş, cu beneficii pe termen lung pentru mediul înconjurător şi pentru cetăţeni.

Planul urbanistic general este un instrument important de planificare operaţională, având un caracter director, strategic şi de reglementare. Acesta reprezintă baza legală pentru programele şi acţiunile de dezvoltare şi trebuie actualizat la cel mult 10 ani. Documentul cuprinde prevederi pe termen scurt, mediu şi lung şi are ca scop crearea condiţiilor de autorizare a noilor construcţii, crearea premiselor spaţiale pentru desfăşurarea activităţilor economice şi sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare judeţene, luându-se în considerare implicaţiile dezvoltării urbanistice asupra sistemului de circulaţii şi a reţelei de infrastructură edilitară.

7.2 Analiza și identificarea nevoilor și a problemelor la nivel de oraș

7.2.1 Sinteza nevoilor desprinse din consultarea comunității

Rezultatele cercetării sociologice efectuate în rândul locuitorilor au contribuit la identificarea nevoilor specifice orașului Tăuții-Măgherauș. Pe lângă rezultatele statistice interpretate în contextul larg al analizei situației existente, au fost preluate și analizate următoarele sugestii cu privire la ceea ce ar trebui făcut pentru dezvoltarea orașului Tăuții-Măgherauș (pentru fiecare categorie de probleme, au fost selectate cele mai reprezentative sugestii primite de la locuitori):

Tabel 12 Cele mai importante probleme la nivel de oraș rezultate în cadrul consultării publice derulate online

Probleme identificate	Pilon al Politicii Urbane a României	Domeniu
<i>"Centru de îngrijire persoane cu handicap și vârsnici de zi chiar și privat. Pentru a ajuta familia la o viață normală și la o posibilitate de a avea un loc de muncă".</i>	Oraș echitabil și incluziv	Social
<i>"Nu există stații electrice de încărcare auto și nu se scutesc de impozite locuințele cu panouri foto-voltaice"</i>	Oraș verde și rezilient	Mobilitate alternativă
<i>"Calitatea spațiului public în anumite privințe: lipsa trotuarelor, a pistelor de biciclete, starea foarte proastă a unor drumuri"</i>	Oraș competitiv și productiv	Regenerare urbană
<i>"Nu se dă curs solicitărilor, refuz pueril, soluții inventate și nesustenabile"</i>	Oraș bine guvernat	Administrație publică
<i>"Traficul supra aglomerat!"</i>	Oraș verde și rezilient	Mobilitate urbană durabilă
<i>"Programul medicului de familie și al farmaciei foarte scurt"</i>	Oraș echitabil și incluziv	Sănătate
<i>"Lipsa unui drum rapid (centură) care să fluidizeze traficul"</i>	Oraș verde și rezilient	Mobilitate urbană durabilă
<i>"Lipsa presiunii la rețeaua de apă, însă cu tehnologia din ziua de azi, se poate rezolva"</i>	Oraș competitiv și productiv	Infrastructura tehnico-edilitară
<i>"Apa potabilă, care este murdară, deseori presiune slabă, adesea este sistată și praful care se depune, ar trebui spălate șoselele mai des și construite trotuare pietonale în localitatea Băița"</i>	Oraș competitiv și productiv	Infrastructura tehnico-edilitară
<i>"Foarte mulți câini lăsați pe stradă de către stăpâni!"</i>	Oraș echitabil și incluziv	Siguranță publică
<i>"Câinii vagabonzi, fără stăpân sau lăsați liberi!"</i>	Oraș echitabil și incluziv	Siguranță publică

Probleme identificate	Pilon al Politicii Urbane a României	Domeniu
<i>"Dotarea grădinițelor cu diferite materiale didactice, jucării".</i>	Oraș echitabil și incluziv	Educație
<i>"Lipsă trotuare, bănci, plantare pomi pentru umbră pe trotuare în cartiere (Bozânta Mare)"</i>	Oraș competitiv și productiv	Regenerare urbană
<i>"Poluarea de la Iazul din Bozânta Mare precum și apele de mină din Băița și Nistru"</i>	Oraș verde și rezilient	Mediu

Astfel, au fost identificate următoarele categorii de nevoi stringente la nivelul comunității locale:

- Nevoia de dezvoltare a infrastructurii de sănătate – nevoia de a dezvolta a unor unități sanitare cât mai moderne și a unor servicii de sănătate și atragerea de câți mai mulți medici în localitate;
- Nevoia de modernizare a infrastructurii rutiere – dezvoltarea infrastructurii alternative, montarea de stații de încărcare electrice și încurajarea achiziționării de mașini electrice prin oferirea de facilități fiscale, realizare rute alternative de transport;
- Nevoia de dezvoltare a infrastructurii sociale – înființarea unor servicii sociale;
- Nevoia de dezvoltare a infrastructurii tehnico edilitare;
- Creșterea gradului de siguranță prin înființarea unui adăpost de animale.

7.3 Concept de dezvoltare strategică

În vederea dezvoltării strategice a Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, s-a pornit de la analiza situaţiei actuale în ceea ce priveşte aspectele socio-economice, legate mediul înconjurător şi nivelul de dotare tehnică şi socială. De asemenea, au fost luate în considerare obiectivele stabilite de abordările strategice sectoriale, naţionale şi europene, precum şi aşteptările comunităţii locale. Scopul acestui demers este de a propune direcţii de dezvoltare pentru oraş, indicând modalităţile prin care se poate ajunge la realizarea obiectivelor propuse.

Pentru a contura strategia de dezvoltare, se vor urmări cei patru piloni ai dezvoltării urbane ai Politicii Urbane a României 2035, în conformitate cu Noua Cartă de la Leipzig. Aceşti patru piloni sunt: **oraşe verzi şi reziliente, oraşe productive şi competitive, oraşe echitabile şi incluzive şi oraşe bine guvernate**. Prin această strategie, se va asigura dezvoltarea urbană a oraşului Tăuţii-Măgherăuş, cu respectarea principiilor Cartei de la Leipzig şi încorporând aspectele specifice contextului local. Este important să se pună accent pe buna guvernare în conceperea şi implementarea politicilor, deoarece aceasta este esenţială pentru dezvoltarea durabilă şi echilibrată a oraşului.

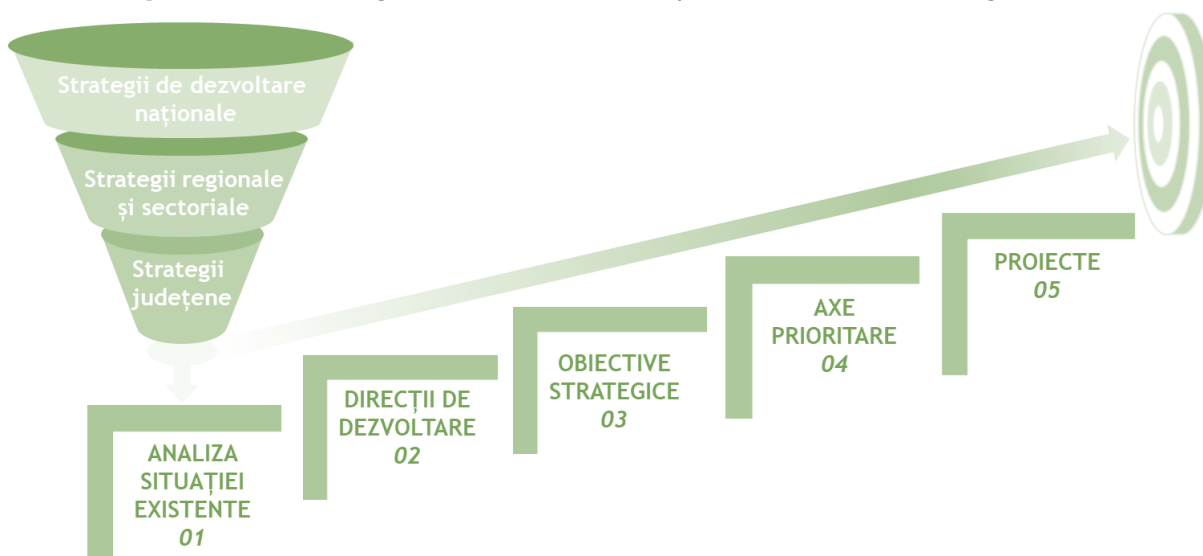
Soluţia de dezvoltare pentru Oraşul Tăuţii-Măgherăuş este bazată pe un concept de dezvoltare strategică, care se concentrează pe atingerea obiectivelor de dezvoltare prin identificarea demersurilor necesare şi o abordare logică şi argumentată. Această soluţie este rezultatul unor procese complexe, care includ consultarea participativă, analiza de date şi planificarea strategică, care îşi propun să identifice nevoile şi interesele locale, să evalueze contextul actual şi să ia în considerare abordările strategice naţionale, regionale şi sectoriale existente.

Analiza situaţiei actuale a oraşului Tăuţii-Măgherăuş este înţeleasă prin evaluarea nevoilor şi intereselor locale, identificând structurile sociale, economice, politice, civice li ale cetăţenilor. Concluziile acestei analize, împreună cu observaţiile şi opiniile obţinute în procesul consultativ, alcătuiesc un tablou general al nevoilor identificate şi al intereselor diferitelor medii amintite mai sus.

Prin interconectarea diverselor elemente şi analizarea lor detaliată, se conturează direcţiile strategice necesare pentru a atinge obiectivele de dezvoltare propuse. Acestea sunt modalităţile principale prin care se va realiza creşterea generală a nivelului de dezvoltare al Oraşului Tăuţii-Măgherăuş, în acord cu „viziunea de dezvoltare a oraşului”.

Având la bază cei patru piloni de dezvoltare urbană propuşi în Politica Urbană a României, s-au delimitat o serie de „obiective specifice” care să ghideze dezvoltarea viitoare a oraşului Tăuţii-Măgherăuş, în conformitate cu viziunea stabilită pentru perioada 2030. În vederea implementării fiecărui obiectiv strategic, s-au identificat „axe prioritare” ce grupează diferite tipuri de „intervenţii” sub forma unor politici, programe, proiecte, hotărâri sau măsuri. Aceste intervenţii sunt acţiuni concrete ce vor contribui direct la realizarea viziunii de dezvoltare propuse. De asemenea, est important de menţionat că domeniile de intervenţie sunt strâns interconectate, astfel încât acţiunile aplicate pentru dezvoltarea unui pilon vor avea impact minim asupra altui pilon.

Figură 36 Schema logică de elaborare a conceptului de dezvoltare strategică

Această structură conceptuală asigură o legătură strânsă între obiectivele strategice și intervențiile concrete necesare pentru a le realiza, cu scopul de a crea mecanisme care să stimuleze progresul și să accelereze dinamica dezvoltării planificate. Cu toate acestea, dezvoltarea trebuie să fie coerentă, omogenă și să evite crearea dezechilibrelor între diferitele domenii sau categorii de locuitori. Pentru a asigura acest lucru, sunt promovate principiile dezvoltării convergente, integrate, a interconectării, a dezvoltării durabile și a egalității de șanse, ca teme orizontale, după cum urmează:

- **Dezvoltarea convergentă** are în vedere stimularea performanțelor fără a crea decalaje de dezvoltare la nivelul orașului. În plus, este vizată reducerea diferențelor deja existente, din plan social, economic, cultural și al accesului la servicii și infrastructură publică, caracteristice diferitelor zone și cartiere;
- **Abordarea integrată** a dezvoltării urbane care promovează o viziune strategică asupra dezvoltării zonei urbane, integrând toate nivelurile de intervenție, cu implicarea mai multor părți interesate inclusiv implicarea activă a cetățenilor, integrând diverse sectoare de dezvoltare și care promovează o logică orientată spre rezultate și stabilește cadre de monitorizare și evaluare;
- **Intercorelarea** presupune ca obiectivele strategiei să ia în calcul obiectivele planurilor și strategiilor atât sectoriale cât și regionale, naționale și europene, dar și adaptarea măsurilor de acțiune în funcție de recomandările politicilor de guvernare ale diferitelor instituții ce acționează la nivel local;
- **Dezvoltarea durabilă** înseamnă propunerea unui tip de dezvoltare care să asigure un echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și care să ia în calcul aspectele ce țin de restricționarea accesului la resurse al generațiilor viitoare;
- **Egalitatea de șanse** ține cont, în mod particular, de orice tip de clasă socială, promovarea capitalului uman făcându-se în mod nediscriminatoriu în orice domeniu economic sau social.

7.3.1 Viziunea strategică de dezvoltare pentru 2030

Viziunea strategică de dezvoltare pentru 2030 reprezintă o proiecție a viitorului care se bazează pe realitatea prezentă, care ia în considerare problemele, obstacolele și resursele identificate în teren, dar și intervențiile strategice planificate. Pentru ca această viziune să devină realitate, este esențial ca administrația locală să se implice activ, să se adapteze la oportunitățile existente și să fie deschisă către cele care se pot ivi în viitor. Viziunea strategică va reuși să inspire motivație și angajament în realizarea acțiunilor necesare pentru dezvoltarea orașului, atât timp cât reușește să ia în considerare nevoile comunității, instituțiilor și organizațiilor publice și private, precum și ale cetățenilor.

Viziunea strategică a orașului Tăuții-Măgherauş pentru următoarea perioadă poate fi sintetizată astfel:

Oraşul Tăuţii-Măgherauş,
un oraş curat și sigur, angajat să
îmbunătățească permanent calitatea
vieții cetățenilor săi, prin valorificarea
resurselor locale și adaptarea la
oportunitățile viitorului!

Propunerea de dezvoltare a orașului Tăuții-Măgherauş este construită pe cei **patru piloni de dezvoltare aferenți Politii Urbane a României 2035**, piloni care asigură punctul de plecare pentru o dezvoltare integrată, astfel:

- ✚ **Pilonul I „oraş verde și rezilient”** este pilonul care asigură că strategiile de atenuare a schimbărilor climatice, alături de adaptarea la schimbările climatice și o reziliență sporită la pericolele naturale sunt practici bine înrădăcinate și includ toate categoriile demografice.
- ✚ **Pilonul II „oraş competitiv și productiv”** este pilonul care recunoaște rolul orașului ca motor esențial al creșterii economice, se bazează pe promovarea strategiilor și politicilor care sporesc atractivitatea orașului atât pentru afaceri, cât și pentru forța de muncă.
- ✚ **Pilonul III „oraş echitabil și inclusiv”** este pilonul care vizează asigurarea faptului că transformarea urbană nu lasă pe nimeni în urmă în evoluția sa; prin urmare, fiecare categorie demografică are acces egal la servicii de interes general.
- ✚ **Pilonul IV „oraş bine guvernat”** este pilonul care se concentrează pe asigurarea eficienței, transparenței și accesibilității populației la procesul de guvernare.

Correspondența structurii dintre obiectivele strategice și pilonii Politicii Urbane a României este următoarea:

Pilon al Politicii Urbane a României	Obiectiv strategic
1. Oraș verde și rezilient	1.1 Mobilitate urbană durabilă
	1.2 Protejarea mediului înconjurător și valorificarea surselor de energie regenerabilă
2. Oraș competitiv și productiv	2.1 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare
	2.2. Spații publice urbane de calitate
	2.3 Încurajarea inovației și a start-up-urilor
3. Oraș echitabil și incluziv	3.1 Accesul facil al tuturor la servicii publice
	3.2 Utilități și servicii publice la costuri accesibile
4. Oraș bine guvernat	4.1 Consolidarea capacității administrative și digitalizarea acesteia

7.3.2 Piloni de dezvoltare și obiective strategice propuse pentru Orașul Tăuții-Măgherăuș

Piloni de dezvoltare și obiective strategice propuse pentru Orașul Tăuții-Măgherăuș

Pilon 1: Oraș verde și rezilient

Pilonul **Oraș verde și rezilient** are în vedere dezvoltarea orașului într-un mod sustenabil și ecologic, prin utilizarea resurselor locale într-un mod responsabil și prin crearea unui mediu urban sănătos și plăcut pentru locuitori. Pilonul se concentrează pe dezvoltarea unei infrastructuri verzi și a spațiilor verzi publice, promovarea utilizării mijloacelor de transport nepoluante și a energiilor regenerabile, precum și pe creșterea gradului de reciclare și reducerea deșeurilor. În același timp, aceasta are în vedere dezvoltarea comunității locale prin implicarea locuitorilor în proiecte care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții și a mediului înconjurător, precum și prin sprijinirea activităților economice sustenabile, cum ar fi turismul ecologic și agricultura durabilă.

Obiectiv strategic 1.1: Mobilitate urbană durabilă

Justificarea obiectivului: Orașul Tăuții-Măgherăuș se confruntă cu probleme legate de mobilitatea urbană, respectiv probleme legate de infrastructura rutieră, inclusiv trafic intens ce duce la poluarea aerului. Îmbunătățirea mobilității urbane durabile poate aduce beneficii semnificative pentru mediul înconjurător, economia locală și sănătatea populației.

În prezent, transportul în comun este limitat, iar infrastructura pentru bicicliști și pietoni este insuficient dezvoltată, prin urmare, este necesară dezvoltarea unor soluții durabile de mobilitate urbană, cum ar fi transportul în comun eficient și curat, piste de biciclete sigure și programe de încurajare a mersului pe jos.

De asemenea, trebuie luate în considerare și soluții de tehnologie avansată, cum ar fi sistemele inteligente de transport, care pot îmbunătăți eficiența transportului și pot reduce timpul de călătorie și emisiile de gaze cu efect de seră.

Asigurarea unor drumuri bune și a unei rețele de transport public eficiente poate reprezenta un prim pas important pentru dezvoltarea orașului. De asemenea, construirea de piste de biciclete, trotuare și parcări moderne ar putea îmbunătăți calitatea vieții pentru locuitorii orașului. Obiectivul strategic are potențialul de a aduce beneficii semnificative pentru comunitatea locală, prin reducerea traficului

și poluării, îmbunătățirea calității vieții și atragerea investitorilor interesați de un mediu urban durabil și prietenos.

Intervențiile planificate pentru atingerea acestui obiectiv sunt grupate în cadrul următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 1.1.1 Modernizarea infrastructurii rutiere, a infrastructurii adiacente acestora și implementarea de soluții pentru decongestionarea traficului grupează inițiativele care urmăresc acțiuni precum reabilitarea și modernizarea tramei stradale, reconfigurarea traficului din oraș și dezvoltare a unor rute alternative pentru reducerea traficului în zonele aglomerate, precum și implementarea unor soluții de transport intermodal atât pentru mărfuri cât și pentru pasageri.

Sunt vizate, de asemenea, acțiuni care vizează infrastructura complementară de tipul parcărilor, marcajelor rutiere etc.

Axa prioritară 1.1.2 Dezvoltarea infrastructurii de transport alternativ grupează inițiativele care urmăresc dezvoltarea ciclismului urban, dezvoltarea spațiului pietonal, achiziționarea și amplasarea sistemelor de bike-sharing, interconectarea spațiilor verzi existente și desfășurarea de campanii de conștientizare a locuitorilor asupra beneficiilor obținute utilizând mijloacele de transport alternativ.

Axa prioritară 1.1.3 Dezvoltarea transportului public local vizează creșterea accesibilității transportului public urban, achiziționarea de mijloace de transport în comun cu motorizare electrică sau hibridă, dezvoltarea liniilor de transport în comun, achiziționarea și amplasarea de stații de încărcare electrice, amenajarea de stații smart pentru pasageri, dezvoltarea și implementarea de aplicații digitale de tip „e-tiketing” și ITS pentru modernizarea serviciului de transport public în oraș.

Obiectiv strategic 1.2 Protejarea mediului înconjurător și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Justificarea obiectivului: Asigurarea unui mediu curat și sănătos este o măsură importantă pentru a menține o comunitate sănătoasă și prosperă. Pe lângă protejarea mediului înconjurător, orașul Tăuții-Măgherăuș are nevoie să își reducă dependența de sursele tradiționale de energie, cum ar fi combustibilii fosili, pentru a deveni un oraș durabil, având în vedere că poluarea aerului, gestionarea inadecvată a deșeurilor și dependența de sursele tradiționale de energie au un impact semnificativ asupra mediului, sănătății populației și economiei locale.

Prin promovarea unui stil de viață responsabil și creșterea gradului de conștientizare și implicare a populației în procesul de gestionare a deșeurilor, se poate reduce cantitatea de deșeurii produse și să poată mări calitatea reciclată. Implementarea unor soluții de energie regenerabilă, se pot aduce beneficii semnificative pentru economia locală și mediul înconjurător, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluării.

Pentru a atinge acest obiectiv, este necesară crearea unor puncte de colectare adecvate și încurajarea producătorilor de bunuri să includă în proiectarea produselor principii de design durabil. De asemenea, se pot introduce programe de educație și sensibilizare în școli, cum ar fi patrula de reciclare a gunoiului, pentru a crește gradul de conștientizare privind impactul deșeurilor asupra

mediului și importanța colectării. În final, sunt necesare dezvoltarea unor soluții de energie regenerabilă, precum și instalarea de filtru sau alte tehnologii de reducere a emisiilor poluante pentru a reduce poluarea aerului și a proteja sănătatea locuitorilor.

Intervențiile planificate pentru atingerea acestui obiectiv sunt grupate în cadrul următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 1.2.1 Îmbunătățirea infrastructurii de colectare selectivă a deșeurilor grupează inițiativele care vizează îmbunătățirea sistemului actual de management al deșeurilor prin acțiuni precum creșterea gradului de colectare selectivă, achiziționarea și amplasarea unor structuri inteligente de depozitare și colectare a deșeurilor și organizarea de campanii de informare, formarea de asociații de educare și conștientizare ce vizează managementul deșeurilor și promovarea conceptului de economie circulară.

Axa prioritară 1.2.2 Valorificarea surselor de energie regenerabilă grupează inițiativele care își propun să sporească eficiența energetică în ambele sectoare, public și privat, prin creșterea procentului de utilizare a energiei regenerabile în producerea apei calde și încălzirea spațiilor publice și locuințelor. De asemenea, axa se concentrează și pe intervențiile care încurajează investițiile în procedura de energie regenerabilă, precum construirea de parcuri fotovoltaice. O altă prioritate este dată de organizarea de campanii de informare pentru a promova metodele de consum redus de energie și implementarea soluțiilor alternative pentru producerea de energie utilizată de populație și de agenții economici.

Axa prioritară 1.2.3 Măsuri de protejare a factorilor de mediu grupează acțiuni care vizează acțiuni asupra protejării factorilor de mediu cu scopul de a reduce deprecierea acestora, astfel încât orașul să se încadreze în limitele stabilite de cadrul legal până în 2027. Sunt vizate acțiuni care urmăresc implementarea strategiilor sectoriale, acțiuni de suplimentare a sistemelor de măsurare a calității aerului, de implementare a măsurilor de management ale apelor subterane și de suprafață precum regularizări ale cursurilor de apă, lucrări de stabilizare a terenurilor, implementarea de soluții smart. De asemenea, vor fi organizate și campanii de informare, educare și conștientizare ce vizează mediul înconjurător.

Pilon 2: Oraș competitiv și productiv

Pilonul Oraș Competitiv și Productiv se concentrează pe dezvoltarea economică și încurajarea creării de locuri de muncă prin promovarea inovării și investițiilor. În același timp, acesta vizează și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, regenerarea urbană, creșterea suprafeței verzi și dezvoltarea turismului.

Un prim pas pentru realizarea acestui pilon este atragerea de noi investiții în producție și încurajarea antreprenorialului local, sprijinind dezvoltarea micilor și mijlociilor întreprinderi inclusiv prin acordarea de subvenții pentru micile afaceri, precum și sprijinirea acțiunilor de formare profesională pentru a asigura forța de muncă calificată necesară. Investițiile în infrastructură tehnico-edilitară, cum ar fi modernizarea și dezvoltarea rețelelor de apă, canalizare și gaze, vor sprijini creșterea economică și vor îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.

Regenerarea urbană va fi un alt obiectiv important al acestui pilon, prin reabilitarea clădirilor istorice și a zonelor din oraș. În același timp, se vor implementa acțiuni ca în următoarele noi zone rezidențiale să fie incluse și zone verzi și de agrement pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.

Creșterea suprafeței verzi în oraș este esențială pentru reducerea efectelor încălzirii globale și îmbunătățirea calității aerului. În acest sens, se va acorda o atenție specială dezvoltării parcurilor și a zonelor de agrement în oraș, plantarea de arbori și dezvoltarea grădinilor urbane.

Dezvoltarea turismului va fi un alt obiectiv important al acestui pilon, prin investiții în infrastructura turistică și de agrement, astfel, se va acorda o atenție deosebită promovării turismului la nivel regional și național, pentru a atrage cât mai mulți turiști în oraș.

Prin implementarea acestui pilon, orașul Tăuţii-Măgherăuş va deveni un oraș competitiv și productiv, cu o infrastructură modernă și o calitate a vieții îmbunătățită pentru toți locuitorii săi.

Obiectivul strategic 2.1 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Justificarea obiectivului: Nevoia obiectivului pleacă de la faptul că 71,54% din locuințele orașului sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă și că doar 31,95% din locuințe sunt bransate la sistemul de canalizare. În ceea ce privește alimentarea cu gaz metan, numai 69,18% din locuințe sunt conectate la rețea.

Calitatea vieții în mediul urban și sănătatea locuitorilor depinde în mod considerabil de infrastructura existentă, ceea ce contribuie inclusiv la atractivitatea zonei pentru locuire dar și pentru investiții.

La nivelul orașului Tăuţii-Măgherăuş din procesul de consultare a populației se remarcă interesul pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, investițiile aferente având drept scop creșterea nivelului de atractivitate a orașului. În acest context, se urmărește dezvoltarea infrastructurii de apă, canalizare și gaze respectiv creșterea la 90% a populației care beneficiază de aceste utilități.

Axa prioritară 2.1.1 Infrastructură de bază: utilități (apă-canal, gaz, electricitate) grupează inițiativele care duc la extinderea și modernizarea rețelelor de utilități de bază (alimentarea cu apă, canalizare, energie electric etc.), conectarea locuințelor, modernizarea și extinderea iluminatului public, introducerea unui sistem de telegestiune și al unui sistem de management electronic, sisteme de preluare ape pluviale, crearea de rețele wireless etc.

Obiectiv strategic 2.2 Spații publice urbane de calitate

Justificarea obiectivului: Emisiile provenite de la traficul intens și alte surse poluante reduc din calitatea vieții, situație ce poate să fie remediată prin creșterea spațiilor verzi, aducând beneficii semnificative în îmbunătățirea calității aerului prin absorbția emisiilor de CO₂ și a altor poluanți.

În prezent, numărul de spații verzi din oraș este limitat, iar spațiile existente necesită modernizări. Prin urmare, este necesară dezvoltarea unor soluții pentru creșterea numărului de spații verzi, cum ar fi plantarea de copaci, crearea de grădini publice și parcuri.

De asemenea, pot fi luate în considerare și soluții inovative precum acoperișurile verzi care pot contribui la îmbunătățirea calității aerului, la reducerea efectului de insulă termică și la creșterea biodiversității.

Obiectivul urmărește și regenerarea urbană și atragerea de noi locuitori, prin inițiative de creștere a accesibilității spațiilor publice, modernizarea mobilierului stradal, reconversia terenuri neutilizate în spații verzi, precum și implementarea de politici ce impun un anumit control asupra expansiunii urbane.

În final, obiectivul strategic va aduce beneficii semnificative pentru comunitatea locală, prin îmbunătățirea calității aerului, reducerea emisiilor poluante și creșterea biodiversității în oraș. Implementarea acestui obiectiv presupune o serie de intervenții grupate în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 2.2.1 Regenerarea urbană și atragerea de noi locuitori grupează inițiative care urmăresc creșterea funcționalității și accesibilității spațiilor verzi, modernizarea mobilierului stradal, implementarea unor sisteme smart de irigații, reconversia terenurilor neutilizate în zone verzi, precum și implementarea de proiecte integrate ce vizează regenerarea urbană.

Axa prioritară 2.2.2 Creșterea suprafeței verzi grupează inițiativele care vizează construirea de parcuri și locuri de joacă pentru copii, plantarea de arbori și arbuști, amenajare aliniamente verzi, promovarea construcțiilor verzi de tip „acoperiș verde”.

Obiectiv strategic 2.3 Încurajarea inovației și a start-up-urilor

Justificarea obiectivului: Deși economia orașului este în creștere, aceasta este concentrată în mare parte doar în două sectoare. Pentru a asigura o dezvoltare economică sustenabilă pe termen lung, este necesară diversificarea economiei și promovarea inovației și a start-up-urilor în oraș.

Obiectivul urmărește creșterea numărului de afaceri inovatoare și start-up-uri, prin oferirea de suport și facilități pentru dezvoltarea acestora. Aceste facilități pot include acces la finanțare, spații de lucru sau incubatoare de afaceri, programe de mentorat și instruire profesională, precum și posibilități de networking și colaborare cu alte companii și instituții.

În plus, obiectivul vizează atragerea de investitori și parteneri din afara orașului, prin promovarea orașului și spațiul disponibil din oraș. Aceasta poate include organizarea de evenimente, promovarea pe rețele de socializare și alte canale de marketing, precum și colaborarea cu alte orașe și instituții pentru crearea parteneriatelor.

Orașul are un potențial turistic semnificativ datorită resurselor naturale și culturale bogate din zonă, motiv pentru care orașul s-ar putea transforma într-un oraș de referință pentru practica mai multor forme de turism, de la turismul cultural la turismul ecvestru. Este nevoie de o abordare integrată, care să includă dezvoltarea infrastructurii turistice, creșterea calității serviciilor turistice, promovarea destinației și sprijinirea antreprenorilor locali în dezvoltarea de produse turistice.

Obiectivul strategic va contribui la creșterea economiei orașului și la crearea de locuri de muncă inovatoare și bine remunerate pentru locuitori.

Axa prioritară 2.3.1 Încurajarea investițiilor și a inovației grupează investițiile care promovează activitățile inovatoare, încurajarea investițiilor în noile întreprinderi, creșterea gradului de inovare, creșterea gradului de inovare, dezvoltarea infrastructurilor de CDI, precum și adoptarea tehnologiilor digitale în economie.

Axa prioritară 2.3.2 Sprijin pentru dezvoltarea turismului ca domeniu de specializare inteligentă grupează intervenţiile de tipul măsurilor de stimulare a investiţiilor în dezvoltarea infrastructurii turistice existente, modernizarea infrastructurii turistice, realizarea unor drumuri culturale, participarea la diverse evenimente, târguri, conferinţe, festivaluri, valorificarea patrimoniului imaterial, a obiceiurilor şi tradiţiilor, a gastronomiei, amenajarea unor zone sau modernizarea unor construcţii care ar putea fi valorificate în domenii adiacente turismului şi intervenţii necesare creşterii competenţelor lucrătorilor din domeniu şi pentru formarea competenţelor viitorilor lucrători în industria ospitalităţii.

Pilon 3: Oraş echitabil şi incluziv

Pilonul Oraş echitabil şi incluziv se concentrează pe promovarea unei societăţi mai juste şi mai incluzive, în care toţi locuitorii oraşului să aibă acces la servicii şi oportunităţi egale, indiferent de origine, sex, vârstă sau statut socio-economic.

Pentru a realiza acest obiectiv, se vor dezvolta politici care să încurajeze incluziunea socială şi să reducă inegalităţile existente, prin acordarea unei atenţii deosebite sănătăţii şi educaţiei, astfel încât toţi locuitorii să aibă acces la servicii de bază şi dezvoltarea serviciilor sociale la nivelul oraşului.

De asemenea, se va promova diversitatea culturală, dezvoltarea sportului şi a activităţilor recreative, astfel încât toţi locuitorii să aibă acces la o viaţă activă şi sănătoasă.

Obiectivul specific 3.1 Accesul facil al tuturor la servicii publice

Justificarea obiectivului: Accesul la servicii este esenţial pentru bunăstarea şi calitatea vieţii cetăţenilor din Tăuţii-Măgherăuş. Oraşul are o populaţie diversă, cu nevoi şi cerinţe variate, iar accesul la servicii publice este crucial pentru a asigura egalitatea de şanse şi dezvoltarea sustenabilă a comunităţii.

Obiectivul urmăreşte asigurarea unui acces facil al tuturor la serviciile publice din Tăuţii-Măgherăuş prin îmbunătăţirea infrastructurii şi a calităţii serviciilor publice, precum serviciile educaţionale, medicale, sociale, culturale şi de agrement.

Este necesară dezvoltarea unei infrastructuri adecvate, care să faciliteze accesul la serviciile publice, prin lucrări de construire şi renovare, introducerea de tehnologii digitale şi creşterea confortului, instruirea şi perfecţionarea personalului din sectorul public.

De asemenea, obiectivul vizează asigurarea accesului la serviciile publice pentru toţi cetăţenii, inclusiv pentru grupurile vulnerabile sau marginalizate, prin dezvoltarea de programe specifice şi adaptarea la nevoilor acestora.

Intervenţiile planificate pentru atingerea acestui obiectiv sunt grupate în cadrul următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 3.1.1 Îmbunătăţirea infrastructurii şi a serviciilor educaţionale grupează iniţiativele care vizează modernizarea, înfiinţarea de unităţi educaţionale, reabilitarea clădirilor şi corpurilor de clădiri ale unităţilor educaţionale, dotarea cu materiale, aplicaţii şi echipamente, înfiinţarea de noi centre educaţionale, baze sportive şi bazine. De

asemenea, axa cuprinde şi acţiuni care vizează creşterea calităţii serviciilor în educaţie, prin programe de stimulare a performanţelor (burse de merit), programe de promovare a oportunităţilor de calificare şi angajare la nivel local, dezvoltarea de programe de instruire şi reconversie profesională.

Axa prioritară 3.1.2 Dezvoltarea infrastructurii de sănătate şi a serviciilor medicale grupează iniţiative care au ca scop dezvoltarea infrastructurii de sănătate, precum intervenţii în modernizare, dotare şi extindere, înfiinţarea unor noi tipuri de servicii şi centre, precum şi programe de acordare a facilităţilor pentru medici, personal medical şi auxiliar şi programe de stimulare a cadrelor medicale care aleg să profeseze în oraşul Tăuţii-Măgherauş.

Axa prioritară 3.1.3 Dezvoltarea infrastructurii şi a serviciilor de asistenţă socială grupează iniţiativele ce urmăresc dezvoltarea protecţiei sociale, atât prin acţiuni de modernizare sau extindere a infrastructurii existente, cât şi prin dezvoltarea de programe, acţiuni, în raport cu nevoile teritoriului.

Axa prioritară 3.1.4 Diversificarea evenimentelor culturale, dezvoltarea infrastructurii sportive şi de agrement pune în valoare patrimoniului cultural, contribuie la creşterea coeziunii teritoriale şi poate întări identitatea locală. Axa grupează acţiuni de reabilitare, modernizare şi dezvoltarea clădirilor şi spaţiilor culturale, construcţia şi modernizarea bazelor de agrement sportiv, amenajarea unor noi zone de agrement, acţiuni de susţinere a unor evenimente şi promovarea unei agende publice culturale şi sportive.

Obiectiv strategic 3.2 Utilităţi şi servicii publice la costuri accesibile

Justificarea obiectivului: Nevoia de a oferi un nivel ridicat de confort şi siguranţă pentru locuitorii oraşului şi de a atrage noi locuitori şi investitori.

Ca obiectivul să fie realizabil, în primul rând trebuie să ofere un mediu sigur şi sănătos pentru locuitorii săi, lucru ce se poate realiza prin instalarea de sisteme de supraveghere video, iluminarea mai bună a străzilor şi parcurilor, promovarea programelor de prevenţie a infracţionalităţii şi creşterea sentimentului de siguranţă în rândul locuitorilor.

Creşterea calităţii serviciilor publice contribuie la atragerea de noi locuitori şi investitori, dar şi la creşterea satisfacţiei şi bunăstării locuitorilor. De exemplu: îmbunătăţirea serviciului de salubritate, de îngrijire a spaţiilor verzi, de curăţenie etc.

Intervenţiile planificate pentru atingerea acestui obiectiv sunt grupate în cadrul următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 3.2.1 Creşterea siguranţei în spaţiile publice grupează acţiuni ce au ca scop creşterea gradului de siguranţă în rândul locuitorilor, prin acţiuni de achiziţionare şi amplasare de camere video, achiziţionarea şi amplasarea de hidranţi stradali, extinderea şi modernizarea iluminatului public, montarea de limitatoare de viteză, etc.

Axa prioritară 3.2.2 Creşterea calităţii vieţii prin servicii publice îmbunătăţite grupează intervenţiile ce au ca scop optimizarea şi modernizarea serviciilor publice, atât prin achiziţia de dotări şi echipamente (ex. serviciul de salubritate) cât şi prin modernizarea

spațiilor necesare desfășurării activității aferente acestora (ex. servicii online din cadrul primăriei, sediul compartimentului voluntar pentru situații de urgență etc).

Pilon 4: Orașe bine guvernate

Pilonul **Orașe bine guvernate** are ca obiectiv dezvoltarea unei administrații publice eficiente și transparente, care să răspundă nevoilor și dorințelor locuitorilor din Tăuții-Măgherauș. Această dezvoltare se bazează pe participarea civică activă, promovarea transparenței și a responsabilității și creșterea eficienței serviciilor publice.

Implicând activ cetățenii în procesul de luare a deciziilor, administrația publică va deveni mai responsabilă și mai sensibilă la nevoile locuitorilor. Aceasta poate fi realizată prin intermediul consultărilor publice, sistem de bugetare participativă și crearea unui canal de comunicare direct între cetățeni și autorități. De asemenea, transparența și responsabilitatea în gestionarea resurselor publice trebuie să fie o prioritate a administrației. Prin asigurarea accesului la informații publice, prin realizarea de acțiuni responsabile și prin implicarea cetățenilor în procesul de monitorizare a cheltuielilor publice, va crește nivelul de încredere în instituțiile publice.

În ceea ce privește serviciile publice, eficiența este vitală pentru a asigura un oraș bine guvernat, lucru ce poate fi realizat prin dezvoltarea unor sisteme de management eficiente prin utilizarea tehnologiei moderne și prin formarea unui personal calificat și motivat.

Obiectiv strategic 4.1 Consolidarea capacității administrative și digitalizarea acestora

Justificarea obiectivului: Consolidarea capacității administrative și digitalizarea acestora are ca scop îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor publice, simplificarea și accelerarea proceselor administrative, reducerea birocrăției, îmbunătățirea transparenței și accesului la informații și creșterea gradului de implicare și participare a cetățenilor și a societății civile în procesul decizional și de planificare a investițiilor publice.

Pentru a atinge acest obiectiv, se va implementa un plan de digitalizare a administrației publice locale, prin dezvoltarea și utilizarea de soluții digitale și tehnologii avansate, care să permită furnizarea de servicii publice mai eficiente și mai accesibile pentru toți cetățenii și întreprinderile locale, dar și îmbunătățirea proceselor de planificare și implementare a investițiilor publice, prin dezvoltarea unor mecanisme eficiente de management al proiectelor și a sistemelor de monitorizare și evaluare implementării acestora.

Intervențiile planificate pentru atingerea acestui obiectiv sunt grupate în cadrul următoarelor axe prioritare:

Axa prioritară 4.1.1 Creșterea capacității administrative și îmbunătățirea comunicării cu cetățenii grupează inițiativele care duc la creșterea capacității de planificare administrativă și implementare eficientă a proiectelor, creșterea competențelor profesionale și digitale ale resurselor umane, implementarea de sisteme de management al calității, implementarea standardelor de calitate, întărirea capacității locale de planificare, dar și de punerea în practică a măsurilor, proiectelor de dezvoltare, a parteneriatelor etc. De asemenea, axa grupează și inițiativele care stimulează participarea și implicarea cetățenilor folosind modalități de consultare publică prin dezvoltarea de platforme de bugetare

participativă, măsuri de monitorizare a proiectelor și de responsabilizare a locuitorilor prin implicarea acestora în cât mai multe proiecte.

Axa prioritară 4.1.2 Eficientizarea administrației publice, inclusiv prin digitalizare grupează inițiativele care au în vedere implementarea la nivelul oraşului a cât mai multor soluții de tip e-guvernare și dezvoltarea infrastructurii smart în oraş (ex. video analytics, smart parking, e-școală, aplicații mobile, hartă turistică etc.). De asemenea, axa are în vedere și intervențiile în reabilitarea și dotarea clădirilor administrative.

8. Portofoliul de proiecte. Calendar de activităţi pentru implementarea SIDU

8.1 Lista completă de intervenţii - Portofoliul de proiecte

Portofoliul de proiecte reprezintă modalitatea concretă de operaționalizare a strategiei integrate de dezvoltare urbană. Astfel, portofoliul de proiecte propus până în anul 2027, având ca orizont de finalizare anul 2030, include atât intervenții sectoriale cât și programe integrate complexe, care acoperă toate domeniile de intervenție aferente obiectivelor strategice de dezvoltare.

Portofoliul de proiecte a fost realizat pornind de la necesitățile identificate în urma analizei socio-economice a situației existente, continuând eforturile de dezvoltare urbană începute anterior și ținând cont de oportunitățile de finanțare preconizate pentru exercițiul financiar 2021 – 2027.

Un alt aspect de care s-a ținut cont în elaborarea listei intervențiilor propuse la nivelul Oraşului Tăuţii Măgherăuş a fost acela al corelării documentului strategic cu alte documente strategice aplicabile la nivelul teritoriului vizat, urmărindu-se astfel integrarea pe verticală a strategiei prin integrarea tuturor intervențiilor identificate ca fiind necesare.

De asemenea, pentru a facilita identificarea unei surse de finanțare pentru intervențiile vizate, lista lungă a intervențiilor include, pentru fiecare dintre acestea, o serie de surse de finanțare potențiale pentru perioada 2021 – 2027. Având în vedere faptul că nu toate programele de finanțare au documentația finalizată, se recomandă actualizarea periodică a acestor informații.

În cadrul **Anexei I** la Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Oraşului Tăuţii Măgherăuş pentru perioada 2021–2030 este prezentată lista de proiecte, întocmită pe baza concluziilor rezultate din procesul de analiză a situației existente, din rezultatele consultărilor cu societatea civilă, antreprenori, cetățeni și alți actori interesați.

8.2 Mecanismul de prioritizare a proiectelor

Investițiile publice necesită o evaluare riguroasă, având în vedere, în primul rând, caracterul limitat al resurselor financiare. Prioritizarea investițiilor devine astfel o necesitate în vederea asigurării unui management eficient al proiectelor de investiții care să asigure eficientizarea gestionării cheltuielilor publice.

Obiectivele generale, urmărite în cadrul procesului de prioritizare a proiectelor de investiții, au în vedere:

- Corelarea proiectelor de investiții publice cu prioritățile de dezvoltare stabilite pe plan național, regional și județean;

- Includerea în portofoliul de proiecte a unor investiții care să aducă beneficii economice și sociale ridicate, respectiv a unor proiecte relevante din perspectiva strategiei integrate de dezvoltare urbană.

Criteriile utilizate pentru prioritizarea proiectelor sunt următoarele:

- C1: Gradul de importanță a domeniului de intervenție în care se încadrează proiectul, din punctul de vedere al locuitorilor;
- C2: Gradul în care proiectul evaluat continuă o altă investiție implementată în perioada 2014 – 2020 sau aflată în curs de implementare;
- C3: Disponibilitatea surselor de finanțare nerambursabile care pot fi atrase pentru realizarea proiectului.
- C4: Relevanța proiectului față de alte documente strategice relevante.

Selectarea proiectelor prioritare se realizează ținându-se cont de punctajul calculat conform următoarei matrici de prioritizare:

$$Punctaj\ proiect = \sum_{i=1}^4 Punctaj\ Criteriu_i$$

Tabel 13: Matricea de prioritizare a proiectelor

Criteriu de prioritizare	Punctaj maxim	Modalitate de punctare a proiectelor
C1. Gradul de importanță a domeniului de intervenție în care se încadrează proiectul, din punctul de vedere al locuitorilor	25 puncte	<p>P1 = În urma sondajului realizat în rândul locuitorilor orașului Tăuții-Măgherăuș, clasificarea domeniilor de intervenție, în funcție de importanța (pondere alegere din total răspunsuri) lor, este următoarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 25 puncte dacă proiectul se încadrează în domeniul „infrastructura de bază: (apă-canal, gaz, electricitate)” (pondere de 17,39%); „Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere” (pondere de 12,46%), ➤ 20 puncte dacă proiectul se încadrează în domeniile „Dezvoltarea economică: atragerea de investitori” (9,28%) și „Mobilitate: decongestionarea traficului și crearea de alternative de transport” (8,70%); ➤ 15 puncte dacă proiectul se încadrează în domeniile: „Mobilitate: infrastructură pietonală” (pondere de 7,54%), „Mobilitate: Dezvoltarea infrastructurii de transport” (6,38%), „Regenerare urbană: Creșterea siguranței în spațiile publice” (5,80%); ➤ 10 puncte dacă proiectul se încadrează în domeniile: „Creșterea calității vieții: Diversificarea evenimentelor culturale, dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement” (4,35%); „Capacitate administrativă: Creșterea capacității administrative ”(4,35%); „Mobilitate: Transport public” (3,48%), „Protecția mediului: Măsuri de protejare a spațiilor verzi” (3,48%) și „Creșterea calității vieții: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și a serviciilor medicale” (2,61%); ➤ 5 puncte dacă proiectul se încadrează în domeniile: „Regenerare urbană: Îmbunătățirea serviciului de salubritate” (2,03%) și „Creșterea calității vieții: Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor educaționale” (1,74%). ➤ 0 puncte dacă proiectul nu se încadrează în niciun domeniu

Criteriu de priorizare	Punctaj maxim	Modalitate de punctare a proiectelor
C2. Gradul în care proiectul evaluat continuă o altă investiție implementată în perioada 2014 – 2020 sau aflată în curs de implementare	25 puncte	P2 = <ul style="list-style-type: none"> ➤ 0 puncte dacă proiectul reprezintă o inițiativă care nu continuă o altă investiție demarată/finalizată în perioada 2014-2020 sau aflată în curs de implementare ➤ 15 puncte dacă proiectul reprezintă o inițiativă care continuă o altă investiție demarată/finalizată în perioada 2014-2020 sau aflată în curs de implementare ➤ 25 puncte dacă proiectul reprezintă o inițiativă care continuă o altă investiție și este complementară unei alte investiții demarate/finalizate în perioada 2014-2020 sau aflată în curs de implementare
C3. Disponibilitatea surselor de finanțare nerambursabile care pot fi atrase pentru realizarea proiectului	25 puncte	P4 = <ul style="list-style-type: none"> ➤ 0 puncte - proiectul nu poate fi încadrat pe un program de finanțare nerambursabilă ➤ 25 puncte - proiectul poate fi încadrat pe un program de finanțare nerambursabilă
C4. Relevanța proiectului față de alte documente strategice relevante	25 puncte	P5 = <ul style="list-style-type: none"> ➤ 0 puncte dacă proiectul nu este relevant față de vreo strategie națională sau regională sau sectorială ➤ 15 puncte dacă proiectul este relevant față de o strategie județeană, regională sau sectorială ➤ 25 puncte dacă proiectul este relevant față de o strategie națională sau europeană

Sursa: Prelucrarea consultantului

Proiectele vor fi scorate pentru a facilita alegerea lor în vederea finanțării. Odată ce proiectele sunt aprobate pentru finanțare și implementare, nu mai este necesară scorarea acestora iar ordonarea proiectelor va continua pentru următoarele intervenții rămase în listă.

8.3 Planul de acțiune pentru implementarea strategiei

Odată definitivată strategia integrată de dezvoltare, succesul acesteia depinde de eficiența implementării iar implementarea unei strategii necesită un plan de acțiune detaliat, care să abordeze diferite aspecte ale dezvoltării urbane și să asigure coordonarea între diferitele autorități și părți interesate, printre care se regăsesc: autoritate publică locală, instituții publice subordonate sau cu activitate la nivel de oraș, organizații, asociații, mediul de afaceri și locuitorii orașului.

Primul pas în acest demers îl reprezintă adoptarea strategiei, moment din care aceasta va avea rolul de document oficial care ghidează intervențiile strategice la nivel de oraș. Mai departe, implementarea strategiei este condiționată de existența unor mecanisme de implementare, monitorizare și evaluare definite clar și transparent.

În acest context, **Planul de acțiune** pentru implementarea strategiei include următoarele acțiuni:

Acțiune	Descrierea acțiunii
A1. Stabilirea responsabilului pentru implementarea strategiei	<ul style="list-style-type: none"> Responsabilul pentru implementarea strategiei poate fi o persoană, un departament din cadrul Primăriei sau o structura nou creată (ex. comisie). Este necesar să existe o descriere a atribuțiilor asumate de Responsabil în vederea implementării strategiei
A2. Stabilirea procedurilor de lucru pentru implementarea strategiei	<ul style="list-style-type: none"> Stabilirea unui mecanism agreat de toți cei implicați în implementarea strategiei, care să permită monitorizarea și evaluarea progresului intervențiilor propuse. Mecanismul poate fi sub forma unei proceduri de lucru care detaliază atribuțiile stabilite în pasul anterior și descrie cine, ce, când și cui raportează despre indicatorii atinși în implementarea strategiei și despre posibilele sugestii pentru actualizarea acesteia. Dezvoltarea urbană implică deseori mai multe autorități și părți interesate, cum ar fi autoritatea publică locală, alte instituții publice, organizațiile neguvernamentale sau sectorul privat. Este important să se asigure o coordonare eficientă între aceste autorități și să se implice în mod activ comunitatea locală în procesul de dezvoltare urbană.
A3. Monitorizarea și evaluarea strategiei	<ul style="list-style-type: none"> Este necesară monitorizarea și evaluarea continuă a proiectelor și a progresului general. Această acțiune presupune luarea în considerare a obiectivelor stabilite și asigură faptul că resursele sunt utilizate eficient. Monitorizarea reprezintă colectarea sistematică de date privind indicatori specificați pentru urmărirea progresului atins în implementarea strategiei. Evaluarea presupune analiza acestor indicatori în raport cu pragul așteptat și identificarea necesităților de modificare a proceselor de planificare.

8.4 Managementul riscurilor

Implementarea unei strategii de dezvoltare urbană poate aduce beneficii semnificative comunității locale, dar poate prezenta și unele riscuri, care sunt legate atât de procesul efectiv de implementare, cât și de posibile efecte ale implementării strategiei, precum:

- Riscul dat de **lipsa resurselor necesare pentru implementarea strategiei**: Implementarea unei strategii poate fi întârziată din cauza lipsei fondurilor necesare pentru intervențiile propuse.
  - Acest risc poate fi prevenit prin planificarea anuală a resurselor financiare necesare implementării strategiei și prin actualizarea semestrială a strategiei în vederea actualizării surselor de finanțare, în special a surselor de finanțare externă;
- Riscul de **gestionare ineficientă a resurselor**: Implementarea unei strategii de dezvoltare urbană poate fi afectată de corupție și de gestionare ineficientă a resurselor.
  - Acest risc poate fi prevenit prin asigurarea transparenței și responsabilității în procesul de planificare și implementare a proiectelor de dezvoltare urbană.
- Riscul de **întârziere în implementarea strategiei**: lipsa unei asumări sau a unui plan concret de implementare a strategiei pot determina întârzieri în implementarea acesteia cu efecte asupra încetinirii ritmului de dezvoltare a orașului.
  - Acest risc poate fi prevenit prin stabilirea clară a responsabilităților pentru implementarea strategiei și prin asigurarea unei monitorizări semestriale a stadiului implementării strategiei.
- Riscul de **supra-aglomerare și supra-exploatare a resurselor**: Dezvoltarea urbană poate duce la supra-aglomerare și supra-exploatare a resurselor, cum ar fi apa și energia.
  - Acest risc poate fi prevenit prin implementarea unor politici de dezvoltare urbană durabilă și prin utilizarea surselor de energie regenerabilă. În cazul orașului Tăuții-Măgherauș a fost luat în considerare un obiectiv strategic care vizează protejarea mediului înconjurător și valorificarea surselor de energie regenerabilă.
- Riscul de **îmbunătățire a calității vieții doar pentru anumite grupuri**: Implementarea unei strategii de dezvoltare urbană poate duce la îmbunătățirea calității vieții doar pentru anumite grupuri, cum ar fi cei cu venituri mai mari sau cei care trăiesc în zone mai privilegiate, respectiv în care se realizează mai accelerat investiții (zone centrale, zone cu potențial turistic).
  - Acest risc poate fi prevenit prin implicarea activă a tuturor grupurilor din comunitate în procesul de planificare și prin dezvoltarea unor politici care să ia în considerare nevoile tuturor grupurilor din comunitate.
- Riscul de **excluziune socială**: Implementarea unei strategii de dezvoltare urbană poate duce la creșterea costurilor de trai și a chiriilor, ceea ce poate duce la excluderea socială a locuitorilor cu venituri mai mici.
  - Acest risc poate fi prevenit prin luarea în considerare a nevoilor locuitorilor cu venituri mai mici în procesul de planificare și prin dezvoltarea unor politici de locuințe accesibile.

9. Monitorizarea și evaluarea SIDU

Pentru a urmări gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite în cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, este necesară o monitorizare permanentă și o evaluare periodică a rezultatelor acțiunilor întreprinse.

Cadrul de monitorizare presupune definirea încă din faza de planificare a strategiei a unui **set de indicatori** care să permită verificarea, în mod obiectiv, a atingerii **obiectivelor propuse**. Scopul procesului de monitorizare și evaluare vizează *utilizarea datelor și informațiilor relevante pentru a îmbunătăți procesul de implementare al strategiei sau, acolo unde este cazul, de a îmbunătăți strategia propriu – zisă.*

Au fost propuse următoarele categorii de indicatori:

- **Indicatorii de realizare** reflectă ceea ce s-a produs prin implementarea proiectelor propuse în strategie. Realizările imediate țin de răspunderea exclusivă a structurilor responsabile cu managementul proiectelor respective, care trebuie să raporteze pe marginea lor prin intermediul sistemului de monitorizare.

Indicatorii de realizare permit monitorizarea strategiei prin centralizarea impactului produs de implementarea proiectelor propuse.

- **Indicatorii de rezultat** măsoară avantajele resimțite de beneficiarii finali ai acestor proiecte. Indicatorii de rezultat arată dacă s-a îndeplinit scopul pentru care au fost implementate aceste proiecte.

Un indicator este o informație identificabilă, măsurabilă și ușor de înțeles. Este preferabil ca un indicator să fie măsurat în mod sistematic, iar colectarea datelor să fie realizată din surse independente, neimplicate direct în implementarea strategiei.

Sursele de date sunt numeroase, dar trebuie să fie, în primul rând, accesibile și consistente:

- Documentele proiectului, care stau la baza cererii de finanțare (pentru indicatorii de realizare);
- Surse primare: observații, anchete sociologice;
- Surse secundare: statistici oficiale (ex. INS), rapoarte, informații puse la dispoziție de instituții publice (ex. UAT, ORC), baza de date (ex. www.listafirme.ro).

Indicatorii de rezultat propuși pentru fiecare obiectiv strategic sunt sintetizați în continuare:

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Tăuții-Măgherauș 2023 - 2030

Obiectiv strategic	Indicatori de rezultat	Valoare an de referință (2022)	Valoare Țintă (2030)	Sursa de informare a valorii indicatorului
1.1 Mobilitate urbană durabilă	Ponderea străzilor modernizate din total lungime străzi	85%	100%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
	Soluții de transport alternativ implementate (nr.)	0	5	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
1.2 Protejarea mediului înconjurător și valorificarea surselor de energie regenerabilă	Cantitatea medie de deșeuri colectate pe cap de locuitor (kg/cap locuitor)	5,90	7,00	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
2.1 Dezvoltarea infrastructurii tehnico - edilitare	Ponderea gospodăriilor care au acces la infrastructura de alimentare cu apă	71,54%	100%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
	Ponderea gospodăriilor care au acces la infrastructura de canalizare	31,95%	50%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
	Ponderea gospodăriilor care au acces la infrastructura de canalizare	69,18%	75%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș
2.2 Spații publice urbane de calitate	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de viața pe care o duc în Tăuții – Măgherauș	59,39%	65%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică
2.3 Încurajarea inovației și a start-up-urilor	Ponderea cifrei de afaceri generată de agenții economici cu sediul în Tăuții – Măgherauș în total cifră de afaceri de la nivelul județului Maramureș	4,46%	5,5%	www.listafirme.ro
	Percepția locuitorilor cu privire la nivelul de dezvoltare economică al orașului Tăuții – Măgherauș (bine dezvoltat și foarte dezvoltat)	40,49%	50%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică
3.1 Accesul facil al tuturor la servicii publice	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de sistemul de învățământ din Tăuții – Măgherauș	56,05%	65%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică
	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de serviciile medicale din Tăuții – Măgherauș	24,95%	50%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică
	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de serviciile sociale din Tăuții – Măgherauș	22,49%	50%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică
	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de opțiunile pentru petrecerea timpului liber din Tăuții – Măgherauș	15,72%	40%	Primăria Orașului Tăuții-Măgherauș – Consultare publică

Obiectiv strategic	Indicatori de rezultat	Valoare an de referință (2022)	Valoare Țintă (2030)	Sursa de informare a valorii indicatorului
3.2 Utilități și servicii publice la costuri accesibile	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți cu privire la siguranța cetățenilor în Tăuții – Măgherăuş	63,60%	75%	Primăria Oraşului Tăuții-Măgherăuş – Consultare publică
4.1 Consolidarea capacității administrative și digitalizarea acesteia	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de relaționarea administrației publice din Tăuții – Măgherăuş cu cetățenii	51,36%	65%	Primăria Oraşului Tăuții-Măgherăuş – Consultare publică
	Ponderea locuitorilor mulțumiți și foarte mulțumiți de implicarea autorității publice din Tăuții – Măgherăuş în rezolvarea problemelor cetățenilor	44,61%	65%	Primăria Oraşului Tăuții-Măgherăuş – Consultare publică